19 X7
124

APR 12 1955
APR 21 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published Twice Weekly by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel.: Virgina 9-7778.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

SATURDAY, APRIL 9, 1955

LATVIJA AMERIKĀ

28./359. n-rs. SESTDIEN, 1955. GADA 9. APRĪLĪ 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Galiņš. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel. — Virgina 9-7778. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

LIELDIENĀS

KĀRLIS SKALBE

Klāt Lieldienas, bet sirdī tumšā
Vēl neizbeidzas gavēns garš,
Vēl tauta cieš pie krusta koka,
Vēl viņas miesas plosa karš.

Ap padebešiem zibens jožas,
Uz zemes arvien tumšāks tiek,
Ir laiks, ka kara kalpi atnāk
Un viņas miesas zārkā liek.

Varbūt, varbūt tad brīnums notiek,
Un gaišā priekā pamostas
Kas galvu liec pie krusta koka,
Kam visas rētas atvērtas.

Ak Latvija, kad augšā ceļsies?
Vēl zvanos dzīvo tik tavs vārds,
Bet ķermens tavs ar tūkstoš rētām
Zem zibeņiem pie krusta kārts.

Mācītājs A. Čops

UZVARA

„Paldies Dievam, kas mums devis uzvaru caur mūsu Kungu Jēzu Kristu."
1. Korint. 15,57.

Lieldienas ar Kristus augšāmcelšanās vēsti nepamanītas nevar paiet garām nevienam cilvēkam. Jau tādēļ vien, ka šī vēsts pastāv Svētajos Rakstos un kristīgu tautu tradicijā, kā to pauž baznīca un skola, gribot negribot, katrs ar to sastopas.

No otras puses cilvēka dzīve — laba vai launa, — laimīga, vai nelaimīga — ir nāves apēnota un līdz ar visām redzamās pasaules lietām padota iznīcībai. Vai ir vēl kāda cita dzīvība un nāves uzvara? Vai Lieldienas vēstij ir kāds patiesības saturs, un vai es tai ticu?

Modernā cilvēka atbildi pa daļai izteic Gētes Fausta vārdi: „Vēsti dzirdu gan, bet ticēt nespēju." Skeptiskam garam pat grūti koncentrēt paciešību, lai uzklausītu „jau sen dzirdētās fantazijas." Reālās pasaules priekšstats un fakti un to loģiskā un zinātniskā apcere ir veidojuši samērā vienkāršu pasaules uzskatu, kurā grūti ietilpināt Lieldienas vēsti par nāves uzvaru.

Tomēr viena lieta var interesēt arī skeptiķi: kā pie Kristus augšāmcelšanās ticības ir nonākuši tie cilvēki, kas ne mazāk kā mēs ir mīlējuši patiesību, kas īstenību centušies skatīt un atzīt, ejot uzticamo zinātnes ceļu? Kādu patiesības saturu tie atraduši Lieldienas vēstī un kādēļ tā daudziem kļuvusi par jaunu dzīves saturu, spēka un iepriecinājuma avotu?

Ka Kristus augšāmcelšanās ticība nav iegūstama tikai ar vēsturiska notikuma konstatēšanu, to rāda sekojošais notikums.

Divdesmitajos gados pie pirmā Latvijas bīskapa K. Irbes ieradies kāds jauns, tikko universitāti beidzis teologs, lai lūgtu uzņemt viņu baznīcas darbā. Sarunā bīskaps jautājis, vai viņš ticot baznīcas mācībām un vai varot tās ar pārliecību sludināt un mācīt.

Jaunais teologs atbildējis, ka viņš ticot gan, bet vienīgi par Kristus augšāmcelšanos viņam neesot drošas pārliecības. To teicis, jaunais teologs saganidījis, ka bīskaps viņu noraidīs un lūgs pagaidīt ar ordināciju. Bīskaps tomēr domājis citādi. Viņš, teicis: „Jūs esat reizē par vecu un reizē par jaunu, lai tam ticētu. Cīnieties vien labo ticības cīņu, un arī šī ticība nāks!"

Par vecu laikam tādēļ, ka līdz ar bērnību zudusi arī bērna naīvā, sveša autoritātē sakņotā ticība; par jaunu tādēļ, ka sveša vēl dvēseles ilgstoša cīņa par labo, cīņa ar launumu sevī un pasaulē. Svešs vēl garīgas personības spēks, kas ar Dieva palīdzību uzvar pasauli.

Ilgas un nopietnas teoloģijas studijas ir gan likušas nojaust Lieldienas brīnuma ticības saturu un patiesību, bet šī patiesība nav vēl atklājusies paša garīgajā pasaulē. Tā vēl ir šaurā un sekla „redzamā" un prātam aptveramā pasaule, bet vēl nav izvērtēti tie esmes dziļumi, ko cilvēkam atklāj viņa paša garīgās personības daba un noved viņu sakaros ar citu, prātam neaptveramu īstenību — ar Dievu.

Jaunākajos laikos teoloģiskajā literatūrā kļuvis pazīstams jaunā izpratnē vārds dialektika. Tā ir iekšēja saruna, kā Svētajos Rakstos ir teikts, saruna miesas un gara, gaismas un tumsas, dzīvības un nāves, sirdsapziņas un launuma, Dieva un cilvēka starpā. Pie tam šī saruna nav tikai vārdu, vai domu apmaiņa, bet spēku sadursme un cīņa, kurā cilvēks var celties vai krist, garīgi dzīvot vai iet bojā.

Šī dialektika nav aiztaupīta nevienam cilvēkam. Arī mierīgos un „labos laikos" cilvēka dvēselē par uzvaru cīnās dažādi spēki, bet vēl vairāk sevis noskaidrošanu un stabilitāti prasa laiki, kad redzamajā pasaulē launuma un tumsības spēki triumfē, kad taisnības un patiesības, labā un svētā nicināšana nokauj mūsu dzīves prieku un cerību. Ar ko tad šo depresiju un nāves spēku pārspēt un uzvarēt?

Paldies Dievam, kas mums devis uzvaru caur mūsu Kungu Jēzu Kristu! Tie var būt tikai vārdi bez spēka un gara, kas sasniedz tikai dzirdi, bet ne dvēseli.

Bet ja mēs domās aiziesim pie saviem brāļiem Sibirijas vergu nometnē, vai pie sirmas latvju varoņu mātes, kas vientuļa un apsmieta pavada savu mūža vakaru kādā kolchoza pažobelē, tad mēs sajutīsim šo vārdu dārgumu un spēku, kas tajos slēpjas launuma nomāktajām sirdīm. Vienīgi spēks, kas nav „no šīs pasaules" var glābt šī cilvēka garīgo personību no bojāejas. Vēsture ir devusi daudz piemēru, kā cilvēks ir skatījis dzīvības uzvaru pār nāvi, labā uzvaru pār launo un piedzīvojis Kristus augšāmcelšanās brīnuma atklāsmi savā dvēselē.

Maldīgi tomēr domāt, ka Dievs ar Lieldienas ticības spēku apbalvo tikai izredzētos — vēsturē pazīstamas lielas personības. Gaišais un labais siržu spēks, kas cieš launumu, bet to uzvar, ir Lieldienu spēks — ticība labā mūžīgai vērtībai un sevis salstīšana ar to līdz galam.

Skatoties no cilvēces vēstures viedokļa, Lieldienu ticība ir cilvēka augstākais apliecinājums un uzticība garīgām vērtībām un labam. No mūžības viedokļa tas būtu izteicams vārdos: Dievs atklājis Jēzū Kristū gaismas uzvaru pār tumsu, dzīvības uzvaru pār nāvi. Vai gan citādi atzīt Lieldienas brīnumu, kā šo uzvaru piedzīvojot pašam sevī!

Atmiņā palikuši divi kapa piemineklī kādā dzimtenes kapsētā. Vienā, granīta plāksnē bija iecirsti vārdi: „Dzīvē cieti, strādāji, kā algu kapu mantoji."

Otrā granīta krustā ar uzmodinātā Kristus reljefu bija vārdi: „Cik brīniškīgi skaists ir Kristus krusts, zem kura cilvēcīgi domāts, ciests un justs."

Šos uzrakstus ir piemiņet vērts, pirmkārt, tādēļ, ka kapa piemineklī uzrakstos cilvēks mēdz izteikt savas augstākās atziņas un dzīves vērtējumu, un, otrkārt, ka šajos uzrakstos izteikti divējādi vērtējumi un dzīves izjūtas.

Pirmo kapa plāksni gribētos salīdzināt ar Lielās Piektdienas kapa akmeni, kas kā pēdējās un augstākās — nāves varas simbols gul pār cilvēka dzīvi un likteni, iznīcināduma arī visa labā jēgu un nozīmi. Dziļš pesimisms ir šo vārdu autors.

Otrs kapa piemineklis ir Lieldienas gaismas apmirdzēts. Clešanas, dzīves labā cīņa, pat nāve ir guvusi citu nozīmi un jēgu, jo pāri Golgātas krustam aust Lieldienas rīts. Kaut nezināma un nepazīta, tomēr ir kā mīļa un tuva kļūst tā cilvēka dzīve un viņš pats, uz kura kapa rakstīti šie vārdi. Mīļa un tuva tādēļ, ka tā dzīvota ne tikai sev un pasaulei, bet arī Dievam un mūžībai, kāda lielāka cildenuma un svētuma apmirdzēta, ar kādu lielu uzvaru vainagota.

Apzinātas vai neapzinātas, tomēr Lieldienu ticības spēks ir šo vārdu autors.

Pieminot un godājot labo un gaišo siržu spēku, kas cīnās un uzvar, kas vēl tagad glabā mūsu ticību un cerību dzīvei, gribētos teikt it kā kādas lielākas pateicības vārdus: „Paldies Dievam, kas mums devis uzvaru caur mūsu Kungu Jēzu Kristu."

HIMNA LIELDIENU SAULEI

INGRIDA VĪKSNA

Un ja tava dvēsele ir tumšāka kā visdziļākā upe virpuļainas dzīles — pagriez savu seju pret sauli šai rītā un ļaujies tās gaismai;

un ja tavas acis ir moku aizēnotas, un tās vairs nesaredz mākoņu vieglo gaitu — pacel savu seju pret sauli šai rītā un ļaujies tās žilbumam;

un ja tava sirds ir smaguma pārmākta, un tā vairs nespēj saklausīt mīlestības vārdu — pavērs savu seju pret sauli šai rītā un ļaujies tās siltumam —

un tu iziesi atkal jauns, stiprs un priecīgs šīs negantās pasaules putekļu klātajos ceļos, un saules spožs vairogs būs tev par derību zīmi ar visu, kas labs ir, kas tīrs ir, un mīlestība kam vārds. —

Un tu iziesi atkal jauns, stiprs un priecīgs, kā kādreiz izgāji klausīties cīruļu dziesmā, kad vēl tev pār pagalmu krita tava rimtā tēvzemes saule, un tavi trauksmīgie soļi tev lika kā platradzim briedim iet padzerties Atmodas rīta vistīrākā avota virmā. Tavas tēvzemes avota virmā. —

Spožs saules vairogs tad tapa tava mūža derības zīme: ar sevi, ar sauli, ar zemi, ko mīli, un sentēvu asiņu balsi — jo visam pāri kā upe, kā mūžības upe plūst straume, kas nes mūs atpakaļ turpu, kur līkst mūsu šūpuļa līksts. —

Saule pār dievnamu torņiem, Atmodas brīnišķā saule, kur vēl tik zemīgs un rāms, tik lielas līksmības pilns kļuvis ir cilvēka prāts — kā tava spožuma gaismā? Kur vēl zemīgāks zemojies augstprātīgs spītnieka gars, kā šai Lielajā rītā, kas dzīvībai atvēris vārtus — mūžīgās dzīvības gaismā...

Bet tu vēl esi kā apmāts, kā aprakts tumsības alā, savā nespēkā drūmā, launuma spīvajos dzelžos! Kā tu to vari šai rītā, kad saule, mūžīgā saule, ceļ pār dvēseli tavu no nāves pret dzīvību tiltu?

No nāves pret dzīvību tiltu...

Saules spožs vairogs zib pāri tuksnešu karstajām smiltīm — nē, tās nav tuksnešu smiltis, tās mūsu dvēseles sausās, kaltušās ziemeļu spīvā un dzēlīgā rūgtuma krusā, kuru nu atpestīt saule — aust gaišā Lieldienu saule... Un ar vairogu spožo, saules vairogu lemto, cīņā jāiet tev droši gaismā paust Atmodas vārdu. —

Saule, mūžīgā saule, saule pār birztalām tālām, saule pār klinšainiem pakalniem, cilvēku dzelžainām sirdīm... Saule, Lieldienu saule, tilts nāves un dzīvības krastam...

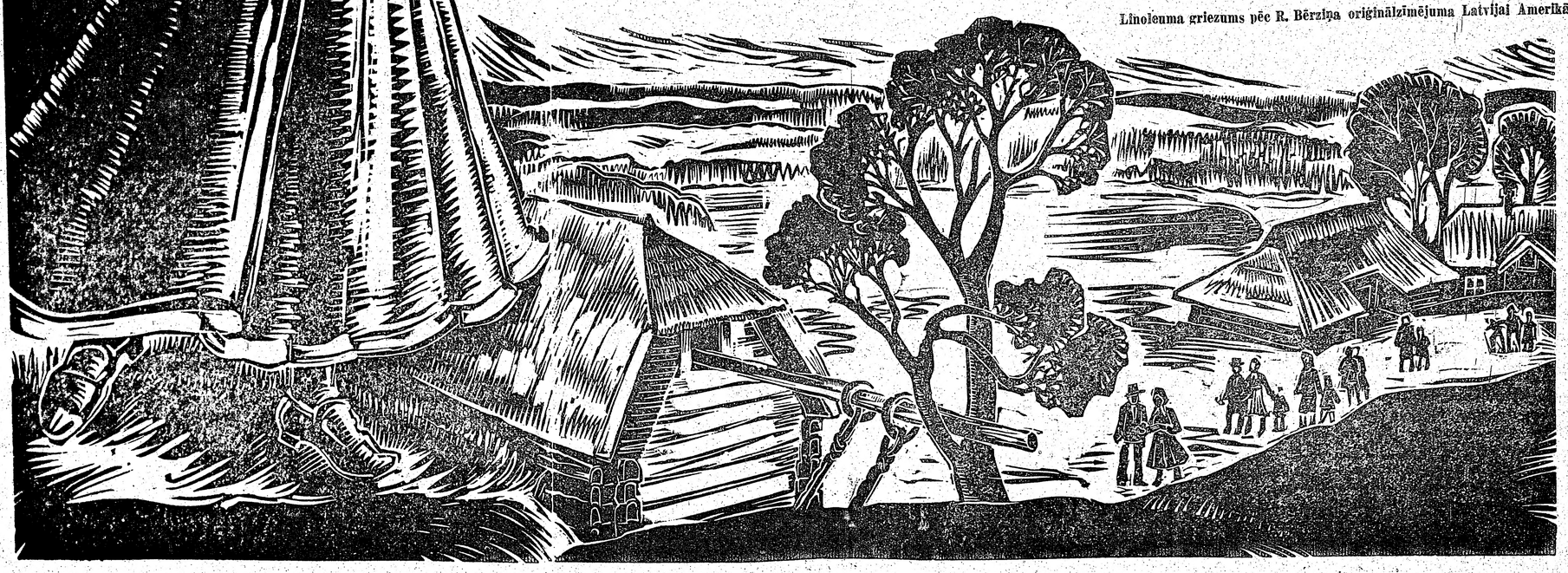

Linoleuma griezums pēc R. Bērziņa oriģinālzīmējuma Latvijai Amerikā

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

ĀZIJAS UN EIROPAS ATTIEKSMES

P. DREIMANIS

Nesenā pagātnē krievu filozofs Vl. Solovjevs rakstīja par Āzijas dzeltenās rases briesmām Eiropai. Ar tām Austrumeiropas tautas līdz pat Vīnei bija iepazinušās jau agrākos gadu simteņos; Krievija un Balkānu pussala ilgāku laiku atradās pat dzelteno jūgā. Bet tas pleder pagātnei; Vl. Solovjevs runā par nākotni, paredzot Āzijas dzelteno tautu iebrukumu Eiropā un tās iedzīvotāju paklaušanu dzelteno varai. Kāds raksturs varētu būt šai varai, to arī nav grūti nojēgt, ja ateramies Staļina prātojumu par to, ar kādu spēku palīdzību viņš varētu panākt vispasaules revolūciju — ar Rietumeiropas vai Āzijas. Komūnistu diktātors izmēģinājās dabūt visu Eiropu savā vadībā. Kad tas viņam neizdevās, tad bija jāpievēršas Āzijai, kur komūnistiem ir daudz labāki panākumi. Ar ko tas izskaidrojams?

Senatnē Babilonija, Persija un dažas citas Priekšāzijas zemes ar sengrieķu starpniecību sekmēja Eiropas kultūrālo attīstību. Bet šo tautu enerģija izsīka īpaši klimatisko apstākļu dēļ, kas deva iespēju iecelotājiem viņu zemēs paklaut kultūras pionierus savai varai, bet iekarotāji nespēja pārņemt viņu sasniegumus un turpināt kultūras darbu. Pēc kāda laika arabi pacēla Priekšāzijas kultūras līmeni un pat ietekmēja Eiropas attīstību, bet arī tie nenoturējās. Uzvarēja eiropieši un pārspēja Priekšāzijas iedzīvotājus kultūras darbā, pamazām izspiežot viņus no Eiropas un lielāko daļu Priekšāzijas pārņemot savā vadībā.

Jau agrāk eiropieši bija ieguvuši kolonijas Āzijas kontinentā un salās. Kur tas viņiem nebija izdevies, tur viņi ar saviem rūpniecības ražojumiem un veiklo tirdzniecību Āzijas iedzīvotājus turēja saimnieciskā atkarībā. Tādā kārtā šī gadu simteņa sākumā eiropieši izmantoja gandrīz visus Āzijas iedzīvotājus. Tas pēdējiem ledvesa naidu pret eiropiešiem, īpaši pret angļiem un frančiem. Izglītībai izplatoties Āzijas zemēs, šis naids arvienu vairāk pastiprinājās un noveda pie tā, ka Ķīnā un dažās citās zemēs komūnistu pretinieki labāk paklaujas boļševiķiem nekā eiropiešiem, lai gan tie ir ar mieru palīdzēt viņiem kultūras laukā un aizstāvēt viņu zemes pret boļševiķiem.

Tanī pašā laikā Āzijas zemēs ir sākusi veidoties rūpniecība, kāpēc šo zemju iedzīvotāji nav vairs sevišķi atkarīgi no Eiropas. Daudzu Āzijas iedzīvotāju nabadzība un atkarība no bagātniekiem arī veicina komūnisma izplatīšanos un nostiprināšanos. Tāpat iedarbojas komūnistu veiklā propaganda un solījumi, kamēr to neapgāzīs varas vīru rīcība un pati dzīve. Vispāri Āzijas tautu saimnieciski sociālais stāvoklis un noskaņojums ir labvēlīgāks boļševiķiem nekā Eiropas tautu attieksmes pret tiem, pat Indijas Nerū ir par sadzīvošanu ar komūnismu, tikai pret boļševismu pašu zemē. Tāda izturēšanās pret komūnismu daļēji izskaidrojama arī ar to, ka boļševiku rīcību Padomju Savienībā Āzijas tautas nepazīst. Tās spriež par viņiem pēc nostāstiem un boļševiku literatūras, bet rietumeiropiešiem un viņu literatūrai Āzijas iedzīvotāji neuzticas, jo tie taču arvienu viņus ir maldinājuši un izmantojuši.

Tā eiropiešiem sāk atriebties viņu politika kolonijās un vispāri Āzijā. Tagad vajadzētu labot agrākās kļūdas, bet tas nav viegli izdarāms, un saimnieciskās intereses arvienu vēl spiež Eiropas rūpniekus un tirgotājus pēc iespējas pieturēties pie vecās taktikas. Tāpēc grūti cerēt uz Āzijas un Eiropas tautu attieksmju uzlabošanos. Līdz ar to maz cerību pasargāt atlikušo Āziju no paklaušanās boļševiku vilinājumiem. Kad tas būs noticis, tad Eiropai būs grūti cīnīties pret Āzijas lielajām masām. Sakarā ar to var piepildīties Vl. Solovjova pareģojums par Āzijas dzeltenām briesmām. Eiropai jābūt nomodā un no tām jāaizsargājas. Tas panākams ar brīvās Eiropas tautu ciešu sadarbību un krasu taktikas maiņu pret Āzijas tautām.

DV ORGANIZĀCIJAS STĀVOKLIS VISĀS ZEMES IR STABILS

PULKV. V. JANUMS NO JAUNA IEVĒLĒTS PAR VALDES PRIEKŠĒDI

DV Rietumvācijas delegātu pilnsapulcē pieņemtie lēmumi un atziņumi

DV Rietumvācijas kārtējā delegātu pilnsapulce notika 26. un 27. martā Hitfeldes JKS atpūtas namā Hamburgas tuvumā.

Sanāksmē piedalījās 33 delegāti, pārstāvot 35 nodaļas. Sanāksmes darba kārtības lielāko daļu aizņēma aprūpes plānam veltītās diskusijas, jautājums par Bērzaines saimniecību, mītnes iekārtošanu un izbūvi, pārrunas par aizdevumu piešķiršanu invalidiem-ģimenes mājiņu celējiem, kā arī jautājums par ev. organizācijas palīdzību invalidiem iekļaujoties darba procesā. Vairāki delegāti uzsvēra, ka tieši pēdējais jautājums nākotnē organizācijas darbā varētu ieņemt diezgan svarīgu vietu, kādēļ daļu no invalidu nama fonda līdzekļiem varbūt vajadzētu rezervēt šim mērķim.

VALDES PR-ŽA ZIŅOJUMS

DV Rietumvācijas valdes pr-dis plkv. V. Janums ziņoja, ka organizācijas biedru skaits visās zemēs, atskaitot vienīgi Angliju, audzis un š. g. 1. janvārī to kopskaits sasniedzis 8.548. Vācijā biedru skaits, salīdzinot ar pagājušo gadu, uzrāda nelielu pieaugumu, reģistrēti 1898 biedri. Iekšējā rīvēšanās, kas vēl pirms gada izpaudās ASV saimē, pilnīgi izbeigusies. Asumu zaudējuši arī strīdi Kanadā.

Cerības, ko daudzi bija likuši uz izceļošanu, nav īstenojušās, tādēļ lielākai daļai Vācijas tautiešu jārēķinās ar ilgāku palikšanu šinī zemē. Valdes pr-dis vērsa sanāksmes dalībnieku uzmanību uz vācu iestāžu nesen deklarēto viedokli, ka arī bezdzimtenes ārzemnieki var pieteikties pārvietošanai uz citām pavalstīm, kur darba iespējas, ja vien uzņēmējas zemes piekrīt. Līdz ar pārvietošanos ģimenes saņemtu arī piemērotu dzīvokli. Vislielākā nodarbinātība līdz šim konstatējama Ziemelreinas-Vestfāles, Virtembergas-Bādenes un Pfalcas pavalstīs.

S. g. 1. janvārī DV aprūpējamo kartotēkā skaitījās 2.543 aprūpējamās personas. Pēdējos sešos mēnešos, t.i. no pag. gada 1. jūlija līdz š. g. 1. janvārim aprūpes summās izmaksātas 87.249,86 DM. Aprūpes līdzekļi nav samazinājušies.

Ziņojuma nobeigumā plkv. Janums konstatēja, ka pārrunās bieži dzirdēti, ka DV Centrālā un Rietumvācijas valde par daudz jaucoties politikā un DV organizācijai vajagot atturēties no katras politiskas darbības: „Ja gribam cīņu par Latvijas atbrīvošanu turpināt, tad pagaidām mums citu ieroču nav, kā tikai politiskās cīņas iespējas. Visi tie, kas pie tagadējiem apstākļiem runā, ka mums jābūt apolitiskiem, liekas, jau atteikušies no cīņas, turpināšanas un pārvērtušies par emigrantiem, kas domā tikai par to, kā nodrošināt materiālo stāvokli jaunajā emigrācijas zemē!"

(Noslēgums sekos)

Atzīmējot archibīskapa T. Grīnberga 85. dzimšanas dienu, 3. aprīlī pēc dievkalpojuma Toronto latviešu ev.-lut. draudžu piederīgie pulcējās savu baznīcu sanāksmju telpās, lai godinātu mūsu baznīcas virsgaņu. Augšējā attēlā māc. A. Lūsis un apakšā māc. A. Čops referē par archibīskapa tēva personību un viņa mūža gājumu. J. Kreiļa uzņ.

ARCHIBĪSKAPA 85. DZIMŠANAS DIENAS SVINĪBAS TORONTO

Mūsu archibīskapa T. Grīnberga lielajā svētku dienā latviešu ev.-lut. draudzes visās trimdas zemēs bija rīkojušas svētku dievkalpojumus un draudzes vakarus, lai atzīmētu sirmā gavilņieka 85. dzimšanas dienu

Sv. Jāņa baznīcā

Svinības sv. Jāņa draudzē Toronto ievadīja ar pateicības dievkalpojumu ziediem rotātā baznīcā, kur spredikī teica māc. A. Briedis. Sekoja draudzes vakars baznīcas sanāksmju telpās, pie draudzes dāmu komitejas klātajiem kafijas galdiem ar vairākiem dzimšanas dienas kliņģeriem, kur pulcējās draudzes locekļi 85 sveču siltajā gaismā, bet uz skatuves bija novietota Egīla Taņņa zīmēts archibīskapa portrets.

Draudzes vakaru atklāja pārvaldes pr. pal. J. Rūtenbachs, nolasot apsveikuma telegrammas tekstu, kas draudzes vārdā nosūtīta uz Vāciju jubilāram, pēc tam aicinot visiem kopīgi nodziedāt īpaši šai dienai māc. A. Lūša sacerētu dziesmu — „Kas mīlestību sirdī glabā, tam darbā spēka diezgan būs." Mūzikāces priekšnesumus sniedza M. Tūteres studijas audzēkņi — 9. g. v. Daina Groskaufmane, Brigita Dobele, Brigita Merca un Krista Soste. Māc. A. Lūsis runāja par archibīskapa mūža gaitām, raksturodams viņa iecietību un pacietību, kā arī tālredzīgo nostāju visos sarežģītajos baznīcas dzīves politikas jautājumos, norādot, ka arī archibīskapa dzīvē piepildījies Pūpolu svētdienas notikums, „kas sākās ar saucienu: „Sit viņu krustā!" Tas sevišķi attiecināms uz Latvijas ev.-lut. baznīcas stāvokli trimdā, kad Lundas konferencē archibīskaps sākumā tika augstu slavināts, bet vēlāk viņam bija jādzird daudz pārmetumu savas latviskās nostājas dēļ.

Sv. Andreja baznīcā

Latviešu pirmās ev.-lut. draudzes dievkalpojums sv. Andreja baznīcā Pūpolu svētdienā bija veltīts archibīskapam Teodoram Grīnbergam. Svētrunā māc. A. Čops raksturoja archibīskapa pašaizliedzīgo, gaišo personību.

Dievkalpojumam sekoja draudzes vakars baznīcas lielajā zālē, kur uz katedras bija archibīskapa palielināts portrets. Dāmu komitejas klātos galdus rotāja pūpoli un pavasara ziedi.

Visi kopā nodziedāja koŗāli „Dievs, svargi mūsu tēvu zemi."

Mācītājs A. Čops savā referātā deva vēstures pārskatu par Latvijas ev.-luteriskās vienotas baznīcas izveidošanos, kas noslēdzās ar archibīskapa posteņa nodibināšanu. Un pirmais Latvijas archibīskaps ir Teodors Grīnbergs.

Literāri-mūzikālajā daļā L. Vasariņa ar lielu espriesiju deklamēja archibīskapam T. Grīnbergam veltīto Luža Bērziņa dzejoli, K. Dzilejas „Trimdas mācītājs" un archibīskapa tulkoto garīgo dziesmu. — Ž. Zentiņš dziedāja Alfrēda Kalniņa un Emīļa Melngaiļa dziesmas T. Ķeniņa klavieru pavadījumā. Draudzes koris T. Ķeniņa vadībā ļoti niansēti dziedāja J. Vītola „Gājēja dziesma naktī", Alfr. Kalniņa „Ūdens rožu vainags" un T. Ķeniņa „Dieva kalpa vakars." Pēdējā dziesma bija jāatkārto.

Pēc priekšnesumiem draudzes locekļi vēl labu stundu pavadīja draudzīgās sarunās pie Dāmu komitejas gaumīgi klātajiem galdiem.

L. Vasariņa un Ž. Zentiņš savu honorāru ziedoja Veco ļaužu nama fondam. Vakara kopējais atlikums $138 ieskaitīts VĻN fondā, papildinot to līdz 900 dol.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

LASĪTĀJU vēstules

KRITIZĒT VAI PELT?

Izlasot S. recenziju par A. Elgūta grāmatiņu Pazīsti Čikāgu šķiet, ka te nodoms bijis pelt, nevis nodot objektīvu kritiku. Vispirms jau izdevums ir moderns, glīts — tas nav nekāds trūkums. Arstu sarakstā minēti 12 ārsti — labākie latviešu ārsti Čikāgā, no kuŗu vidus katrs slimnieks sev atradīs piemērotu. Čikāgas iestādījumi minēti, lai pakalpotu lasītājam. Protams, ka to adreses ir arī telefona grāmatā, tāpat kā draudžu un privātpersonu, bet vai recenzents kādreiz mēģinājis iebāzt Čikāgas telefona grāmatu kabatā vai rokassomiņā, lai adrese būtu pie rokas?

Tāpat S. jautā, kāpēc laikrakstu sarakstā nav minēti visi Čikāgas laikraksti. Čikāgā ir neskaitāmi mazsvarīgi izdevumi, un lai tos reģistrētu tik maza formāta grāmatiņā, vajadzētu daudz, daudz lapaspušu. Interesē taču galvenie laikraksti, un tos Elgūts min.

Kritizēt jau var visas lietas, bet vai tas ir pakalpojums latviešu kultūrai, ir cits jautājums. Mums ir pārāk daudz kritizētāju un pārāk maz darītāju. Tāpēc jāapsveic katrs, kas veicis kaut ko pozitīvu. Elgūta grāmatiņā ir materiāli, kurus citur nekur atrast nevar. Lai minam kaut jaunatnes pulciņus. Gaidām vien veltīta vesela lapaspuse, minētas atsevišķo pulciņu sanāksmju vietas un laiki. Plaša informācija par latviešu skolu, radiofonu un organizācijām. Katrā ziņā nav gluži tā, kā grāmatiņas pircējs būtu savus 80 centus zemē nometis.

Bet vissīktākais ir kritika, kuŗā nevar atrast nevienu labu vārdu. Ja kādreiz pienāks laiki, kad trimdas latvieši vairs nevarēs izdot nevienu grāmatu vai žurnālu, tad lielā mērā tas būs šo „kritiku" nopelns. Pelt ir viegli, darīt vispārībai derīgu darbu — grūtāk. To derētu iegaumēt arī recenzentam. S.

Kārlis Ķezbers, Čikāgā

BEZ POLITIKAS IZTIKT NEVAR

Vai Ezergailis varētu minēt kaut vienu vienīgu piemēru, kur cilvēki būtu iztikuši bez politikas? Tā bija jau pirms tam, kad senie grieķi deva taj vārdu un būs joprojām.

Sakarā ar tās senumu un svarīgumu, tā ietver sevī ne tik vien kā valsts politiku (valsts pašreiz mums nav), bet tikpat sen mēs pazīstam: ģimenes, uzņēmumu, ekonomiskās utt. utt. politikas. Un it sevišķi mums tās vajaga tagad. Arī E. minētais stāstiņš no Sētā un Skolā nevis pastiprina to, ko E. grib apgalvot, bet pavisam pretējo.

Glui tāpat ir ar „Tēva pamācību saviem septiņiem dēliem". Pirmajā gadījumā — saprašanās, otrā — tēva padoms mums gribot negribot jāatzīst par politiku. (pozitīvu).

Tikpat nepieņemami ir domāt, ka pēc Pirmā pasaules kara ar Austrijas grāfa Kudenhove — Kalergi ierosinājuma pieņemšanu par Eiropas Sav. Valstu dibināšanu „būtu Eiropā sasniegts kulminācijas punkts visos virzienos."

Toreiz par to nevarēja būt runa. Par agru. Tagad valstsvīri par to atkal sāk domāt, bet to darīt jo smagi spiež mums labi zināmi apstākļi.

Mums zināms labs piemērs: kur kāds kontinents ir gan aizsteidzies materiālā ziņā Eiropai labi priekšā, bet kultūrālā ziņā vēl paies gadu desmiti, lai sasniegtu Eiropas līmeni. Un tāpēc nav sevišķi ko skumt.

Zvanītājs, Trentonā

PATEICĪBA

Nujorkas un Nūbransvikas ev.-lut. draudzes jaukto koŗu valde piesūtījusi mūsu laikrakstam šādu paziņojumu:

„Mēs nosodām Artūra Lāča nepamatotos uzbrukumus komp.-dirigentam Bruno Skultem laikrakstā un sabiedrībā. Bruno Skulte visu savu mūžu neatlaidīgi un pašaizliedzīgi kalpojis latvju mūzikai un cīnījies par tīrās mākslas principiem. Mēs izsakām pateicību komponistam Bruno Skultem par viņa līdzšinējo darbu un novēlam nepagurt arī turpmāk cīņā par mūsu nacionālo mākslu un kultūru."

Nujorkas un Nūbransvikas koŗu valdes

Sarīkojumu kalendārs Toronto

10. aprīlī TLB drāmatiskā ansambļa E. Zālītes Maldu Mildas sapnojums, Lippincott ielā.
23. apr. TLB drāmatiskā ansambļa izrāde.
8. maijā Vīru koŗa Viesturs koncerts.
13. maijā Maija balle Kolumbus zālē.
15. maijā sv. Andreja baznīcas zālē komp. T. Ķeniņa 6. atklātais audzēkņu vakars.

DAUGAVAS VANAGI

DV DARBĪBA SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

Ročestrā būs pašpalīdzības konts

27. martā Daugavas Vanagu apvienībai Ročesterā, N.Y. bija gada pilnsapulce un apvienības vadības un revīzijas komisijas vēlēšanas. No kandidēšanas jaunajā valdē atteicās līdzšinējais pr-ks, vairāki valdes locekļi un revīzijas komisija. Ievērojot pilnsapulces lūgumu, palikt vecajai valdei savos amatos, līdzšinējā vadība arī kandidēja. Rezultātā par pr-ku ievēlēja līdzšinējo K. Serdānu. Arī valdē ievēlēja līdzšinējo kas. J. Kārlsonu, sekretāru R. Pavasaru, par pr-ka vietnieku līdzšinējo biedrzini A. Vidasu un par biedrzini līdzšinējo kultūrālās daļas vad. A. Kārlsonu. Revīzijas komisijā no jauna ievēlēja pr-ku J. Vinteru, sekretāru A. Niedolu un locekli A. Zviedri.

Pilnsapulces atzinums par valdes pagājušā gada darbību bija ļoti labs.

Bez tam pilsapulce apstiprināja vecās valdes izstrādāto projektu par pašpalīdzības konta atvēršanu pie Apvienības. Tā mērķis — aprūpēt Ročesterā dzīvojošos latviešus, kas sakarā ar nelaimes gadījumiem vai ilgstošām slimībām nonākuši trūkumā. Pašpalīdzības konts uzsāks darbību tuvākā nākotnē.

Gada pilnsapulce noritēja labā sadarbībā un saprašanās garā.

-s.

Apstiprinātas DV amatpersonas

Minneapolē apv. pr-ks H. Kiports. Valdē: T. Geistaņts, V. Valters, O. Dauka, V. Vizulis, J. Mednis, J. Bergs. Apvienības adrese: 3415 — 16th Ave., S. Minneapolis 7., Minn.

Z-Kalifornijā pr-dis T. Sīlis. Valdē: V. Pastenieks (pr-ka v.), sekr. L. Siliņš, kasieris — J. Riekstiņš, biedrzinis J. Strads, sekr. v. V. Zariņš, v. loc. I. Kvēps. Apvienības pr-ka adrese: 2278 Euclid Ave, Palo Alto, Calif.

Longvjū pr-dis J. Endziņš, sekr. I. Cintiņš, kasieris E. Reinfelds, biedrz. I. Grods, pr-ka v. A. Briedis. Apvienības pr-ka adrese, 827 Novada Drive, Longview, Wash.

Par DV pilnvarnieku Buffalo valdē iecēla invalidu A. Rudovicu.

● Austrijas aprūpes jautājumā ASV valde nolēma paaugstināt regulāro pabalstu no $50.00 uz $100.00 mēnesī, kamēr DV CV noskaidros apstākļus uz vietas.

● Valde atgādina apvienībām izraudzīt DV mēnešrakstam pārstāvjus uz vietām, to vārdus paziņojot DV ASV valdei.

● Valde lūdz apvienības iesūtīt norēķinus par 1955. g. 1. ceturksni.

● Valde lūdz DV biedrus materiāli atbalstīt invalidu Blūmu, iegādājoties viņa izstrādājumus. Pēdējais aizvien vēl slims.

DV MONTREĀLAS NOD.

biedru pilnsapulce notiks svētdien, 17. aprīlī, plkst. 1.30 pēcpusdienā, 1220 Mountain St. (skolas telpās). Darba kārtībā: Sapulces vadības vēlēšanas, iepriekšējās pilnsapulces protokola pieņemšana, valdes ziņojums, delegātu ziņojums, budžeta pieņemšana 1955. gadam, biedru naudas jautājums, dažādi jautājumi.

Kvoruma nesanākšanas gadījumā pilnsapulce būs pilntiesīga plkst. 2 pie katra ieradušos biedru skaita.

DV Montreālas nod. valde

*

Darba apstākļu dēļ no DV Montreālas nod. valdes locekļa amata pienākumiem atteicies valdes pr-ža vietnieks O. Zilkalns. Viņa vietā pr-ža vietn. amatam izraudzīts valdes kasieris A. Vjakse. Biedrziņa amata pienākumus uzņēmies valdes pr-dis O. Kļavenieks.

Nod. valdes pr-ža jaunā adrese: P. O. Box 400 St. Gabriel de Brandon, Que.

ZIEDOJUMI

H. Tichovskis $1,00; Liepājnieki $5 00; R. Britāls $2,00; Alb. Stāls $5.00; A. Augulis $2,00; F. Pelss $5,00; K. Lote 2,00; V. Mikelsone $2,00; E. Dzeguze $3,00; L. R. $5.00; K. Bencons $3,00; A. Gubiņš $1,00; F. Lintiņš $1,00; E. Skujiņš $1,00; K. Rostoks $2,00; A. Sudmalis $5; P. Simsons $2,00; A. Kalviņš $2.00; A. Vītols $6.00; A. Rupšenieks $2; A. Bērziņš $5.00; K. Ievnieks $7; R. Roze $3,00; St. Vasarājs $5,00; V. Jēgers $1,00 un J. Androvičs — $20.00.

Kopā ar iepriekšējiem ziedojumiem $234.50.

Latvisks paldies ziedotājiem un ziedojumu vācējiem.

DV Toronto nod. valde

AUGŠĀMCELŠANĀS un DZĪVĪBA
Svētdien, 10. aprīlī, plkst. 3 pp.
LIELDIENU DIEVKALPOJUMS
Walmer Road baptistu baznīcā
Piedalās: MAIGA DE JARDINE — soprāns,
PĒTERIS GEISTAŪTS — baritons,
TĀLIVALDIS ĶENIŅŠ — ērģeles,
Māc. R. EKŠTEINS — svētruna
Visi tautieši ielūgti! Visi aicināti!

KANADĀ

TORONTO

● LNAK paplašināta valdes sēde notiks piektdien, 15. aprīlī, plkst. 7.30 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē. Jarvis un Carlton ielu stūrī, Toronto. Dienas kārtība: Brīvās pasaules latviešu apvienība, Kanadas kultūras fonda likvidēšana, ziņojumi, dažādi jautājumi.

● Svētdien, 3. aprīlī LSAK notverēja savu kārtējo darba sēdi, kuŗu vadīja priekšsēdis V. Rozenbergs. Svarīgākais darba kārtības punkts bija bērnu vasaras nometnes organizācija, par ko ziņoja priekšsēža biedrs E. Skujiņš. LSAK nolēma lūgt sporta organizācijas — DV sporta klubu, Spartu, TLSK un Latviešu YMCAu nākt talkā ar aizdevumu, lai sagādātu rīcības kapitālu nometnes vasaras mājiņu celšanai un inventāra iegādei. Ž. Zentiņš sniedza arī ziņojumu par vienīgā latviešu sporta laikraksta Trimdas Sports revīzijas rezultātiem, atzīmējot milzīgo darbu, ko veikuši bez jebkādas atlīdzības redaktori P. Plīsis un G. Gubiņš. Trimdas sportam lielākais abonentu skaits ir ASV, kur izsūta 230 eksemplārus, seko Kanada ar 125, Austrālija ar 120, Anglija ar 55, Zviedrija ar 50, Vācija ar 45 un dažādas vietas ar 15 eksemplāriem. Kopā 640. Bez tam tiek izsūtīts arī nelielš brīveksemplāru skaits. Sakarā ar dolaru augsto kursu laikraksta saimniecība balstās gandrīz tikai uz ASV un Kanadu. Pie pašreizējā abonentu skaita, laikraksta redaktors strādā pilnīgi bez atlīdzības, laikraksta materiālā baze ir stabila. Laikrakstu iespiež Toronto Daina Press Ltd. LSAK uzdeva redaktoram G. Gubiņam un P. Plīsim ar Daina Press Ltd. vienoties par izdevumiem, kas saistās ar Trimdas Sports iespiešanu, iesniedzot tuvākā laikā valdei apstiprināšanai līguma projektu. LSAK valde apsprieda arī vairākus sporta organizācijas jautājumus un uzklausīja Ž. Zentiņa ziņojumu par priekšā stāvošo Baltiešu sporta svētku organizācijas norisi LSAK budžetu līdzsvaroja uz 500 dolariem, neieskaitot bērnu vasaras nometnes izdevumus.

● Pirms 4 gadiem netālu no Toronto, īrētā privātā īpašumā Latviešu sporta apvienība noorganizēja pirmo latviešu bērnu nometni Kanadā. LSAK, kaut ar lielām grūtībām, prata sagādāt inventāru un līdzekļus nometnes vajadzībām. Otru nometni jau varēja ierīkot daudz labvēlīgākos apstākļos ar sv. Jāņa draudzes atbalstu Saulainē, bet 3. un 4. nometni LSAK rīkoja 1. ev.-lut. draudzes lauku īpašumā — Sidrabenē. Šī gada nometne ir jau 5. pēc kārtas. Kaut arī daudz kas jau padarīts un sagādāts, tomēr vēl jāveic daudz, kas prasīs ne tikai darba darītājus, bet arī līdzekļus. LSAK cer, ka latviešu sabiedrība, bērnu vecāki un organizācijas sniegs LSAK šim darbam tik ļoti vajadzīgo morālo un materiālo atbalstu. LSAK priekšsēža biedrs E. Skujiņš, kas uzņēmies nometnes organizēšanas darbus, ar gandarījumu atzīmē, ka Sidrabenes pārvaldes jaunais priekšsēdis Būmanis ar lielu sirsnību darbojas bērnu nometnes rīcības komitejā. Šogad saimniecei valējās virtuves vietā būs iekārtota virtuve zem jumta ar modernu pavardu. Šķiet, ka reizē ar vasaras mājiņu būvi laimīgi ātrisināsies arī nometnes iekārtošanas iespējas bērniem bērnu dārza gados, par ko daudzi vecāki ir ļoti ieinteresēti. Lai mazajiem bērniem varētu algot īpašu audzinātāju, šo Trimdas sportam lielākais abonentu skaits ir ASV, kur izsūta 230 eksemplārus, seko Kanada ar 125, Austrālija ar 120, Anglija ar 55, Zviedrija ar 50, Vācija ar 45 un dažādas vietas ar 15 eksemplāriem. Kopā 640. Bez tam tiek izsūtīts arī nelielš brīveksemplāru skaits. Sakarā ar dolaru augsto kursu laikraksta saimniecība balstās gandrīz tikai uz ASV un Kanadu. Pie pašreizējā abonentu skaita, laikraksta redaktors strādā pilnīgi bez atlīdzības, laikraksta materiālā baze ir stabila. Laikrakstu iespiež Toronto Daina Press Ltd. LSAK uzdeva redaktoram G. Gubiņam un P. Plīsim ar Daina Press Ltd. vienoties par izdevumiem, kas saistās ar Trimdas Sports iespiešanu, iesniedzot tuvākā laikā valdei apstiprināšanai līguma projektu. LSAK valde apsprieda arī vairākus sporta organizācijas jautājumus un uzklausīja Ž. Zentiņa ziņojumu par priekšā stāvošo Baltiešu sporta svētku organizācijas norisi LSAK budžetu līdzsvaroja uz 500 dolariem, neieskaitot bērnu vasaras nometnes izdevumus.

● Pirms 4 gadiem netālu no Toronto, īrētā privātā īpašumā Latviešu sporta apvienība noorganizēja pirmo latviešu bērnu nometni Kanadā. LSAK, kaut ar lielām grūtībām, prata sagādāt inventāru un līdzekļus nometnes vajadzībām. Otru nometni jau varēja ierīkot daudz labvēlīgākos apstākļos ar sv. Jāņa draudzes atbalstu Saulainē, bet 3. un 4. nometni LSAK rīkoja 1. ev.-lut. draudzes lauku īpašumā — Sidrabenē. Šī gada nometne ir jau 5. pēc kārtas. Kaut arī daudz kas jau padarīts un sagādāts, tomēr vēl jāveic daudz, kas prasīs ne tikai darba darītājus, bet arī līdzekļus. LSAK cer, ka latviešu sabiedrība, bērnu vecāki un organizācijas sniegs LSAK šim darbam tik ļoti vajadzīgo morālo un materiālo atbalstu. LSAK priekšsēža biedrs E. Skujiņš, kas uzņēmies nometnes organizēšanas darbus, ar gandarījumu atzīmē, ka Sidrabenes pārvaldes jaunais priekšsēdis Būmanis ar lielu sirsnību darbojas bērnu nometnes rīcības komitejā. Šogad saimniecei valējās virtuves vietā būs iekārtota virtuve zem jumta ar modernu pavardu. Šķiet, ka reizē ar vasaras mājiņu būvi laimīgi ātrisināsies arī nometnes iekārtošanas iespējas bērniem bērnu dārza gados, par ko daudzi vecāki ir ļoti ieinteresēti. Lai mazajiem bērniem varētu algot īpašu audzinātāju, šo Trimdas sportam lielākais abonentu skaits ir ASV, kur izsūta 230 eksemplārus, seko Kanada ar 125, Austrālija ar 120, Anglija ar 55, Zviedrija ar 50, Vācija ar 45 un dažādas vietas ar 15 eksemplāriem. Kopā 640. Bez tam tiek izsūtīts arī nelielš brīveksemplāru skaits. Sakarā ar dolaru augsto kursu laikraksta saimniecība balstās gandrīz tikai uz ASV un Kanadu. Pie pašreizējā abonentu skaita, laikraksta redaktors strādā pilnīgi bez atlīdzības, laikraksta materiālā baze ir stabila. Laikrakstu iespiež Toronto Daina Press Ltd. LSAK uzdeva redaktoram G. Gubiņam un P. Plīsim ar Daina Press Ltd. vienoties par izdevumiem, kas saistās ar Trimdas Sports iespiešanu, iesniedzot tuvākā laikā valdei apstiprināšanai līguma projektu. LSAK valde apsprieda arī vairākus sporta organizācijas jautājumus un uzklausīja Ž. Zentiņa ziņojumu par priekšā stāvošo Baltiešu sporta svētku organizācijas norisi LSAK budžetu līdzsvaroja uz 500 dolariem, neieskaitot bērnu vasaras nometnes izdevumus.

● Svētdien, 3. aprīlī LSAK notverēja savu kārtējo darba sēdi, kuŗu vadīja priekšsēdis V. Rozenbergs. Svarīgākais darba kārtības punkts bija bērnu vasaras nometnes organizācija, par ko ziņoja priekšsēža biedrs E. Skujiņš. LSAK nolēma lūgt sporta organizācijas — DV sporta klubu, Spartu, TLSK un Latviešu YMCAu nākt talkā ar aizdevumu, lai sagādātu rīcības kapitālu nometnes vasaras mājiņu celšanai un inventāra iegādei. Ž. Zentiņš sniedza arī ziņojumu par vienīgā latviešu sporta laikraksta Trimdas Sports revīzijas rezultātiem, atzīmējot milzīgo darbu, ko veikuši bez jebkādas atlīdzības redaktori P. Plīsis un G. Gubiņš. Trimdas sportam lielākais abonentu skaits ir ASV, kur izsūta 230 eksemplārus, seko Kanada ar 125, Austrālija ar 120, Anglija ar 55, Zviedrija ar 50, Vācija ar 45 un dažādas vietas ar 15 eksemplāriem. Kopā 640. Bez tam tiek izsūtīts arī nelielš brīveksemplāru skaits. Sakarā ar dolaru augsto kursu laikraksta saimniecība balstās gandrīz tikai uz ASV un Kanadu. Pie pašreizējā abonentu skaita, laikraksta redaktors strādā pilnīgi bez atlīdzības, laikraksta materiālā baze ir stabila. Laikrakstu iespiež Toronto Daina Press Ltd. LSAK uzdeva redaktoram G. Gubiņam un P. Plīsim ar Daina Press Ltd. vienoties par izdevumiem, kas saistās ar Trimdas Sports iespiešanu, iesniedzot tuvākā laikā valdei apstiprināšanai līguma projektu. LSAK valde apsprieda arī vairākus sporta organizācijas jautājumus un uzklausīja Ž. Zentiņa ziņojumu par priekšā stāvošo Baltiešu sporta svētku organizācijas norisi LSAK budžetu līdzsvaroja uz 500 dolariem, neieskaitot bērnu vasaras nometnes izdevumus.

● Svētdien, 3. aprīlī LSAK notverēja savu kārtējo darba sēdi, kuŗu vadīja priekšsēdis V. Rozenbergs. Svarīgākais darba kārtības punkts bija bērnu vasaras nometnes organizācija, par ko ziņoja priekšsēža biedrs E. Skujiņš. LSAK nolēma lūgt sporta organizācijas — DV sporta klubu, Spartu, TLSK un Latviešu YMCAu nākt talkā ar aizdevumu, lai sagādātu rīcības kapitālu nometnes vasaras mājiņu celšanai un inventāra iegādei. Ž. Zentiņš sniedza arī ziņojumu par vienīgā latviešu sporta laikraksta Trimdas Sports revīzijas rezultātiem, atzīmējot milzīgo darbu, ko veikuši bez jebkādas atlīdzības redaktori P. Plīsis un G. Gubiņš. Trimdas sportam lielākais abonentu skaits ir ASV, kur izsūta 230 eksemplārus, seko Kanada ar 125, Austrālija ar 120, Anglija ar 55, Zviedrija ar 50, Vācija ar 45 un dažādas vietas ar 15 eksemplāriem. Kopā 640. Bez tam tiek izsūtīts arī nelielš brīveksemplāru skaits. Sakarā ar dolaru augsto kursu laikraksta saimniecība balstās gandrīz tikai uz ASV un Kanadu. Pie pašreizējā abonentu skaita, laikraksta redaktors strādā pilnīgi bez atlīdzības, laikraksta materiālā baze ir stabila. Laikrakstu iespiež Toronto Daina Press Ltd. LSAK uzdeva redaktoram G. Gubiņam un P. Plīsim ar Daina Press Ltd. vienoties par izdevumiem, kas saistās ar Trimdas Sports iespiešanu, iesniedzot tuvākā laikā valdei apstiprināšanai līguma projektu. LSAK valde apsprieda arī vairākus sporta organizācijas jautājumus un uzklausīja Ž. Zentiņa ziņojumu par priekšā stāvošo Baltiešu sporta svētku organizācijas norisi LSAK budžetu līdzsvaroja uz 500 dolariem, neieskaitot bērnu vasaras nometnes izdevumus.

● Pirms 4 gadiem netālu no Toronto, īrētā privātā īpašumā Latviešu sporta apvienība noorganizēja pirmo latviešu bērnu nometni Kanadā. LSAK, kaut ar lielām grūtībām, prata sagādāt inventāru un līdzekļus nometnes vajadzībām. Otru nometni jau varēja ierīkot daudz labvēlīgākos apstākļos ar sv. Jāņa draudzes atbalstu Saulainē, bet 3. un 4. nometni LSAK rīkoja 1. ev.-lut. draudzes lauku īpašumā — Sidrabenē. Šī gada nometne ir jau 5. pēc kārtas. Kaut arī daudz kas jau padarīts un sagādāts, tomēr vēl jāveic daudz, kas prasīs ne t

Ceetdien, 1955. gada 9. aprīlī LATVIJA 3

LIELDIENU SVEICIENS VISIEM TAUTIEŠIEM

DV KANADAS VALDE

Dr. iur. T. Sanders.

‚LIETPRATĒJI' BOLŠEVISMA JAUTĀJUMOS UN MASKAVAS ‚JAUNAIS KURSS'

II

Lielkapitālists Hersts, avīžu izdevējs un redaktors, izdara lāča pakalpojumu brīvai pasaulei. No boļševikiem viņš lūdzis Maskavā intervijas un dzēris šņabi un šampanieti pareizticīgo klosterī. Viņš atzīst, ka garīdznieks ar komisāru koeksistējot labi. Sadzīvošana ar boļševikiem ir arī viņa „recepte".

Nupat nobeidzis publicēt savus rakstus par Padomju Savienību ASV lielākais izdevējs, milzīga avīžu koncerna īpašnieks Hersts. Viņš Maskavā pavadīja trīs nedēļas un intervēja boļševiku dižvīrus. Jau tas fakts vien, ka uz Padomiju bija braucis tāds lielkapitālists un neatkarīgs cilvēks, kāds ir Hersts, un komūnistiem lūdzis pieņemšanu, ievērojami cel boļševiku prestižu pasaules acīs. Ja Hersts to darījis savu laikrakstu dēļ, lai vairotu to tirāžu, tad tā ir kauna lieta, ka tādā veidā taisa veikalus ar komūnistu palīdzību un rezultātā veicina lielinieku propagandu. Tas tā arī noticies. Tādēļ pie šī gadījuma ir nozīme tuvāk apstāties un par to pastāstīt lasītājiem. Hersts plaši un bez komentāriem savos laikrakstos sniedza intervijas ar Chruščovu, Molotovu, Žukovu un Bulganinu. Laikraksti lieliem burtiem izcēla šo gadījumu, rakstot, ka Hersts aplaimots ar tik daudzām komūnistu vadoņu intervijām. Atreferējot it visu, ko propagandas nolūkos teikuši komūnisti par savu „labo gribu" saprasties ar Rietumiem, par miera un par koeksistenci ar kapitālistisko pasauli, Hersts ir izdarījis privājai pasaulei **lielāko lāča pakalpojumu,** kādu jebkad agrāk padarījis kāds cits žurnālists vai redaktors. Hersta tālākos, mājās rakstītos deviņos apcerējumos, kur viņš iztirzā dzirdēto un redzēto, ir no mūsu viedokļa daudz negatīva resp. kaitīga Rietumiem. Tas „labums", kas pasniegts ar daudz faktu un īstenības atspoguļošanu, bet kas nav sovjētu dzīvē nekas jauns un visiem bija jau zināms, neatsver nodarīto jaunumu.

ŽUKOVA-EIZENHAUERA DRAUDZĪBA MEKLĒ „GLĀBIŅU"

Hersta intervija ar boļševiku ģenerāli Žukovu, kam 1945. g., karam izbeidzoties, Berlīnē bija nodibinātās labas attieksmes ar Eizenhaueru, tajā laikā Sabiedroto armiju virspavēlnieku, pasniegta laikrakstos kā sensācija. Šis toreiz labās attieksmes sevišķi pasvītro, izceļ un pārspīlē par draudzīgām. Iznāk tā, ka it kā būt draugos ar komūnistu dižvīru ir kāds pagodinājums, ar ko varētu lepoties. Tā to, liekas, saprot Hersts, jo viņš ir lepns uz savu audienci Kremlī un jūtas pagodināts. Tāds diemžēl nav tikai Hersts. Man ir zināms kāds bijušais ASV sūtnis Maskavā (J. E. Deviss), vairākkārtīgs miljonārs, kurš ir lepns uz Staļina viņam dāvāto fotogrāfiju ar „tētiņa" pašrocīgu uzrakstu, bet Hopkins kā „relikviju" uzglabāja zīmīti, uz kuras Staļins ar zīmuli bija uzrakstījis par lielgabaliem un tankiem, kas vajadzīgi Padomju Savienībai.

Pēc desmit gadu nesekmīgām sarunām un konferencēm, boļševiku agresijām pret daudzām brīvvalstīm un aukstā kara turpināšanās liktos, ka tāds maznozīmīgs gadījums par labu sadarbību ar Žukovu būs jau sen aizmirsts. Tad vēl nebija dota pavēle sākt „rauties" ar Sabiedrotiem un tikpat laba sadarbība Eizenhaueram būtu bijusi ar kādu citu sovjetu ģenerāli. Tādēļ, ja šo gadījumu tagad izceļ un par to nopietni runā, tas tagadnei drīzāk skan kā izsmiekls un apvainojums. Tad jau būtu vietā atgādināt arī pašu brāļošanos ar sarkanarmiešiem un cilāt tā laika fotoattēlus, kuŗos varēja redzēt Sabiedroto karavīrus apkampušos ar boļševiķiem un teikt: „cik tie bija jauki laiki.' Varēja domāt, ka viss tas nedabiskais ir pārdzīvots. Bet nu redzam, ka ir iespaidīgi kungi, kas vēlas tos laikus atdzīvināt un tādā draudzībā saskata „glābiņu" no pašreizējās pasaules politiskās krizes. Jo kā lai citādi saprot Hersta personiski no Žukova atvesto sveicienu Eizenhaueram un runāšanu par kādreiz izteikto aicinājumu Žukovam apciemot ASV.

Nodziedot slavas dziesmas savā otrā rakstā Žukovam kā karavīram, Hersts izsakās, ka viņš no savas sarunas guvis iespaidu, ka Žukovs patiesi vēloties attieksmju uzlabošanos ar ASV. Tādu pašu iespaidu Hersts guvis no pārējiem intervētiem. Un tālāk Hersts vēl tieši pasaka: „Es ticu, ka tādi karavīri kā Aiks (domāts Eizenhauers) un Žukovs zina pārāk labi, kas ir karš, un tādēļ vēlas to novērst." Cik netaktiski tas no Hersta, — Žukovu, šo sarkanarmieti un vecu norūdītu komūnistu, nostādīt blakus salīdzinājumam ar visiem cienījamo ASV prezidentu, tur komentāri būtu lieki. Te Hersts jau ar Žukovu aizrāvies un aizgājis par tālu. Bet pats Žukovs par visu sacīto varbūt sarkastiski smejas, jo nepagāja pāris nedēļas, kad viņš pie saviem „tovāriščiem" amerikāņus apšāda ar „aukstu dušu", lietodams no boļševiku vārdnīcas parastās rupjības. Tāpat naiva ir to sovjetu apstākļu nezinātāja Žukova iztēlošana par sarkano Napoleonu.

BANKETS SVĒTĀ SERGEJA KLOSTERĪ

Konstatējot jau zināmu patiesību, ka krievu tautā par spīti vajāšanām, nav izskausta reliģiozitāte, Hersts tomēr saraksta arī par baznīcas dzīvi tādas lietas, kas drīzāk kaitē, nekā dara ko labu. Tā savā astotā rakstā viņš pastāsta par savu ciemošanos pareizticīgo svētā Sergeja klosterī Maskavas tuvumā (Zagorskā). Tur tagad ierīkots pareizticīgo garīgais seminārs. Seko šī slavenā klostera vēsturiskais apraksts ar avīzē ievietoto Hersta foto attēlu, kur viņš kopā ar semināra vadītāju priesteri Sergeju skatās uz klostera vareniem mūriem. Pie Hersta sarunām ar šo garīdznieku vienmēr klāt bijis seminārа „civilais direktors", šo posteni Hersts ietver pēdiņās, bet nesaka, ka tas vienkārši ir pielikts klāt komisārs un, domājams, katrā ziņā čekists. Allaž bijis klāt arī pavadonis no Intūrista. Pēc klostera apskates visi sēdušies pie bagātīgi klāta galda ar šņabi un melniem ikriem un vēl daudz vīsādiem uzkožamiem. Tad ēduši boršču, cālus un ieslapinājuši ar Kaukaza sarkanvīniem. Vēlāk pie saldā ēdiena un tortēm garšojuši šampanieti un liķieŗus. Lai gan Hersts šaubās, ka tik lepni priesteris Sergejs katru dienu neēdot, un, domājams,

(Nobeigums 4. lpp.)

Zēlsird. māsa Dzidra Voltnere 7. aprīlī no Kanadas aizceļoja uz Vāciju

CĪŅA PAR BALTIJAS TELPU BŪS SĪVA UN ASA

SŪTŅA A. SPEKKES LEKCIJA ŅŪMEKSIKAS UNIVERSITĀTĒ

Šīs nedēļas vidū sūtnis A. Spekke devās patālā celojumā uz Lasvegasu (Las Vegas) Ņūmeksikas valstī, kur viņš ceturtdien, 31. martā New Mexico Highlands universitātē lasīja lekciju par latviešu tautas un Baltijas nāciju vēsturiskiem likteņiem Baltijas jūras telpā.

Viņa priekšlasījums skāra kā senos, tā arī tagadējos laikus, tāpat latviešu folkloru, uzsverot dažas rakstura īpatnības un pēc tam izsakot attiecīgus atzinumus.

Sūtnis uzsvēra, ka Baltijas zemēm, ieņemot atslēgu pozīcijas pie Baltijas jūras, ceļā uz Krievijas līdzenumu, ir bijusi ļoti sarežģīta vēsture. Tā raksturojama ar invāzijām no visām pusēm, kā arī ar nerimstošu baltu tautu cīņu savas neatkarības dēļ. Šīs iekšējās jūras piekrasti vienmēr apdraudējušas pretēju virzienu kustības. Šeit, runājot kāda franču pētnieka vārdiem, ģeografija un vēsture atrodas pastāvīgā savstarpējā cīņā.

Baltijas piekraste nepieder ne kontinentam, nedz jūrai. Vairākus gadu tūkstošus tā piederēja, vismaz etnografiskā nozīmē, tās senseniem iedzīvotājiem — somiem un igauņiem ziemeļos baltu tautām dienvidos.

Šodien militāri — politiskais stāvoklis Baltijas zemēs — Igaunijā, Latvijā un Lietuvā — ir patiešām ļoti īpatnējs. Kaut gan patlaban tur nocietinājušies maskavieši, viņi tur nejūtas visai droši, jo Baltijas jūrā brīvības vēji nerimstas.

Pasaules politiķi, skarot Baltijas telpas jautājumu, stāv dilemmas priekšā: Vai nu mūsu zemes pie Baltijas jūras atkal kļūs brīvas, iebrucējiem atvelkoties pašu robežās, kas kādreiz sagāja ar Maskavas lielkņaziști, vai arī pārējai pasaulei būs jārēķinās ar Krievijas lielimperijas neaprobežotām ambicijām un to konsekvencēm.

Padomju valdnieki prot domāt tikai varas jēdzienos, kuŗu praktiskais izpaudums parādās militārās varas plānošanā, un viņu militārā stratēģijā Baltijas zemēm piešķirta ļoti svarīga loma.

Krievijas valdnieki atvilks savu smago ķepu no okupētām Baltijas zemēm tikai tad, kad viņiem pietiks elpas lauzties uz priekšu un viņus piespiedīs atkāpties. Cīņa būs sīva un asa, un tā nevarēs apstāties pie Baltijas vārtiem.

VĒSTIS NO EIROPAS

Izbēdzis igaunis — V. Māsēns Eiropā. — Laikrakstu streiks

Pavasari Londonā ievadīja no trīsdimdienieka viedokļa daži diezgan nozīmīgi notikumi. Kādā jaukā dienā pēkšņi Grevsendā pie Londonas bija ieradies bēglis tieši no Igaunijas — Johaness Rastuss, 20 gadus vecs! Viņam laimējies nobēgt no krievu rekvizētā igauņu preču tvaikoņa Pārnu, kas ar papīrmalku bija ieradies Grevsendas Bowater papīrfabrikas ostā no Tallinas.

Lai gan angļu policija pagaidām lietu tur ārkārtīgā slepenībā, ir jau kļuvis zināms, ka Rastuss bijis Tallinas ostas strādnieks, kas palīdzējis kuģi iekraut. Kā viņam izdevies nepamanītam paslēpties starp koku kravu, tas vēl nav īsti skaidrs.

Grevsendā pēc 7 dienu brauciena viņam laimējies kopā ar angļu ostas strādniekiem izkļūt no paslēptuves malā. Jāpieņem, ka to angļu ostas strādnieku vidū, kas dodas uz krievu kuģiem, ir kādi speciāli apmācīti vīri ar zināšanām, kā rīkoties attiecīgos gadījumos. — Tieši pirms 8 mēnešiem bija ļoti līdzīgs notikums uz kāda poļu kuģa Londonas ostā. Toreiz komanda bēgli notvēra, bet angļu policija savukārt viņu atbrīvoja. Lieta bija saistīta ar lielu skandālu un pat diplomātiskiem sarežģījumiem.

Bēglis Rastuss tūlīņ pieteicies policijā, un lūdzis piešķirt patvēruma tiesības. Viņš pagaidām ievietots Brikstonas cietumā, kam gan nav sevišķi laba slava. Tā tas parasti notiek ar visiem bēgļiem no austrumiem. Gandrīz vienmēr viņiem patvēruma tiesības piešķir, bet nogaidīšanas un „izpētīšanas" laiks ilgst no 2 nedēļām līdz mēnesim. Pa to laiku pār viņiem ir nolaists īsts policijas „dzelzs priekškars", un nevienam — ne žurnālistiem, ne viņu tautiešiem — nav iespējas nonākt jebkādā kontaktā ar bēgļiem.

Zināms arī ka, kuģa komanda pēc nacionālā sastāva ir visai jaukta, galvenokārt tajā krievi un igauņi, arī kapteinis esot krievs. Bēglis 7 dienas izticis gandrīz bez ēšanas un dzeršanas. Viņa pirmais lūgums tāpēc bijis remdināt izsalkumu un slāpes. Pie bēgļa cietumā mēģinās nokļūt vietējās igauņu avīzes redaktors.

No otras puses apmēram tai pašā laikā Londonā ieradās Komitejas Eiropas brīvībai priekšsēdis Dr. V. Māsēns. Kā jau zināms, viņa celojums pa Eiropu ir sakarā ar Apspiesto nāciju asamblejas noorganizēšanu. Sanāksme plānota jau maijā Strasburgā. Viņa pasākums un brauciens pa Eiropas centriem radījis visai dažādas pārrunas. Tā jau agrāk šīs laikraksts ziņoja par Eiropas kustības centrālās un Austrumeiropas komisijas eksekutīva sēdi februārī. Tajā priekšsēdis, beļģu senātors de la Valē-Puseņs ziņoja par savu sarakstīšanos ar V. Māsēnu un nopietniem pārpratumiem sakarā ar pieminēto konferenci. Komisijas vienprātīgs uzskats bija, ka konference rīkojama gan Eiropā, bet kopējiem spēkiem, t. i. asamblejai un EK komisijai. Turklāt tā būtu noorganizējama kādā no galvaspilsētām, nevis Strasburgā. Labākais laiks būtu gada beigas vai nākamā gada sākums. Latviešu pārstāvis P. Reinhards (kas, starp citu, mūsu laikrakstam ziņoja par minēto sēdi) tika lūgts izlietot savu iespaidu, lai pārpratumi ar Māsēnu un asambleju nolīdzinātos delikātā kārtā.

Pēc Londonas Māsēns devās uz Parīzi, kur viņš satikās ar senātoru de la Valē-Pusēnu. Atliek nogaidīt, par cik būs izdevies negludumus nolīdzināt. Otra grūtība ir nacionālo delegāciju sastāva izraudzīšana. Ir zināms, ka amerikāņi maksās 200 dolarus par katru delegātu izdevumu segšanai. Katrā ziņā uz Strasburgu tikt gribētāju būs daudz vairāk nekā ticēju. Katrai tautībai būs astoņi delegāti. Latviešu gadījumā divi krēsli jau aizņemti: Māsēns pats un viens ALAs delegāts. Pārējos ar sūtņa K. Zariņa līdzdalību izraudzīs LAK EC prezidijs. Māsēns licis manīt, ka liels svars starptautiskā laukā būtu personām ar kādu politisku stāžu; tādi varētu būt delegāti arī no politisko partiju vidus.

Katrā ziņā ap Strasburgu gaidāma zināma stīvēšanās, bez kuŗas nav notikusi neviena trimdinieku sanāksme.

Londonai pašlaik īpatnēju zīmogu uzspiedis laikrakstu streiks. Tas sākās ar algu konfliktu starp lielo, t. s. nacionālo avīžu īpašniekiem (kas pa lielākai daļai ir lordi) un spiestuvēs nodarbinātajiem elektriķiem un tehniķiem. Aiz strādniekiem stāv viņu arodbiedrības, kas tagad ar lordiem iegrimušas ārkārtīgi niknā un skarbā cīņā. Bet rezultātā visa milzu Londona un tās tālā apkārtne nonākusi tiešā ziņu badā. Daži gan saka, ka šis fakts nekādā veidā nenāk laudīm par sliktu. Tagad viņu galvas spēšot atvēsināties un tie būšot spiesti gribot negribot arī mazliet domāt. Lielās, populārās avīzes viņiem šādu iespēju liegušas.

Vienīgā lielā avīze, kas vēl iznāk un kas sasniedz Londonu, ir Manchester Guardian, ko tad laudis iznēķer kā retās tauku devas bada gados. Vietām tās cena no 3 pensiem jau sakāpusi līdz pat 2 šiliņiem un 6 pensiem.

Bet tā kā pasaules politikā nekā priecīga nav, tad varbūt tomēr streiks ir svētīgs! V.

LATVIEŠU ZĒNS GAIDA AUDŽU VECĀKUS

AICINĀJUMS MAJORU BĒRNU NAMA BĒRNU LIETĀ

Ievērojot latviešu laikrakstos bieži skarto jautājumu par latviešu bāreņu meklēšanu, varu ziņot, ka man ir izdevies atrast divus latviešu zēnus Kanadā un pašreiz meklēju kādu latviešu meiteni, kas bijusi ar tiem kopā Vācijā poļu bāreņu namā un immigrējusi viena pati uz Sav. Valstīm.

Kanadā atrastie zēni ir bāreņi, abi katoļticīgi, dzimuši Latgalē, auguši Majoru bērnu namā. No Vācijas uz Kanadu viņi pārvesti apmēram pirms pieciem gadiem un nodoti Kanadas patvērsmēs.

Ar vecāko zēnu, kurš tagad ir 18 gadus vecs, pirmoreiz satikos pirms divi gadiem un vēlāk pieņēmu audzināšanā. Latviešu valodu viņš bija gandrīz aizmirsis, bet tagad runā tekoši, dzied un spēlē latviešu tautas dziesmas, vispār ir ļoti mūzikāls. Viņš dzīvo pie mums jau 8 mēneši.

Otrs zēns ir 15 gadus vecs un atrodas kanadiešu iestādes audzināšanā. Būtu labi, ja arī viņš nonāktu kādā latviešu ģimenē. Pretējā gadījumā, kā tas jau ir bijis, viņu atkal nosūtīs darbā fermā, kur apstākļi nav piemēroti tik jaunam zēnam, jo darbs nav vieglais. Zēni tur brīžiem bijuši pilnīgā izmisumā un dažādos veidos mēģinājuši paši sev palīdzēt.

Pieņemot šos zēnus audzināšanā, nav arī nekādas lielās materiālās rūpes, jo zēni vajadzības gadījumā paši strādā un nopelna pilnīgi pietiekami, lai segtu visus savus izdevumus. Atrast darbu zēnam nav grūti.

Mans audžudēls strādā fabrikā un nopelna $31.00 nedēļā, saņemot uz rokas $28.00. Šo naudu es sadalu viņa vajadzībām šādi:

Uzturam $10; noguldījums bankā $5.00; tramvajs $2.50; kabatas nauda $5.00; dažādām vajadzībām (apģērbs, privātstundas u. c.) $5.50.

Varu sniegt tuvāku informāciju ikvienam, kurš interesētos par 15 gadus veco Ivaru, kā arī palīdzētu nokārtot nepieciešamās formalitātes.

N. Slaucītāja, 3 Rhodes Ave, Toronto, tel. GL 8873

MŪSU CERĪBAS

Tās nav zudušas un nezudīs

Pēc daudziem bēgļu nometnēs un beidzot šinī u. c. pārticības zemēs pavadītajiem gadiem, mūsu cerības sāk aizklāt arvien biezāki miglas slāņi, kas tiecas aptumšot mūsu skaidros skatus, kādi mums bija atstājot Rīgas, Ventspils un Liepājas ostas, pēdējo reizi ar bēgļu celā aputējušo delnu noslaukot silto asaru straumi no sadrūmušajām sejām. Arī tagad uz mums sāk nosēsties arvien biezāka sodrēju un putekļu kārta. Sāk zust cerības, un mūsu sirdis sāk aizklāt materiālās pieticības plīvuris. Pēc tik daudz pesimistiskiem rakstiem presē par mūsu „lielo" draugu politiskajām kombinācijām, varētu likties, ka zudušas visas mūsu cerības. Nē! Tā tas nav un nebūs; mūsu cerības nav zudušas un nevar zust!

ASV dibinās ne uz cilvēces ideāliu, bet gan uz saimnieciskās politikas pamatiem. Taisni šinī apstāklī ir mūsu drošās cerības, proti: 1) ASV nevar ilgi turēt augstu savas tautas dzīves standartu uz nestabilas ražošanas sistēmas (ieroču ražošanas pamatiem; 2) šī ražošana bazējas tikai uz ražotājas pašas kreditiem, pabalstiem un ieroču noņēmējiem; 3) ieroču produkcijai trūkst tirgus pret skaidru samaksu; 4) lai kādu preci ražotu tirgum, noņēmējam to nepieciešami arī patērēt. Ja nepatērē vai patērē maz, ražotājam pārprodukcijas dēļ ražošana jāpārtrauc vai jāsamazina, kā tas notika Korejas un Indoķīnas pamiera gadījumos. Sekas — bezdarba vairošanās; 5) ieroču ražošanai un to pircēju kreditēšanai drīz pienāks gals. Tad saimnieciskās intereses prasīs saražoto ieroču izlietošanu un lūkosies pēc kredītu atmaksas. Ja nabadzīgie aizņēmēji nevarēs atmaksāt, tad taču meklēs un atradīs kādu, kam tie būs jāatmaksā.

Pēc komūnisma galīgās sakāves ASV intereses būs radīt Austrumeiropā un Krievijas Āzijā nevis vienu spēcīgu un nedalāmu Krieviju, bet gan daudzas Padomijas tautu brīvas republikas. Tanī brīdī jau būs atjaunotas Baltijas un Balkanu valstis, arī mūsu Latvija. Tikai pēc galīgas komūnisma iznīcināšanas visā pasaulē, ASV varēs pāriet uz miera laika saimniecisko produkciju, jo tad tās ražojumiem būs starptautiskais tirgus.

Vēl svarīgs faktors mūsu cerību svaros ir Vācijas jautājums. Vācija nekad nesamierināsies ar tagadējo savas valsts territoriālo sadalījumu. Jau šodien visiem gara un politiskiem ieročiem tā cīnās par pilnīgu apvienošanu, un nākotnē tā cīnīsies ar kara ieročiem par savām tiesībām un pienācīgo vietu kultūrālajā pasaulē. Šo dzīves spēļīgo tautu nevar iznīcināt un nekad neiznīcinās. Rietumvācijas apbruņošana ir pirmais kāpiens mūsu cerību augšupejai.

J. Grodnis

CELA VĀRDI

Es esmu vīna koks, jūs tie zari, kas manī paliek un es viņā, tas nes daudz augļu, jo bez manis jūs nemaz nespējat darīt. Ja kas nepaliek manī, tas kā zars izmetams ārā un sakalst; tos savāc un iemet ugunī un tie sadeg.

Jāņa ev. 15.

*

Tā ir mana pavēle, lai jūs mīlētu cits citu. Kad pasaule jūs ienīst — zināt, zināt, viņa mani pirmāk nu ienīdusi. Ja jūs būtu no pasaules, pasaule mīlētu tos, kas viņai pieder.

Jāņa ev. 15.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

KĀ VEIDOT LATVIJAS NĀKOTNI?

K. K. raksts Latvijā Amerikā — Kā saimniekosim nākotnes Latvijā, ir viens no vissvarīgākajiem — visnopietnākajiem, kas trimdas presē ir parādījies. K. K. pamatoti lūdz mūsu tautas vadošās personas un lietpratējus aprēķināt un pastāstīt uz kādiem saimnieciskiem pamatiem ir domāts un iespējams uzcelt jauno Latvijas valsts ēku, lai tā nesabruktu. Pamatoti K. K. norāda, ka linus izkonkurē mākslīgā šķiedra. Vēl bēdīgāk ir ar „dzelteno zeltu" — sviestu. Sviesta pārprodukcija bija, ir un nākotnē būs, un to izkonkurē margarīns. Bagāti ļaudis sāk lietot margarīnu, kā tirārā ražošanas procesā pagatavotu, un mazākturīgie kā nesamērīgi lētāku un grūti atšķiramu no sviesta garšas un labuma ziņā. 1912. gadā Gulbenes Elstes piensaimniecību sab. uzcēla staltu pienotavu, kas maksāja zelta naudā 48.000 rb. Tagad tā ir drupu kaudze. Jau 1913./14. gadā sabiedrībai sākās grūtības: sviestu sūtīja uz Petrogradu, bet saņēma ļoti zemu cenu. Pirmais pasaules karš glāba stāvokli, pārtūka maksājumi naudas aizdevējiem. Pēc kara lielo parādu nomaksājām ar 5 muciņām sviesta!! Sabiedrība tika pie staltas pienotavas bez parāda, izvērtās par ievērojamāko pienotavu Latvijā, ieņemot pēc lieluma otro vietu valstī. ASV valdība ir sapirkusi neiedomājamu valrumu sviesta par 65c mārciņā un nezina, ko ar to darīt. Pēdējais projekts ir pārkausēt kādā tur „Ojis" un mēģināt siltās zemēs pārdot dzelteniem un melniem, cerot iegūt 25c mārciņā!! Savā laikā arī mēs lūdzāmies Londonā, lai paņem sviestu par 70 santimu kilogramā!

Salīdzinot Pirmā pasaules kara postījumus Latvijā ar pēdējā kara, tad var sacīt ka Latviju 1918. gadā saņēmām neizpostītu tik drusku apskrambātu. Neatkarīgajā Latvijā visi strādājām valga sviedros, ražojām visu, ko vien var un cik var, Lai tiktu pie dolariem, importējām eksportējām un brīvi veidojām savu valsti. Kas no tā visa iznāca? Ar valdības manifestu tautai 15. maijā 1934. gadā paziņoja: „...izsikušī valsts līdzekļi, sabrucis eksports, un nieciņas valūtas rezerves, katastrofāls sabrukums saimnieciskos apgrozījumos..."

Tā ir dziļa, rūgta patiesība, bet nav pamata no tās nobīties. Mūsu tauta un mēs plašā pasaulē esam pierādījuši, ka spējam veikt īsā laikā lielas lietas, ko apbrīno amerikāņi.

Latvijas zeme ir visai izdevīgā vietā pie Baltijas jūras. Nepieciešams ar aukstu prātu veidot Latvijas nākotni, tad mūsu tauta piedzīvos lielu labklājību un nacionālās kultūras uzplaukumu.

Kapt. E. Aboliņš,
Audubon — Iowa, ASV.

KRĀSAINĀ MŪZIKA

Kollēga Mārtiņš Derums kādu no saviem artikeļiem noslēdz ar sekojošu rindkopu: „Kā no caurules vai lielas ūdenskrāsu tūbas spiezdamies, krāšņi mirdzošos arabesku vijumos, uzplaukšt patriotiska tēlojuma krāsuzeļa fontāns, parādot arī lasītājam to uzvaras prieka gaviļu varenumu, kas izšalcā Nujorkas sirdī pašā pusnaktī... Tās ir jau daudz kas vairāk par vienkāršu žurnālistiku, — kaut kas līdzīgs krāsainai mūzikai..."

Arī es tā domāju ka tā laikam būs krāsainā mūzika, tikai ne skaņās, bet vārdos.

Merkurs

SAVIENOTĀS VALSTĪS

NUJORKĀ

❶ Nujorkas latviešu ev.-lut. draudzes priekšnieka vietnieks J. Zalcmanis nolicis draudzes kases vadību pēc piecu gadu sekmīgas darbības. 1950. g., kad Zalcmanis stājās amatā, draudzes kases apgrozījums bija 10.000 dol. Katru gadu budžets strauji kāpa un tagad tas sasniedzis 30.000 dol. Piecu gadu laikā Zalcmanis apsaimniekojis pāri par 123.000 dol. draudzes līdzekļu. J. Zalcmanis atlūdzies no šī darba, lai atbrīvotos citiem uzdevumiem. Draudzes valdē viņš paliek kā priekšnieka vietnieks.

Māc. R. Zariņš Nujorkas draudzē iesvētījis: Valteri Ādamsonu, Ojāru Birku, Uldi Gravu, Uldi Grīnbergu, Zigfridu Grīņu, Andri Kaminski, Uldi Kucko, Aivaru Miški, Raitu Mīlbergu, Kārli Pulksteni, Ansi Zāmeli, Aiju Alksni, Pārslu Blūmentāli, Ilgu Ezeriņu, Viju Grīnvaldi, Bābiņu Hincenbergu, Sarmīti Hincenbergu, Dainu Irbi, Intu Janitēnu, Margitu Kaminski, Ilzi Maizīti, Laimdotu Maizīti, Birutu Svirlovski, Ingridu Švūksti, Rasmu Virsi, Guntu Volgasti, Lailu Zāmuēli, Rutu Zikmani, Irēni Zuti.

ČIKĀGĀ

❷ 1. maijā, plkst. 7.00 Orchestra Hall telpās notiks Antiboļševistiskā bloka apspiesto tautību izlases mākslinieku un koŗu koncerts, kurā no latviešiem piedalīsies tenors V. Salna V. Treimaņa klavierpavadījumā. Biļetes iepriekšpārdošanā par $3.00, $2.00, $1.50 un $1.00 dabūjamas pie Čikāgas organizāciju un draudžu pārstāvjiem, kā arī Čiānas draudzes grāmatu galdā. Tautiešī laipni lūgti atbalstīt šo sarīkojumu.

❸ Atzīmējot pasaku ķēniņa 150. dzimšanas dienu, Krolla teātŗa studija Z. Avotiņas iestudējumā uzvedīs populārāko pasaku Sarkangalvīti. Šī ir pirmā bērnu luga, ko izrāda „pašmājnieki", un par šo izrādi ļoti interesējas bērni un lielie. Lielie, jau tagad bērniem stāsta, kas viņus gaida Lieldienās, 10. aprīlī, plkst. 2 un plkst. 5 pp., 800 S. Halsted ielā. Ieeja bērniem līdz 16 gadiem 50c sēdvietās, bet pieaugušiem $1.50. Biļetes var iepriekš pasūtināt vakaros pa tel. — MO 6-5399, bet izrādes dienā būs dabūjamas stundu pirms sākuma pie kases. Krolla teātŗa studija ik gadus sniegs vienu izrādi bērniem, lai tos saistītu pie latviešu vides.

— Bez tam mūsu jaunajam automobilim ir vēl viena liela priekšrocība: nomaksas termiņš piespiež mūs abus ar vīru ieturēt stingru diētu.

GRAND RAPIDOS (MICH.)

❶ Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes Pūpolu svētdienas dievkalpojums 3. aprīlī Immanuēla baznīcā bija veltīts archibīskapa tēva prof. Dr. theol. Teodora Grīnberga 85 mūža gadu atcerei. Šinī sakarā draudzē viesojās archibīskapa pārstāvis no austrumu piekrastes prāv. J. Kullītis, ievada vārdus un uzrunu teica draudzes mācītājs prāv. J. Ozols, atzīmējot izcilo mūsu baznīcas virsgana jubileju un sveicot tālo ciemiņu no Nujorkas prāv. J. Kullīti, kuram šinīs dienās pagājuši 65 mūža gadi. Svētku spredikī prāv. J. Kullītis pakavējās pie mūsu baznīcas augstākā vadītāja un dziļi sirsnīgos vārdos viņu raksturoja ne tikai kā garīdznieku un cilvēku, bet arī kā lielu dvēseles un cēlas uzupurēšanās paraugu. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja soliste A. Sīle un tajā vēl piedalījās māc. Kr. Hermaniš un māc. A. Piebalgs no Kalamazū. To noslēdza ar Dievs, Kungs ir mūsu stipra pils, ko nodziedāja draudze pacilātā svētku noskaņā. Dievkalpojums bija ļoti kupli apmeklēts. Pēc tam baznīcas apakšējā zālē notika draudzes evaņģēlizācijas sapulce, kuŗu atklāja ar dziesmu un prāv. J. Ozols uzrunas vārdiem. Runāja vēl baznīcas priekšnieks arch. J. Leimanis, izsakot prieku par prāv. J. Kullīša viesošanos draudzē, no dāmu komitejas pēdējam pasniedza ziedus. Par latviešu baznīcas lielo nozīmi un tautas gara saglabāšanu svešumā runāja prāv. J. Kullītis, ziņoja arī par garīgo literātūru, kas tiek gādāta mūsu baznīcas un jaunatnes vajadzībām. No Grand Rapidiem archibīskapa pārstāvis devās uz Saginavu, kur viesojās māc. A. Piebalga draudzē.

❷ Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudze paredzējusi noorganizēt bērnu vasaras nometni arī š. g. vasarā, kādēļ skaidrotas vairākas iespējas, kur tā varētu notikt. Svētdien, 3. aprīlī, pēc evaņģēlizācijas sapulces par to draudzes locekļus informēja A. Valdmanis, H. Kerpe un A. Rozentāle.

DZIESMAI VIENI GALA NAV...

Pa kreisi koru diriģenti: V. Linde, J. Cīrulis, V. Rundāns. Apakšā: kori kopmēģinājuma laikā Hamiltonā. A. Brauna foto

Čikāgas latviešu teātra E. Zālītes komēdijas Bīstamais vecums uzveduma dalībnieki pēc sekmīgas pirmizrādes 26. martā. 1. no kr.: Skaidrīte Ilstere, Māra Antēna, Aivars Osis, Ilze Sloka-Tauriņa, Nellija Krenģele, Laimonis Krenģelis. 2. r.: Voldemārs Dzelme, Ilona Cine, lugas režisors Valdis Hermanis, Otto Krūlls, Ilmārs Dumpis, Ādams Pedāns, Valdis Vītoliņš un Ernests Nāgels. Trūkst dekorātors Voldemārs Ozoliņš. Nākošā izrāde notiks Detroitā, sestdien, 16. aprīlī, plkst. 7 vakarā. Turpmākās izrādes: Toledo, Grand Rapidos, Milvokos u. c. Foto: Klmzis, Čikāgā

Svētdien, 3. aprīlī, plkst. 2 pp. Hamiltonā YMCAs telpās pulcējās daudz vīru lielajam mēģinājumam, lai saliedētu balsis vienā nedalāmā vienībā 16. aprīļa koncertam Hamiltonā, Royal Connaught hoteļa Kristalla zālē.

Apvienotā vīru korī uz mēģinājumu bija sabraukuši 89 dziedātāji. Tur bija DV vīru koris Viesturs no Niagaras un St. Katerīnas, Toronto vīru koris Viesturs, kas darbojas kā Niagaras vīru kora nodaļa pēc Latvijā bijušās vīru koru biedrības Dziedonis parauga, kuram, kā mēs zinām, bija pavisam 4 nodaļas visā Latvijā. Tāpat bija ieradušies Bramptonas un HLB kora dziedātāji.

Apvienoto vīru koris dziedās 15 dziesmas, un to diriģēs trīs diriģenti: komponists Jānis Cīrulis, komp. Voldemārs Linde un dir. V. Rundāns. J. Cīrulis vada Hamiltonas latviešu biedrības jaukto kori, kura vīru balsis dzied apvienotajā vīru korī, V. Linde ir Niagaras un St. Katarīnes vīru kora Viesturs diriģents. 1942. gadā viņš beidzis Latvijas konservātorijas kompozicijas klasi pie nelaika prof. J. Vītola. V. Rundāns ir patlaban visvairāk aizņemtais diriģents, jo vada Bramptonas latviešu biedrības kori Auseklis, Toronto katoļu baznīcas kori un Toronto vīru kori Viesturs.

Diriģenti raujas vienos krekslos pārmaiņus, lai viss izdotos tā, kā iecerēts. Pēdējais kora kopmēģinājums notiks 16. aprīlī koncerta zālē, lai tad piedotu vēl pēdējo slīpējumu, atbilstošu zāles akustikai. Mēģinājumā jau tagad dziesmas skanēja vareni un pārliecinoši, kas ir drošākā kīla tam, ka koncerts spoži izdosies.

Citādi tas jau nemaz nevar būt, jo Toronto vīru korī dzied arī Jānis Niedra, kas katrā mēģinājumā pusstundu koristiem nostāda balsis.

Tā kā uz koncertu paredzams ļoti liels ļaužu pieplūdums, tad biletes jau būs dabūjamas iepriekš Hamiltonā M. Zitmaņa pulksteņu un zeltlietu veikalā, 170 James St., N. un I. Ģēbauera un A. Robežgruntnieces veikalā Tobago, 224 King St. E., Toronto un DV grāmatnīcā, 123 Huron St. Ieeja no $1.00 līdz $1.50.

J. G.

YMCAs 100 G. JUBILEJAS SVINĪBAS NOTIKS PARĪZĒ

Latviešu JKS (YMCAs) nacionālais sekretārs Vācijā A. Ludriksons ziņo, ka YMCAs 100 gadu jubilejas svinības Parīzē, kas notiks šogad no 12. līdz 23. augustam, pagaidām jauniešu kristīgai savienībai Vācijā piešķirtas 7 delegātu vietas, bet tiek vestas sarunas, lai vietu skaitu palielinātu. Viesu skaits nav ierobežots. Pagaidām pieteikušies 45 braucēji. Latviešu JKS sanāksme Parīzē notiks 21. augustā priekšpusdienā. Latvieši un arī vācu YMCA, kas pēc ASV YMCAs tagad ir nākošā lielākā pasaulē, savus delegātus rūpīgi sagatavos. Brauciens uz Parīzi notiks autobusos; viesiem dalības maksa (uzturs, pārnakšņošana, ieejas kartes, programmas, ekskursijas u. c.), paredzēta DM 75

Latviešu YMCA, tāpat kā pagājušā vasarā, skolu brīvlaikā sagādās bērniem no 6 līdz 16 gadu vecumam 30 dienu ilgu atpūtu Holandē.

JKS centrālās valdes priekssēde I. Dankere ir uzņemta vācu delegācijas sastāvā pie pasaules YWCAs un līdz ar to izvēlēta par YWCAs pasaules komitejas locekli. Nākošā YWCAs pasaules komitejas sēde šogad notiks Londonā, Anglijā septembra mēnesī, kur tanī pašā laikā noslēgsies angļu YWCAs 100 gadu jubilejas svinības.

J. GRĪSLIS
Drēbnieks
188 Davenport Rd., Toronto, tel. WA 3-5295
Agrāk: Rīgā, Berlīnē, Stokholmā

Dāvinātas grāmatas latviešiem Vācijā

Sakarā ar Draudzīgā aicinājuma dienu š. g. 28. janvārī Astras apgāds dāvinājis sekojošas grāmatas:

1) Agnesei Ponei Vircburgas latv. bibliotēkas vajadzībā: Z. Mauriņas — Pilsētas un cilvēki, J. Klīdzēja — Viņas un viņi, K. Raudives — Neredzamā gaisma, H. Tichovska — Latviešu trimdas desmit gadi, Ortega Y Gasset — Meditācija par mīlestību.

2) Augustdorfas latviešu ģimnazijai — Latviešu trimdas desmit gadi.

3) TBC slimnīcas Augustdorfā latviešu slimniekiem un invalidiem ar V. Likerta starpniecību: Latviešu trimdas desmit gadi, Z. Mauriņas — Pilsētas un cilvēki, Ortega Y Gasset — Meditācija par mīlestību, J. Klīdzēja — Viņas un viņi, K. Raudives — Neredzamā gaisma.

4) Latviešu komitejai Hamburgā ar A. Gaujera starpniecību — Latviešu trimdas desmit gadi.

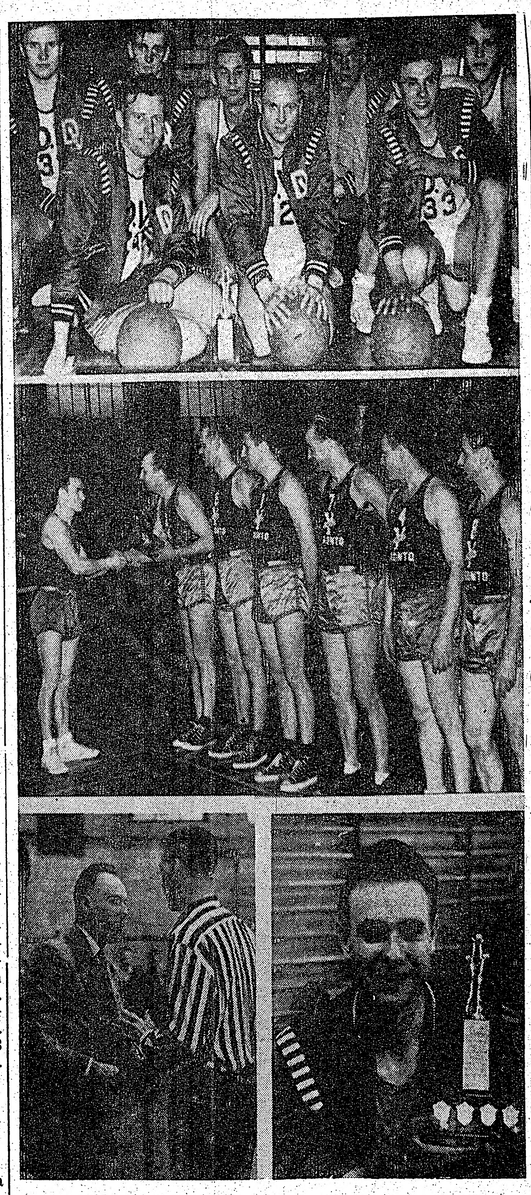

Hamiltonas DV sporta kopas Sparta gadskārtējās kausu izcīņas finālspēlēs Hamiltonā basketbolā uzvarēja Toronto DV (augšējā uzņēmumā). Vidū: volejbolā uzvarēja Toronto YMCA. Spartas pr-ks J. Treimanis, kas pats ir aktīvs sportists, un bija sacīkšu dalībnieks, pasniedz izcīnīto kausu YMCAs kapteinim V. Galvinam. Apakšā pa kreisi: Toronto DV vienības treneris R. Kadiķis basketbola spēles finālā pirmajā puslaikā, kad visu laiku vadībā bija Sparta, vairākkārt saskatīja kļūdīšanos. Pa labi: Toronto DV vienības kapteinis A. Richters ar izcīnīto kausu. Viņš bija arī veiksmīgākais punktu guvējs savai vienībai. J. Līgera uzņ.

MĀKSLA PROPAGANDAS MĒRĶIEM

Baltijas sieviešu padomei jauna vadība

Pirmdien, 4. aprīlī, notika Baltijas sieviešu padomes gada sapulce, kas bija pulcinājusi 13 latviešu, igauņu un lietuviešu pārstāves. Sapulci atklāja pag. gada padomes prezidente E. Jurkēvičiene, īsu pārskatu par pagājušā gada darbību sniedza sekretāre A. Kopmane, minot kā galvenos veikumus 14. jūnija piemiņas akta organizēšanu Maseja zālē un literāro pēcpusdienu ar tējas vakaru sv. Andreja baznīcas telpās, kur referātus par katras tautības sieviešu sasniegumiem literatūrā un tiem sekojošus priekšnesumus dzejā un mūzikā sniedza visu triju tautību pārstāves.

Prezidiju nākošajam gadam ievēlēja šādā sastāvā: prezidente O. Riisna (Igaunija) sekr. E. Senkus (Lietuva) un kasiere M.Krone (Latvija). Viceprezidentes — H. Juhani, E. Jurkēvičiene un E. Podniece.

Sanāksmes dalībnieces pārrunāja 14. jūnija sarīkojuma programmu, izsakot pārliecību, ka būtu vēlams saīsināt runas, ieinteresējot vairāk arī jaunatni šī sarīkojuma apmeklēšanā. Nolēma rudenī rīkot reprezentatīvu baltiešu mākslinieku koncertu, uz kuru varētu aicināt arī savus kanadiešu paziņas, tādā kārtā mēģinot ar mākslas palīdzību pakalpot tīri politiskiem mērķiem — Baltijas tautu jautājuma propagandai, aizstājot šai gadījumā politiskas propagandas runas un brošūras ar internacionālo mūzikas valodu.

Šī koncerta organizēšanai izraudzīs īpašu komiteju, par tās priekšsēdi paredzot M. Tūteri, un nākošā sēdē nākot jau ar konkrētiem priekšlikumiem.

LATVIEŠI TRIMDĀ

Mūsu bērni...

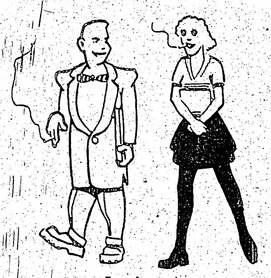

...mūsu jaunatne...

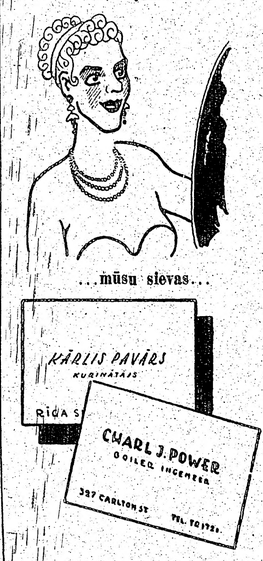

...mūsu sievas...

...un mēs paši.
J. Dekšņa zīmējumi

LIETPRATĒJI...

(Pārnesums no 3. lpp.)

šo banketu viņam bija pavēlēts sarīkot, H. tomēr piezīmē, ka iespaids no visa tā esot tāds, ka priesteris un „civīlais direktors" abi sadzīvojot itin labi. Hersts bez tam vēl atstāsta, neminējis ne vārda, vai tas tā ir vai nav, šī civīlā direktora apgalvojumu, ka Padomijā „valdot reliģiska brīvība un ka baznīca esot daudz brīvāka nekā cara laikos. Tajos laikos, teicis tālāk direktors, valsts esot pārvaldījusi baznīcu. Tas tagad pat netiekot mēģināts darīt. (Bet kas viņš pats tāds par „uzraugu", to ne viņš, ne Hersts nesaka.)

TĒLO CARA LAIKUS KĀ SLIKTĀKUS PAR BOLŠEVIKU REŽĪMU

Kādā citā rakstā Hersts pats noliek cara laikus. Patiesībā jāsaka, ka ja arī cara Krievijā nebija demokratiskas iekārtas, tad politiskas brīvības tomēr bija diezgan lielas. Pastāvēja pilsētu un lauku pašvaldības (zemstvas), un lieliem kazaku apgabaliem pat kaut kas autonomijai līdzīgs. Valsts Domē deputāti runāja brīvi un pat asi kritizēja valdību, ko neliedza arī presei. Nedrīkstēja aizkart pašu caru un valsts iekārtu. Saimnieciskas brīvības tur bija lielākas nekā vienā otrā demokratijā ar mūslaiku ierobežojumiem (valūtām, kontingentiem, tirdzniecības un rūpniecības atļaujām u.t.t.). Cara Aleksandra II tiesu reforma (1868. g.) pamatojās uz principiem, kas vēl tagad ir par parauģu citiem un var noderēt pat vecās demokratijās. Latvijas valstij nodibinoties, mēs pārņēmām procesuālos, civīlos un krimināllikumus ar ierunu, ka nav spēkā panti, kas runā pretī mūsu republikas demokratiskai iekārtai. Un tā ilgus gadus dzīvojām, radot jaunus likumus, kamēr beidzot izdevām savus sodu un civīlos likumus. Šis fakts vien pierāda agrāko likumu liberālismu un augstvērtību, kurpretī pie bolševikiem valda tikai NKVD terrors. Cara laikā pēc 1861. gada strādnieki nebija saistīti pie zemes un fabrikām un varēja brīvi iet un strādāt, kur gribēja. Apģērbi un uzturs bija lēti. Tā visa nekad netrūka. Protams, bija cīņa par zemnieku stāvokļa uzlabošanu daudzās guberņās, par algām u.t.t. Bija arī lieli trūkumi, sevišķi sakarā ar muižnieku privilēģijām, un viņu milzīgām latifundijām. Bet zemnieks bija tomēr brīvs un pārticis labāk nekā sovchozos un kolchozos. Minu šos faktus, lai informētu par pagātni tādēļ, ka daudzi no mūsu jaunatnes un vidējās paaudzes vairs nekā nezina, kā īsti cara Krievijā bijis. Objektīvitāte prasa, ka līdz ar negatīviem apstākļiem nedrīkst noklusēt pozitīvos.

Nobeigumā:

Krievu lietpratēju domas

Sākusi darbu LNAK statūtu komisija

Svētdien, 3. aprīlī, notika LNAK pēdējā padomes sesijā izraudzītās statūtu komisijas konstruēšanās. Komisijas priekšsēža pienākumus uzņēmās DV pārstāvis A. Sprūdžs, viņa vietnieks V. Upeslācis, bet sekretāra pienākumus uzņēmās A. Svenne. Kā zināms, tad aizvadītā padomes sesijā izraudzīja statūtu komisiju 3 locekļu sastāvā, ar tiesībām kooptēt papildus darbiniekus. Statūtu komisijai 6 mēnešu laikā jāskata cauri iesniegtie statūtu projekti. Komisijai uzdeva arī noskaidrot, kādam projektam ir lielākais organizēto latviešu atbalsts.

Statūtu komisija savā pirmajā sēdē atzina, ka tās uzdevums ir skatīt iesniegtos projektus cauri visā visumā, iepazīstoties arī ar citu zemju organizāciju statūtiem un izstrādājot vairākus projektu variantus.

Dzēms Istūds

TRAUKSME REDAKCIJĀ

ROMĀNS PAR AVĪŽNIEKU DZĪVI

Tulkojis I. F.

(22. turpinājums)

Jā, šo vārdu varēja rakstīt arī ar ap abiem advokātiem, lai panāktu, lielliem bārtiem un tad apskatīties, ka tiesu sasauc jau šādā stundā.

kas tur iznāk. Hm — avīze: Dienas Ziņas. Izklaidīgi viņš aizspēra prom pa celiņu kādu akmeni.

Viņš devās pie Garisona kundzes. Viņai rokās bija Dienas Ziņu pēdējā izdevuma eksemplārs. Viņš pats vēl nebija to redzējis. Neraugoties uz visām neveiksmēm, pirmā lapas puse neizskatījās nemaz tik bēdīga:

Pastaigāties pa parku, jā. Pag, cik parkos īsti viņš bija tā klejojis savā mūžā? Londonas Haidparkā, Bulonas mežā — Parīzē, Tīrgartenā — Berlīnē. Tas bija tais divi gados, kad viņš bijā dauzījies apkārt pēc kolledžas beigšanas. Un no šīm vietām viņš bija aizsūtījis pāris rakstus vecajam Džonam Garisonam, un tas bija apgādājis viņam darbu. — Reiz es atkal uzmeklēšu šīs vietas — kā ārlietu korespondents, viņš bija teicis pats sev, bet tas nekad nebija noticis. Vecais Džons Garisons bija nogrābis viņu ar miesu un dvēseli, un turējis viņu cieši visus šos gadus... Ārlietu korespondents... Viņš iespēra atkal kādam akmenim. Mīlētāji skūpstījās zem kokiem. Visur mīlestība. Tikai ne priekš viņa. Nora... Nora... Es mīlu tevi, Nora. Kādēļ gan es staigāju šelt viens pats? Tādēļ, ka viņa precas šovakar... Varbūt, ka viņa jau ir apprecējusies...

Pēkšņi viņu sagrāba riebums pret parku, pret šiem mīlniekiem, klusajiem kokiem. Viņš sāka steigties ātrāk pa celiņiem uz lielas pusi, un pēc brīža atradās jau tiesas nama priekšā.

Viņš devās iekšā. Tur bija jau Garisona kundze — viņa pasmaidīja un pamāja viņam sveicinādama ar savu cimdoto roku. Tālāk sēdēja Kitija, vēl neapmierinātāku sejas izteiksmi kā parasts, un Alise. Ak Kungs, ko gan viņa bija cīnījusies ap abiem advokātiem, lai panāktu,

RIJENCIJA AFĒRAS GALVENAIS LIECINIEKS TRĪS NEZINĀMU SLEPKAVU UPURIS

Allens bija veicis lielisku darbu neticami īsā laikā. Labi, bet ne pavisam labi. Vēl viss nebija pierādīts, kaut katrām lasītājam bija skaidrs, ka Rijencijs ir zirneklis tīklā.

Viņi nepaspēja pārmainīt ne vārda. Nodunēja hērolda zizlis, un hērolds aicināja klātesošos piecelties un pierādīt likumam savu pazemību un cieņu. Tam pašam likumam, kas sargāja Rijenciju un nodeva Dienas Ziņas Lavrencam Vaitam...

„Ierodas tiesas priekšsēdētājs," ziņoja hērolds.

Tiesnesis Makkejs ieņēma savu vietu. Hučesons piecēlās un aizgāja apsēsties pie durvīm. Viņš taču nepiederēja mantinieku pulkam, viņš bija tikai liecinieks šai lietā, un tikpat nespēcīgs kā Džona Garisona ēna.

Arī tiesnesim priekšā bija viens Dienas Ziņu eksemplārs. Viņš uzmeta īsu, pētīgu skatu pirmajai lapaspusei un nolika laikrakstu sāņus. Tad viņš kādu brīdi šķirstīja aktis.

„Kas attiecas uz pārdošanas un pirkšanas lietu, zīmējoties uz laikrakstu, kā vārds ir Dienas Ziņas," advokāts Prentiss pielēca kājās:

„Piedodiet, tiesneša kungs," viņš teica, „cik man ir zināms, šī persona nepieder pie mantiniekiem, un es gribu apgalvot, ka tā nepārstāv mistera Vaita intereses," viņa balss vibrēja sarkasmā.

„Sēr," teica Hučesons, „es tikai mēģinu glābt kādu laikrakstu."

„Kas tomēr nav nemaz jūsu," piebilda Krāne ar jūtamu ironiju.

„Tā ir tiesa," atbildēja Hučesons mierīgi. „Dienas Ziņas sastāv no milzīgas ēkas, un tā man nepieder. Tās sastāv arī no rakstāmmašīnām, telegrafa aparātiem, spiedēm, saliekāmām mašīnām, avīžu papīra, iespiedkrāsas un rakstāmgaldiem; arī tie nav mans īpašums. Bet šī avīze ir vēl kaut kas vairāk."

„Mēs gan laikam zināsim bez jūsu paskaidrojumiem, no kā sastādās avīze," piebilda advokāts Prentiss.

Hučesons bija aizgājis jau gandrīz līdz tiesnešu galdam. Bet tiesnesis nebija izrādījis ne mazāko tieksmi apklusināt viņa iebildumus — gan arī nebija to uzmundrinājis runāt.

„Es neesmu tik drošs par to, ko jūs apgalvojat," teica Hučesons. „Dienas Ziņas ir vairāk nekā laikraksts. Tās sastāv arī no cilvēkiem. Tūkstoš pieci simti cilvēkiem, kuru prasme, sirds, smadzenes un pieredze veido milzu darbu, veido šo laikrakstu. Mums nepieder ne spalvaskāts šai uzņēmumā. Bet mums — un ar mums tiem 290.000, kas lasa šo laikrakstu, — ir zināmas vitālas intreses, vai šis laikraksts dzīvo vai mirst."

„Šī ir augstākā mērā nepieļaujama iejaukšanās," viņu pārtrauca Krāne, manāmi noskaities.

„Nonāvēt kādu laikrakstu ir tik pat nepieļaujama iejaukšanās," viņam atbildēja Hučesons.

Prentiss piecēlās:

„Vai jūs neizsakāt pašreiz pārāk tālejošus spriedumus?" viņš jautāja.

„Kāda laikraksta nāvei patiesi var dažreiz būt ļoti tālejošas sekas," atbildēja Hučesons.

„Šai gadījumā, jūs domājat par tālejošām sekām jūsu bankas kontā," mēģināja iekost Prentiss.

„Es šai gadījumā runāju par kādu neatrisinātu afēru, kuras vārds ir — Rijencijs," atmeta Hučesons.

„Vēl visu laiku viņš turēja rokās laikrakstu. Nu viņš to izklāja advokātu priekšā uz galda. „Ja jūs lasāt Dienas Ziņas," viņš teica, „jums vajadzētu saprast, ko es domāju."

„Man nav ne mazākās vēlēšanās iztirzāt Rijencija darījumus," teica Prentiss.

„Bet šai avīzei ir interese."

„Tas vispār neattiecas uz lietu, kuras dēļ mēs šeit atrodamies," teica Krāne izmocītā balsī.

„Bet tas attiecas katru dienu uz lasītājiem," viņam atbildēja Hučesons. Jo laikraksts, kā to atzīs laikam gan arī misters Vaits, iznāk vispārības interesēs."

„Jūsu laikraksts nav vienīgais šai pilsētā," iebilda Prentiss.

„Pašreiz patiesi vienīgais, par cik tas attiecas uz Rijencija atmaskošanu." Prentiss pameta skatu uz tiesnešu pusi, it kā tur meklēdams palīdzību, un teica:

„Tiesnešu kungi..."

Bet Hučesons viņu pārtrauca. Un nu viņš runāja daudz skaļāk un dedzīgāk nekā iepriekš.

„Godīga, bezbailīga prese ir pilsoņu pirmais sargs pret aferistiem — vienalga, vai tie ir nacionālas vai internacionālas dabas."

Tiesas priekšsēža āmurs atsitās pret galdu:

„Hučesona kungs," teica Makkejs laipni, „jūsu iebildumiem šai tiesas sēdē nav formāla rakstura, bet..."

„Es pieprasu, lai jūs tagad paziņotu tiesas lēmumu," asi viņu pārtrauca Krāne.

Tienesis viņu pilnīgi ignorēja.

(Turpinājums sekos)

A. Lūsis

SĪMANIS NO KIRĒNAS

LEGENDA

Kāta agrumā, kad rasa vēl margoja zālē un koku zaros, Sīmanis no Kirēnas stāvēja savā vīna kalnā un raudzījās uz Jeruzālemi, kuras templa pīlāri jau rožaini kvēloja austošās dienas gaismas spožumā.

Kaut saule vēl nebija uzlēkusi un krēsla sedza ieleju, ceļi, kas veda uz svēto pilsētu, jau pildījās līksmiem, steidzīgiem gājējiem, kas devās uz Jeruzālemi, lai svētītu Pasha svētkus un sastaptos ar saviem draugiem un savas dzimtas locekļiem. Gājēju dziesmu atbalsis uzkāpa arī līdz Sīmaņa vīna kalnam un vēl smagāku darīja to grūtsirdību, kas veco vīru jau ilgāku laiku bija mocījusi.

„Maz prieka es esmu redzējis savā dzīvē," viņš domāja, „un mānīšanās vien bijusi man jaunībā zīlētā vēsts, ka es tikšu celts starp savas tautas dižajiem un manu piemiņu daudzinās paaudžu paaudzēs. Redzi — mans mūžs jau ir galā, un kails un nabags, kā nācis no mātes miesām, es aizlešu tā Kunga, sava Dieva, liesmojošā vaiga priekšā. Vien savu tirumu un vīna kalnu es esmu varējis kopt šos garos gados, un lielajiem darbiem neviens mani nav aicinājis, ne mani, ne manus dēlus, kas ir tādi paši nabadzīgi laudis, kā es . . ."

Un gurdi, kā piekusis, Sīmanis sāka apkopt vīna dēstus, lai rīta dzestrumam pagaistot, varētu atgriezties savā namā un gatavoties svētku sagaidīšanai, Viņš bija dievbijīgs jūds un mēdza piedalīties visos dievkalpojumos Jeruzālemes templī, nesot čakli dedzināmos upurus un kārtīgi maksājot nodevas priesteriem un levītiem. Bet pēkšņi Sīmanis izdzirda ielejā skanam niknas balsis un laužu klaigāšanu. „Kas gan ceļ ķildu svētkiem tuvojoties?" viņš nodomāja, „kas mekļē ienaidu tad, kad nācis laiks izlīdzināties ar saviem pretiniekiem, pieminot to žēlastību, kādu mūsu Tēvu Dievs mums parādījis, izglābjot mūs no verdzības Ēģiptes faraona akmens lauztuvēs un tīrumos? Es esmu vecs vīrs un iešu apsaukt klaigātājus, un manu sirmo galvu redzot, varbūt, mītēsies ķildas cēlēju dusmība . . ."

Un Sīmanis kāpa lejup pa šauro taku un nonāca uz ceļa tieši tad, kad lieli laužu pulki, kliegdams un satraukti ņurdēdams, virzījās garām viņa vīna kalnam, dodoties uz tās vietas pusi, ko sauca par Golgātu.

Tur, pūlī, Sīmanis redzēja valrākus Romas leģionārus, kuru rētām izvagotās sejas bija tikpat cietas un bargas, kā Antonija cietokšņa pelēkie mūri, aiz kuriem slējās Jeruzālemes garnizons. Arī dažus priesterus, levītus un rakstu mācītājus Sīmanis redzēja laužu vidū, kas visi likās esam ļoti satraukti un par kaut ko sadusmoti.

„Par velti es esmu pametis darbu vīna kalnā," Sīmanis sprieda, redzēdams, ka leģionāri dzen uz priekšu trīs vīrus, kas, liekas, bija noziedznieki, jo nesa krustus, pie kādiem Pontijs Pilats lika mirt vergiem un tiem, kas bija nezieguši pret Romas ķeizara izdotajiem likumiem. „Es esmu maldījies, domādams, ka te ķildojas mani tautas brāļi, jo šie, kuŗus ved uz soda vietu, gan laikam ir smagi nozieguši, ja zemes pārvaldnieks licis tos notiesāt pašā svētku priekšvakarā."

Un sirmgalvis gribēja steigties atpakaļ, lai aplaistītu vīna dēstus, jo lietus nebija ilgi lijis, un nakts rasa vēl nespēja veldzēt sauso, izteviķušo zemi. Bet kāds no leģionāriem satvēra Sīmaņa roku, un, vilkdams viņu sev līdz, teica: „Nāc, vecais, mums tevis vajag!" Un viņš aizvilka Sīmani līdz vienam no krusta nesējiem, kas bija saļimis cela putekļos un nespēja vairs tālāk iet. „Nem šo krustu," kareivis uzkliedza Sīmanim, „un palīdzi to nest, jo šis vīrs, ko tu redzi, ir tik vājš, ka vairs netiek tālāk uz priekšu."

Kauna un dusmu sārtums nu iekvēlojās Sīmaņa vaigos, un, mēģinādams atbrīvoties no leģionāra rokas, viņš teica: „Kungs, es esmu godīgs un dievbijīgs jūds, ko pazīst visā Jeruzālemē. Man neklājas nest noziedznieka krustu, ja pats neko neesmu noziedzies."

Bet kareivji Sīmaņa vārdos nemaz neklausījās. Tie satvēra zemē nokritušo krustu, lika to uz viņa pleciem un ņirgājās: „Palīdzi savas tautas ķēniņam! Ej, un nekavējies, jo diena kļūst karsta un mums jāsteidzas . . ."

Un kad Sīmanis vēl vilcinājās, pats centurions pieskrēja pie viņa, un, sizdams ar šķēpu pret vairogu, kliedza: „Ķeizara vārdā es pavēlu tev darīt to, ko mani krietnie leģionāri tev sacījuši . . . Vai arī tu gribi sacelties pret ķeizara likumiem, kā šie to darījuši, un karāties pie staba blakus šiem noziedzniekiem?"

Nu Sīmanis no Kirēnas atskārta, ka velti ir pretoties un vilcināties.

Un viņš ņēma krustu uz saviem pleciem un soļoja uz priekšu, baidīdamies pacelt savas acis, raudzīdamies tikai uz ceļu, kas, saulē izbalojis, kā linu drāna zibēja zem viņa basām, brūnajām kājām.

„Cik nelaimīga gan ir šī diena," viņš pukojās, „un kaunu un negodu tā ir atnesusi manam namam un manai sirmai galvai! Kā es tagad varēšu rādīties Jeruzālemē un stāvēt tā Kunga altāŗa priekšā, ja esmu pielīdzināts slepkavām un bausļības pārkāpējiem . . ."

Tā domājot, Sīmaņa sirdī rūgtums bija kā samaitājies, saskābis vīns. Kas gan tie bija par laudīm, kuŗu nelaimes žņaugos viņš nu bija sapinies? . . . Īgni Sīmanis paskatījās sāņus, un redzēja, ka tam pretim ņirdz slepkavas trulā seja un zvērojošais, glūnošais skats . . . Jā, jā, tie nebija krietni laudis! Viņu izskats liecināja, ka tie notriepuši savas rokas bezvainīgo asinīm. Bet kur tad bija trešais, tas, kuŗa krusts tik smagi spieda viņa plecus? Ar delnu norausis sviedrus no sejas, Sīmanis pagrieza galvu un pār plecu paskatījās atpakaļ. Un viņa skats sastapās ar svešā skatu . . . tas bija tik maigs, tik dīvaini glāstošs un dzidrs kā bērna skats. Likās — tas gribētu viņam teikt: „Es zinu — tu esi sarūgtināts. Bet nedusmo — es esmu tavs draugs . . ."

„Dīvains cilvēks," Sīmanis nodomāja, „ vai tiešām šis varētu arī būt nozieduieks? Viņa vaigs liecina, ka tas nemaz nespēj domāt ļaunas domas un darīt ļaunus darbus . . ."

Un jau rimtāka kļuva vecā vīra sirds, un viņš juta, ka krusts, ko viņš nes, kļūst aizvien vieglāks un vairs nespiež viņa plecus tā kā ceļa sākumā.

Kad gājēji bija aizsnieguši Golgātu, Sīmanis nosvieda krustu kareivju norādītā vietā un steigšus devās prom, jo cerēja, ka pūlī, varbūt, neviens viņu nebūs pazinis un viņš varēs apslēpt savu kaunu un negodu no Jeruzālemes iedzīvotāju acīm. Gurdi viņš uzrausās savā vīna kalnā un atsēdās zem veca, jau gandrīz nokaltuša vīģes koka dārza stūrī, meklēdams ēnu un

(Nobeigums 6. lpp.)

Prof. K. Kundziņš

KRISTUS – GRĒKU IZPIRCĒJS

Tā ir mācība, ka ar Jēzus krusta nāvi deldēti vai izpirkti grēcinieku grēki. Šis mācības pamatā ir atziņa, ka neviens ļauns darbs, neviens grēks, nedz arī tā sekas nevar izgaist pats no sevis. „Ko cilvēks sēj, tas viņam jāpļauj." Milzīgs ir tas grēku parāds, kas pa gadu simteņiem krājies uz nelaimīgās cilvēces pleciem un gul uz viņas sirdsapziņas. Kā pie kājām piekļēdētas svaru bumbas tas viņu velk aizvien vairāk uz leju. Gan pirmā kārtā katram pašam jācieš par saviem nodarījumiem. Bet ne katrs savā īsajā mūžā tos spēj izpirkt. Cilvēces dienas būtu skaitītas, ja tā gribētu palauties vienīgi uz savu taisnību. To zināja Jēzus. Visai drastiski grēku tumsa, kuŗā apmaldījusies cilvēce, stāvēja Viņa acu priekšā, kad Viņš vēroja farisejisko pretinieku pret Viņu vērstos soļus, kuŗu mērķis bija Viņa iznīcināšana, bet it sevišķi, kad Viņš pārliecinājās, kā tūkstoši no tiem, kuŗiem Viņš bijis kļuvis par palīgu un labdari, izšķirīgajā brīdī rēca: „pie krusta ar viņu, pie krusta!" Un tā Viņš gāja upuŗa nāvē, lai ar savām nevainīgām ciešanām un nāvi nestu to sodu, deldētu tās grēka sekas, kas citkārt cilvēci vestu pretim pazušanai un bojā ejai. Viņa ciešanas un nāve tādējādi guva vietniecisku nozīmi. Viņš pats to izteicis vārdos: „Jo Cilvēka dēls nav nācis, lai Viņam kalpotu, bet lai pats kalpotu un savu dzīvību atdotu par atpirkšanas maksu par daudziem." (Mark. 10,45). Un šo domu Viņš ielicis arī Svētā vakarēdienā.

Analoģiju Kristus vietnieciskām ciešanām sniedz mums skaistā leģenda par Tanheizeru tai veidā, kādu tai devis Richards Vagners savā pazīstamajā darbā. Dziedoņa spējām bagātīgi apveltītais Tanheizers gadiem ilgi atradies grēcīgas kaisles varā. Ieraugot Vartburgā, dziedoņu sacensības laikā, sirdsskaidro Elizabeti (baznīcas tradicija sauc viņu par „svēto"), viņa dvēselē raisās ilgas, cēlas ilgas, arī pašam kļūt baltam un tīram, viņas cienīgam. Lai iegūtu grēku atlaidi, viņš pievienojas svētceļnieku pulkam, kas, svētas dziesmas dziedot, dodas uz Romu, lai tur svētajam tēvam sūdzētu savus pārkāpumus. Bet cerētā grēku atlaide Tanheizeram tiek liegta. „Kas dzīs tādās grēka liesmās kā tu, tam nav piedošanas, tāpat kā sausais celma spieķis tavā rokā nespēj vairs dzīt jaunus dzietus" — skan pāvesta spriedums. Dziļi sagraužts, cerību zaudējis, Tanheizers dodas atceļā. Bet viens apstāklis palicis neievērots. Pa visu Tanheizera prombūtnes laiku Elizabete nav mitējusies Dievu lūgt par viņu un ar žēlsirdības darbiem, ko tā veltījusi dzīves sērdieņiem, centusies Dieva priekšā izpirkt Tanheizera vainu. Atdodama sevi šiem darbiem, viņa pati sasirgusi un mirst. Tai brīdī, kad Tanheizers sasniedzis Vartburgu, viņš satiek bēru gājienu un, dziļi sagraužts, nokrīt zemē pie Elizabetes šķirsta. Un notiek brīnums — sausajam spieķim Tanheizera rokā rodas zaļi dzieti. Tanheizers ir atpestīts, viņa smago vainu izpirkusi Elizabete ar savu mīlestības upuri.

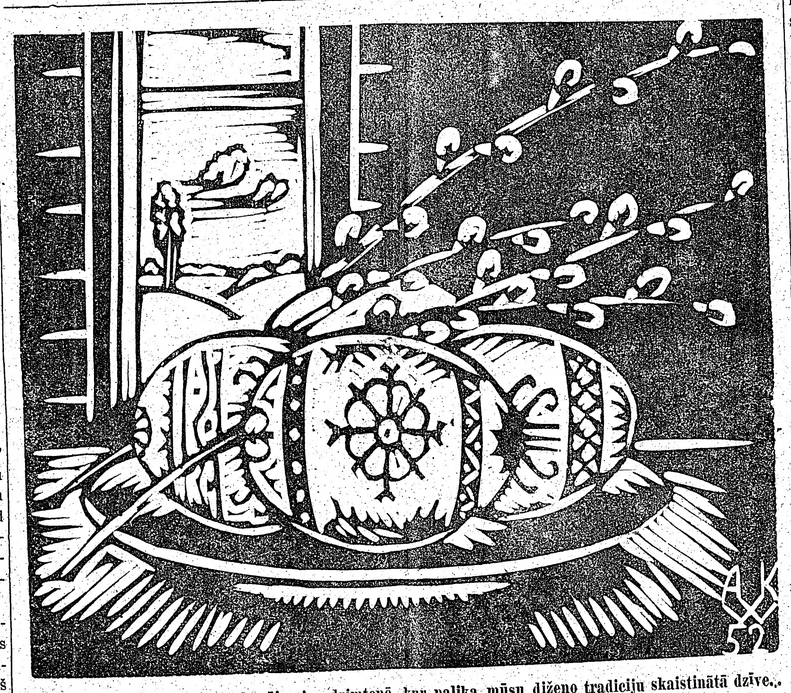

Atmodas svētkos domās kavējamies dzimtenē, kur palika mūsu diženo tradiciju skaistinātā dzīve..

A. Sedasdēls

ZAIMOTĀJI

Kā tāla rūsa debesu pamalē zibsnīdama, no laika straumes izspurdza sarkana dzirkstele, pārvērzdamās ciešanu asajās ugunīs, kuŗās nu jau kuŗo gadu desmitu sadeg tautas un to paaudzes. Vienīgi tādēļ, ka viņu sauciens ir brīvība! Šais sāpēs 1919. gada pavasarī klusēja arī Vidzemes balto dievnamu torņi, kām durvis bija aizcirtuši jaunu dziņu pārņemti zaimotāji, kuŗu vara ar ticīgu kristiešu atbalstu mūsdienās izaugusi par neierobežotu tiranniju. Bet brīvības vārds dega to sirdīs, kas bija izraudzījušies smagāko ceļu, lai brīvību iegūtu. Vidzemes ziemeļu pamalē jau vairākas nedēļas dūcināja kaŗa troksnis, te tuvodamies, te atkal attālinādamies. Igauņi bija vieni no sīvākajiem cīnītājiem sarkano nelaimes aiztrenkšanā no tēvu zemes un tās robežām.

Brīvības dzirksts viņos bija atmodinājusi Kaleva spēkus — neilgā laikā Igaunijas zemē atšalca lielais vārds — brīvība! Padzinuši zaimotājus ordas no savas zemes robežām, ar uzvarām tie bija pietuvojušies Ainažu — Strenču — Apes līnijai. Taču ne jau vieglu roku bija padzenams pretinieks. Daudzi Ziemeļvidzemes miesti, pat lauku mājas un apdzīvotas vietas pārstaigāja no rokas rokā. Kad cīņas ieslēdza idillisko Rūjienas pilsētiņu, sarkano aizmuguri, kuŗas terrorā atradās pārējā Ziemeļvidzemes daļa, plosīja pānikai līdzīgs satraukums. To kāpināja ne tikai iedzīvotāju noskaņojums, vēsts pret varas brutālām izdarībām, bet arī vēsts, ka uzvarētāju vienības cīnās somu zemes brīvprātīgie, kuŗu niknums un nāves nicināšana cīņā pret komūnismu bija vienreizēja. Igauņu — somu un mūsu operējošās vienības bija ielauzušas kustīgo fronti kaut kur pie Virķēnu muižas. Tā bija liela bīstamība sarkano spēkiem. Vajadzēja organizēt pastiprinātu pretestību. Ziemeļvidzemes ceļus vēl klāja dziļš sniegs. Salta dvašoja ziema, kaut tuvu jau bija Lieldienas. Likās pavisam primitīva bija sarkangvardu organizēšanās pretestībai. Vēl tagad acu priekšā notēlojās gaŗa šķūtnieku rinda pagasta valdes nama pagalmā. Kā apjukuši izmisīgi skraidīja sarkanie gvardi, kliegdami, mudinādami viens otru, gan lamādami šķūtniekus, starp kuŗiem daudzi atbrauku-

Indra Gubiņa

Lieldienu rītā

Sidraba mēlēm dzied zvani —
Celies un ārā ej,
Redzi, kā saule lej
Gaismu pār tevi un mani.

Nelauz šo pūpola zaru,
Rasots kas pretim tvīkst.
Sodien gavilēt drīkst
Zāle pat kopā ar zvanu.

ši ar veciem zirgiem un stipri nolietotām ragavām. Mēs slepšus priecājāmies par šo pasīvās pretestības veidu, kaut vēlāk daži šķūtnieki par to samaksāja ar savām galvām...

Bija jau krietni satumsis, kad karavāna devās ceļā. Mēs spriedām, ka kaujai pie Virķēniem vajag sākties agri otrās dienas rītā. Tā arī bija. Sarkano aizmugurē nervozēja — kāds būs iznākums? Bet nekļūdīga bija izrādījusies iedzīvotāju nojauta. Ap pusdienas laiku pilsētiņā sāka ievest smagi ievainotos.

Dažās stundās pilsētiņa kļuva par lazareti. Vakara melnumā atveda arī vairākus kritušos. Nekad neaizmirst to sajūtu, kāda mums tolaik bija — mēs nojautām brīvības tuvumu... Bet — kur novietot kritušos — slēpt no laužu acīm vai tos atsegt skatam līdzjūtībai un „lielās cīņas izpratnei"?...

Brīnišķais dievnams ar altāŗa gleznu „Pēteris uz jūras" jau vairākus mēnešus bija aizcirsts lūgšanām. Mācītājs bija apklusis baznīcēniem, bet kaut kur dziļi sava mitekļa nostūrī lūdza Dievu un pestīšanu piemeklētai tautai. Viņa lūgšnā daļījās visi, kas alka brīvības augšāmcelšanos. Bija ciešanu laiks ar dievišķi izskatu Lieldienās. Vai tam, kuŗa sirdī Dievs kļuvis par izsmieklu un zaimu, brīvības lielums un svētums vairs apjaužams? Sarkanie gvardi atlauza baznīcas durvis, par bezdievību kritušos novietoja rindā ap altāri... Tas jau bija cilvēku ļaŗprāta un zemisko dziņu sākums, kad dievnami kļuva par zirgu stalļiem, laicīgu sanāksmju vietām. Tā viņi tur nogulēja visu Lieldienu laiku. Ļaudis, zinādami sava dievnama zaimošanu, virzījās tam gaŗām pa līkumu ceļiem. Sarkanais lietuvēns un par tā varu kritušie bija nonākuši vietā, kur Ziemeļvidzemes laudis stiprinājās Lieldienu ticībā un brīvības cerībām savai tautai. Gar altāri noguldītiem nebija nedz vienas, nedz otras. Kaut arī baigas — Lieldienas zvanīja atmodu dabā. Vīteroja pirmie cīruļi. Vēju purinātas vecās klavas un liepas ap baznīcu svieda gaišas ēnas svēto tēliem izrakstītos logos, bet lejāk pavasaŗa palus trieca Melnupe.

Fronte neatlaidīgi tuvojās. Pānika lauzās ārā no katras vietas, kur vēl dzīroja terroristu vara. No dievnama izvāca kritušos un, sevišķu godu tiem parādot, apbedīja ārpus kapsētas, kādā kartupeļu laukā...

Kad pēc pāris nedēļām dievnams atvēra durvis, lai prieka asarām teiktu atbrīvošanas stundu, baznīcēni, kā pārlaisto murgu mākti, ap altāri vēl saskatīja sarkanu kontūru iezīmētus cilvēku stāvus... Bet šī baigā vīzija ātri izgaisa — reizē ar saules uzvaru dabā tā bija nākusi pār posta un zaimu nesējiem, kas tagad pānikā nozuda no Vidzemes apvāršņa.

Līlija Roga

CIEMOS PIE ZAĶU JANČA UN VIŅA DEVIŅIEM BĒRNIEM

Speciālintervija Latvijas Amerikā mazajiem lasītājiem ar Lieldienu zaķi

Īsi pirms Lieldienām saņēmu vēstuli, atveŗu, lasu un brīnos, ne savām acīm negribas ticēt, bet jānudien, tur tā ir un ir, stāv melns uz balta: „Mūsu laikraksts Jums uztic interviju ar Lieldienu zaķi. Jāiesūta, visvēlākais . . ." u.t.t. Jāatsaka! Pirmā doma iešaujas prātā, sāk, ne es kāds korespondents, nedz ko sajēdzu no intervijām. Bet tad uzreiz kā kad viens pa pieri iesitis: par vēlu! Kur viņi ātrumā ņems citu? Tādējādi tikai laikraksts cietīs un ko latviešu bērni svētkos lasīs? Būs vien jāaunas un jāiet uz mežu. Saka, kur mežs, tur zaķi, nogrābs kādu aiz ausīm un iztaujās sīki un smalki.

Spoža, spoža dieniņa, kā Latvijā teica: īsts čigānu laiks — ziemeļu vējš, silta saule. Mežs te taisni ziemelos, vējelis pikti kož vaigos un degungalā, bet saulīte jo mīļīgi ar siltu plaukstu glāsta plecus un muguru, tā iešana itin tīkama. Pīkšs, nebijis vien te šķērsu priekšā tā lielā grāvja! Tam jātiek pāri, bet tur steidzīgi griezdamās, vietumis murdēdama, skrien mālaina straume. Tu, manu dieniņ, nu kā tiks pāri! Grāvja augša visgaŗām apaugusi gaŗu zāli, kuŗa, ziemas sala nokosta, tagad brūngana, saulē jau labi pažuvusi, čab vien, kad iet. Nekur nemana ne tiltiņa ne laipiņas; bijis kauču kāds resnāks koka zars, pārmestu pāri, kā nekā pārlaipotu, bet nekā un nekā, tikai liels krūms apsēdies grāvja malā, apaļš un spurains, ieplēšies kā kāds kungs, ne gaŗām nelaiž. Saku: „Tu pavākies drusku no ežmalas nost, ka otrs var tikt gaŗām, un nekieries man stērbelēs!" Bet šis tik ieplešas kā par tīšu vēl platāks; kur es tik steidzīga, lai jele aprunājoties! Ko es ar šo, tādu runāšu, sazini, kas šis vēl ir par krūmu, pat nepazīstu, nezinu, kā sauc, nekā. Šo saucot tā un tā. Ak, saku, Latvijā tādā te grāvmalā audzis, godīgs kārkla krūms vai pat lazda, un kas tas jaukākais, zem tāda krūma saulītei pretim mirkšķinātu brīnum zilas, ar zeltu viducītī actiņas. Jā gan, taisni tagad manā dzimtenē zied zilās vizbulītes zem katra lazdas krūma! Krūms nopurina no sīkajiem zariņiem pāris asaru un saka: „Ko man gan darīt, ja mūļais Dievs mani te, šinī grāvmalē iedēstījis? Zem maniem zariem patiesi tavi zille vizbulīši neaug, tikai zāle — tā pate tagad nokaltusi, vienīgi mazs zaķītis tur nāk gulēt." — „Ko tu saki, zaķītis? Es taisni meklēju kādu zaķi sastapt!" — „Gaŗaus, mosties, panāc ārā," krūms saka. Sausajā zālē dzirdamas klusas šķavas, tad čabēšana, un pēdīgi starp nokaltušajām smilgām izslienas divas gaŗas ausis. Bet tikko zaķis ieraudza, ka pie krūma cilvēks, tā — dipada — būkš, zaķis grāvim pāri un jož prom ko māk. „Vai, gaŗaus, gaŗaus, pagaidi! Es tev nekā nedarīšu!" Saucu cik spēka. Kad nu tā saucu, zaķis patiesi piestāj un bailīgi griež galvu atpakaļ. „Ek, liels izaudzis, gaŗām ausīm, bet muļķis," krūms saka savukārt. „Nemaz nē muļķis," zaķēns taisnojas. „Cilvēki launi, šauj uz mums, ko tad gan citu darīt, tik bēgt." — „Kur nu katrs šauj, raugi, šepat, cilvēkam zīmulis vien rokā. Nāc nu vien atpakaļ," krūms aicina un zaķis piecilpo, vieglītiņi pārlēkdams plato novadgrāvi. Ai, ja es tā varējusi! „Paklau, mīļo gaŗausīt, tev droši vien zaķu aprindās pazīšanās, ko? Man, redz', jāsastop Lieldienu zaķis — saproti, avīzes uzdots, vai tu mani varētu pie viņa aizvest?" Jā, šis varot, kālab ne! Bet pie kuŗa? Esmu pārsteigta — kā, vai tad to Lieldienu zaķu te vairāk? Gaŗausis mani kritiski noskata — no kurienes tad es esot, ka nezinot pat ne tā, ka te katriem laudīm savs Lieldienu zaķis! Es nu tā bailīgi iejautājos, sak', vai tad latviešiem arī būtu savs? „Vai manu," Gaŗausis smejas, „pat vesela ģimene! Janču ģimene, saka, esot no kādas tur Latvijas, tas esot ļoti tālu, bet ko es tur zinu, nāc līdzi, izprasīsi pati." Un gaŗausis atkal pavisam viegli pārlec grāvim un smejas locīdamies, ka es to nevaru. Nu, nu, lai es nemaz nenoskumstot, tepat aiz līkuma esot vēl viens izbijuša tiltiņa balsts, viņš cerot, tas mani turēšot. Patiesi aiz līkuma atrodu balķēnu, šķērsu pāri grāvim — otrs turpat pa gabaliņu, jau sapuvis un pārlūzis. Netāl aug divas apses, sameklēju nokritušu zaru uz kā atspieses, lieku nu kājas jo uzmanīgi — vienu, otru, vienu, otru, bet kā es labi pret vidu, straume apakšā ieguldzas tādā kā nerātnā, kā aizturētā smiekliņā: „Gul-gul-gul! Paskaties lejā! Paskaties lejā! Gul-gul-gul!" Aši pametu skatu gar zābaku purngaliem un tūdaļ kāja samisas — vai dieniņ, iekritīšu vēl ūdenī! Ā-ā, noturējos gan; bet kas tur tāds dzeltens lēkā? Mans zīmulis! Straume ķircelīgi lulina, vilnīši viegli pamet zīmuli viens otram, viens otram, arvien tālāk, arvien tālāk, nu jau pie līkuma, zīmulis pēdējo reizi man pamāj un prom ir. Sūkstos ļoti, ko gan iesākšu, atmiņa man tik vāja, zīmuļa nav, bet gaŗausis mani mierina:

JANČI NO KURZEMES MEŽIEM

Gaŗausītis cilpo pa priekšu, ļipiņas baltumu cilādams. Virzienu viņš ietur uz meža austrumu stūri. Vēroju, tur tāda kā ieplaka, jau notālis redzams ūdens. Gaŗausis ar zīmēm rāda man klusēt un palikt tepat, pats ieļipo visbiezākajā smalkē. Klusums. Saulīte smaida tik mīļi, ka man negribot jāpasmaida pretim. Te gaŗausītis nāk un aicina mani dziļāk. Janču ģimene iekārtojusies taisni zem gobiņas, tur sausajā zālē redzams smuks, apaļš midzenis. Janciene pati māk pretim sniedz ķepu: „Ak tu, ciemīt, arī no Latvijas?" Jā, kā tad, kā tad. Jautājumi biršus birst no abām pusēm, atbildes tāpat. Ak tad Janči no Kurzemes mežiem, jā, es tak es nemaz nezināju. Gaŗausis ar lūkumu esot vēl viens izbijuša tiltiņa balsts, viņš cerot, tas mani turēšot. Patiesi aiz līkuma atrodu balķēnu, šķērsu pāri grāvim — otrs turpat pa gabaliņu, jau sapuvis un pārlūzis. Netāl aug divas apses, sameklēju nokritušu zaru uz kā atspieses, lieku nu kājas jo uzmanīgi — vienu, otru, vienu, otru, bet kā es labi pret vidu, straume apakšā ieguldzas tādā kā nerātnā, kā aizturētā smiekliņā: „Gul-gul-gul! Paskaties lejā! Paskaties lejā! Gul-gul-gul!" Aši pametu skatu gar zābaku purngaliem un tūdaļ kāja samisas — vai dieniņ, iekritīšu vēl ūdenī! Ā-ā, noturējos gan; bet kas tur tāds dzeltens lēkā? Mans zīmulis! Straume ķircelīgi lulina, vilnīši viegli pamet zīmuli viens otram, viens otram, arvien tālāk, arvien tālāk, nu jau pie līkuma, zīmulis pēdējo reizi man pamāj un prom ir. Sūkstos ļoti, ko gan iesākšu, atmiņa man tik vāja, zīmuļa nav, bet gaŗausis mani mierina:

JANČI NO KURZEMES MEŽIEM

Gaŗausītis cilpo pa priekšu, ļipiņas baltumu cilādams. Virzienu viņš ietur uz meža austrumu stūri. Vēroju, tur tāda kā ieplaka, jau notālis redzams ūdens. Gaŗausis ar zīmēm rāda man klusēt un palikt tepat, pats ieļipo visbiezākajā smalkē. Klusums. Saulīte smaida tik mīļi, ka man negribot jāpasmaida pretim. Te gaŗausītis nāk un aicina mani dziļāk. Janču ģimene iekārtojusies taisni zem gobiņas, tur sausajā zālē redzams smuks, apaļš midzenis. Janciene pati māk pretim un sniedz ķepu: „Ak tu, ciemīt, arī no Latvijas?" Jā, kā tad, kā tad. Jautājumi biršus birst no abām pusēm, atbildes tāpat. Ak tad Janči no Kurzemes mežiem, jā, es tak es nemaz nenoskumstot, tepat aiz līkuma

SENČU GARĀ

Tradiciju spēka mudināts — uzrakstījis Augusts Nopūta

Bildes pēc vecām paražām zīmējusi Zete Palete

Pigbridžas Biedrošanās Biedrības revīzijas kom. priekšsēdis Taisnība biedrības paplašinātā valdes sēdē ierosināja domu trimdiniekus sanāksmēs atdzīvināt senās tradicijas.

„Tradicijās ir spēks," viņš teica, „angļi tāpēc tik vareni, ka viņiem ir tradicijas. Kur nav tradiciju, tur nav spēka, un tur viss tikai tāpat pa tukšo un pa gaisu."

„Vai tev vēl tradiciju nepietiek?" Lampatāns raudzīja Taisnību nomierināt, „mums jau bija pirmā tradicionālā biedrības atklāšanas balle, bija tradicionālā skaistumkaralienes kronēšana, bija — —"

„Tas nav tas," Taisnība pārtrauca Lampatānu, „tās ir jaunlaiku tradicijas. Mums jāatdzīvina mūsu senču tradicijas. Tagad nāk Lieldienas. Mums jāgādā, lai Lieldienas mūsu sabiedrība svinētu senču garā."

„Ek!" Žēlastība priecīgi staipīja rokas uz augšu, „to gan vajadzētu! Izšūpoties, ar olām izkauties un vienu riktīgu svētku šņabi!"

„Un tautas dziesmas izdziedāties," Taisnība bija vairāk par garīgām baudām.

Norunāja, ka Biedrošanās Biedrības valde Lieldienu sestdienā uzcels Taisnības dārzā šūpoles un Lieldienās tur notiks šūpošanās un olu maināšana senču garā. Taisnības dārzu izraudzīja tāpēc, ka viņam bija lielākais, un bez tam viņš pats bija šā jaukā projekta autors.

Mājās Taisnībai tomēr bija jāsastopas ar sieviškīgu nesaprašanu un nelietderīgu opoziciju.

„Tev tak nav vairāk prāta kā Piciņam." Taisnībene, viru rādama, salīdzinājuma pēc norādīja uz ģimenes dārgumu — kanariju putniņu, kas būrīti sēdēdams, laipni grozīja galviņu. „Savedīs visu to zavodu mājās — kas tev nobradāto zāliti samaksās, un kas te visu atkal iztīrīs?"

Bet Taisnība soreiz juta aiz sevis sabiedrības domu un nepadevās.

Tā notika, ka Lieldienām tuvojoties, Pigbridžas letiņi par svētku svinēšanas un vispār par satikšanās vietu norunāja Taisnību māju. Sievas ar šādu svētku svinēšanas izkārtojumu bija ļoti apmierinātas: atkrita ne tikai visa lielā gatavošanās, tīrīšana, beršana un darīšanās, bet radās arī izdevība apskatīt, izvērtēt un nokritizēt Taisnībenes prasmi un centību viesu uzņemšanā un tāpat apskatīt viņas jauno tepiki.

Sestdienas pēcpusdienā pie Taisnībām saskaņā ar norunu ieradās Biedrošanās Biedrības valde ar Pusmucu, Žēlastību un Lampatānu priekšgalā. Kaut kā sastutējuši šūpoles, viri cits pēc cita tās izmēģināja, bet drošības dēļ, lai nesalūztu pirms laika, pārāk augsti nešūpojās. Ar padarīto visi bija apmierināti, joku pēc iedzēra pa pirmsvētku šņabim un cildināja Taisnību.

„Tā tev bija laba doma," Pusmuca teica, „ļoti laba doma. Tradicijas ir tiešām kas jauks. Un Lieldienu tradicijas ir jaukākās no visām.

Vakarā Taisnībene apskatīja izbradāto dārzu un šūpoles. Viņas balsī bija visas pasaules īgnums, kad tā, viru atsaukusi, darīja viņu uzmanīgu uz bīstamu nevīzību: „Un taisni blakus manām rozēm! To es tev saku: ja te man kaut viena rozīte būs nobradāta, mēs vairs radi nebūsim!"

„Kam tad kādam rozēs jābrien?" Taisnība apstrīdēja briesmu iespēju, „var jau apiet riņķī!"

Lieldiena atausa spirgta un svaiga. Jau no paša rīta Taisnību dārzā sāka pulcēties Pigbirdžas letiņu pārstāvji. Taisnība pats, laipnu smaidu vaigā, sagaidīja nācējus un ievadīja tos dārzā, bet Taisnībene ar meitām līdz pat pusdienas laikam uzturējās augšas stāva istabās. Uz vairākkārtējiem viņa aicinājumiem nākt lejā un piebiedroties tautiešu pulciņam, viņai bija tikai viena atbilde:

„Tu to putru ievārīji, tu viņu izstrēbsi."

Pusdienas laikā, dzirdot, ka daļa tradiciju kopēju, galvenokārt dāmas, sanāca viņas viesistabā, jo viss dārzs bija pārpildīts, viņa tomēr vairs nenocietās un, muti smaidā iegriezusi, nonāca lejā, lai glābtu, kas glābjams.

Pa to laiku dārzā Žēlastība vadīja šūpošanās sacensības.

„Augstāk, augstāk!" viņš komandēja, „parauj augstāk!"

Šūpoles, steigā saslietas, šķobījās, locījās un krakšķēja, kad uzņēmīgi smaidot, tajās iekāpa Pusmucu pāris. Žēlastība, pakalpīgs būdams, mēģināja šūpoles iekustināt, bet darba priekā nemaz neievēroja, kur īsti savu roku pielika. Tikai tad, kad viņš pamanīja, ka ir trāpījis pret kaut ko dižu un plašu, viņš pamanīja, ka ir trāpījis pret Pusmucenes vismīkstāko ķermeņa daļu, kas ikdienas dzīvē paredzēta sēdēšanai.

Gan viņš rāva roku nost un gribēja meklēt kādu citu atbalsta punktu, bet bija jau par vēlu.

„Vīrs!" Pusmucene iespiedzās, „vīrs!" Tu redzi, kur viņš grābstās! Vai ņems roku nost!"

Ar to pašu Pusmucām šūpošanās prieki izbeidzās. Pusmucene vairs nebija pierunājama kāpt šūpolēs, un vīriem vieniem pašiem šūpoties nebija intereses.

„Les olām kauties" Lampatāns mēģināja tradiciju atdzīvinātājus iejūsmināt jaunām izdarībām, bet viņa aicinājumam nebija sekotāju — viss lielais vairums viesu bija sasēdušies Taisnības dārzā pa stūriem un izklājuši zemē segas.

„Ej vien", Žēlastība piekrita, „sieviešī sagāja istabā „ej un uzjautrini."

„Tu nenāksi?" Lampatāns jautāja, "tā tāda skaista tradicija."

„Man te pašam savas tradicijas jākopj," Žēlastība, pudeli grozot atrunājās, „bet tu ej iekšā pie meitiešiem."

Kad Lampatāns iegāja viesistabā pie dāmām, viņš atrada tās jautri tērzējot, citai citas cepuri apbrīnojot un Taisnībeni par tās viesmīlību cildinot

„Es gan savā mājā tādu baru iekšā nelaistu," Žēlastībene izteica savas domas, „kāds tas dārzs izskatīsies, un tas tepiķis!"

„Ach — kad tikai visi jūtas omulīgi! Un galvenais — tās mūsu tradicijas! Mans vīrs tā mīl tradicijas!" Taisnībene pazemīgi noraidīja uzslavu, niknu aci paskatīdamās Lampatānā, kas dublainām kājām, kā no dārza nācis, midījās pa tās jauno tepiķi.

„Nu meitieši," viņš, krāsotu olu no kabatas vilkdams, aicināja dāmas, „nāk tagad olām kauties! Tā arī tāda veca tradicija!"

No Taisnībenes krāsoto olu šķīvja vienu paņēmis, viņš to iespieda Žēlastībenei rokā un pats ar savējo taisījās izdarīt likteņīgo sitienu.

„Nē, tā nē!" Žēlastībene sniedza olu mājas mātei, kas drošības labā pati bija apsēdusies uz jaunā polsterkrēsla, lai cits to nesabojātu, „tā ir Taisnības kundzes ola — lai viņa cīnās!"

Taisnībene skābi pasmaidīja, olu pieņēma un, negribīgi pastiepa uz augšu Lampatānam pa sitienam. Tas atvēzējās un deva ar savu olu kārtīgu cirtienu. Taisnībenes roka sitienu neizturēja, bet noslīga lejup kā vētras liekta smilga, un ola iekrita — vesela — viņas klēpī. Nelaimīgā kārtā sitienu tomēr nebija izturējusi Lampatāna ola. Pati par sevi tā nebūtu bijusi liela bēda, jo Lampatāns pie neveiksmēm bija pieradis, bet, olu cīņai sagatavojot, viņš bija niemirsis izdarīt vienu svarīgu lietu — olu pirms krāšošanas novārīt. Bez tam jāzina, ka Lampatāns krāsošanai nebija ņēmis vis svaigās olas, bet šim mērķim lietderīgi izmantojis tās, kas kaut kādu iemeslu dēļ bija palikušas neapsēstas kopš pēdējās iedzeršanas Ziemassvētkos. Šie divi apstākļi izraisīja Taisnībenes spalgu brēcienu, jo līdz ar pašas olu tās klēpī uz jaunā pavasara tērpa nokrita arī Lampatāna olas dzeltenums līdz ar daļu tās baltuma. Tā kā vecas olas no svaigām, starp citu, atšķiras ar rakstturīgu, bet ne visai patīkamu smaku, tad neviens — Lampatānu ieskaitot — nebrīnījās, ka istaba nedaudz mirkļos bija tukša. Tur palika tikai Taisnībene un Lampatāns, kas naivi bija iedomājies, ka izrādīdams cenšanos palīdzēt mazināt nelaimi, viņš savu vainu izpirks. Steigā viņam atlikusī olas daļa nokrita uz tepiķa, un šis apstāklis atdeva Taisnībenei valodu...

Vēlāk, vakarā, Pusmucas dzīvokļī viri pārrunāja dienas iespaidus. Par spilgtākajiem momentiem atzina olu kaujas noslēgumu un brīdi, kad Taisnībene, dārzā iznākusi un viru palīgā saukdama, bija kļuvusi acu lieciniece interesantajam šūpoļu sagāšanās skatam. Viņas izturēšanos viri tomēr neattaisnoja:

„Kas tur bija ko brēkt? Vai tik vien rožu pasaulē? Pusmuca, glāzi vīdot, noteica. „pašas vīra ideja vien jau bija."

Vispārējais atzinums tomēr bija, ka tradicijas nav kombinējamas ne ar moderno dārzu, ne jaunu dzīvokļa iekārtu.

Augusts Nopūta

Ella Andersone

BĒGLU ZĒNA LAIMĪGĀS LIEDIENAS

Jau divus gadus puteņi joņojuši pāri fjordam un zemajām barākām. Jau otru gadu bēgli gaidīja Lieldienas svešā zemē un cerēja: varbūt līdz ar Augšāmcelšanās svētkiem modīsies lielo vīru sirdis, atdarīsies viņu acis, un viņi ieraudzīs to lielo netaisnību, kas plešas pāri pasaulei? Tādu varbūtību minēja vīri bezdarbībā nīkstot,to pārrunāja sievas pie velas ballām un devu rindās stāvot. Tādas cerības sirdīs sēja skolotāji skolniekiem. Tikai Uldis, kaut arī katru dienu par to klausījās skolā, vairs neticēja nekam. Pirms divi gadiem, tad gan. Tad viņš cerēja un ticēja, ka Ziemassvētku vecīša atnestais tanks un lielgabals atdos tautai brīvību, vedīs svešumā klīstošos uz mājām. Tagad Uldis vairs neticēja. Tanks un lielgabals jau sen sarūsējuši, lūžņos aizmesti. Ļaudis tāpat nīka barakās.Un Uldim pašam tagad klājās daudz jaunāk kā pirms divi gadiem. No vienas puses, tad viņš pats bija mazāks. Lielo postu izjuta tik, cik par to runāja lielie. Tagad viņš pats izjuta trūkumu un svešumu līdz kaulam. Uldis tagad zināja, ka nav zemākas sētas par bāreni. Tai visi kāpa pāri. Pat ja kādam sakņu dārzā bija burkāns izrauts, tūliņ skatījās uz Uldi.

„Kas viņam ko labu māca? Tā vecene tikai pa gultu, tāpēc puika ņem visu, kas nav piesiets," sievas sprieda, kaut neviena nekad nebija redzējusi Uldi burkānu graužam, kaut Uldis nekad nebija redzēts sakņu dārziņa tuvumā. Un taisnība bija, ka Uldis burkānu nebija ņēmis. Bet klajumā augošu koku purināja visi vēji.

Un tagad piepeši Uldis bija vēl vientuļāks kā agrāk. Kā tas viss bija notīcis, to viņš vēl nevarēja aptvert. Līdz šim Uldim bija apziņa, ka plašajā pasaulē viņš nav gluži viens. Lai kur gāja, zināja, — barakas istabas kaktā viņu gaidīja un par viņu domāja vecāmāte. Tagad arī tās vairs nebija. Vēl pirms nedēļas vecāmāte bija teikusi uz Uldi:

„Nākošā svētdienā Lieldienas. Tad gan, dēls, iesim uz baznīcu."

Jau Uldis bija iztēlojies, kā viņš vecāmātei pie rokas ies cauri visai nometnei uz skolas baraku. Dievkalpojumus noturēja skolas zālē. Visi skatīsies viņā un vecāmātē, jo parasti Uldis visur gāja viens. Viņi nesēdīsies kaut kur pie durvīm, bet tieši pašā pirmā solā, lai vecāmāte ar savu vājo dzirdi nezaudētu nevienu vārdu, ko teiks mācītājs. Bet jau otrā rītā viss bija citādi. Uldis pamodās. Istaba bija pilna cilvēku. Viri nesa vecomāti laukā. Naktī, neviena neredzēta, vecāmāte bija mirusi. Pie Ulža gultas stāvēja nometnes komendants, tas pats Ulža tēva draugs Zaļkalns. Viņš glauda zēna matus un stāstīja, ka vecāmāte esot mirusi. Mierināja, lai Uldis nebēdājot, viņš Uldi nea'zmirsīšot.

Tagad jau Lielā Piekta. Tieši šodien gu lija vecomāti kapā, kā pirms daudziem gadiem Kristu. To launi cilvēki sita krustā. Kristus pēc trim dienām cēlās augšā no miroņiem. Vecāmāte nekad vairs necelsies, kaut arī viņu iedzina kapā pasaules netaisnības un launi cilvēki. Vecāmāte necelsies, to Uldis ar saviem desmit gadiem jau zināja. Uldis zināja, cilvēkiem nav Dieva Dēla spēka. Cilvēki nomira, tos apraka, un ar to viņu dzīve bija galā.

Uldis sēdēja uz gultas malas, spēlējās roku pirkstiem, šūpoja kājas un skatījās grīdā. Tā viņš paturēja prātā vecāsmātes kapu, zemu kopiņu ar dažiem ziediem. Tā bija viņas mūža alga. Kad Uldis pacēlacis, kaps izzuda no acīm, un viņš jutās vēl vientuļāks. Tāpēc Uldis skatījās grīdā. Uldis neraudāja. Krūtīs nebija ne žēluma, ne raudu, tikai naids, naids uz visu pasauli. Par Dievu arī viņš nedomāja, jo neticēja vairs viņa taisnīgumam. Kāpēc tieši viņam, Uldim, bija jāzaudē vecāmāte? Nometnē tik daudziem bērniem bija dzīvi vecāki un arī vecāsmātes. Uldim mirusi māte, tēvs. Tagad arī vecāmāte... Nevarīgs, bez domām sēdēja Uldis. Viņš arī neticēja tēva drauga solījumam viņu neaizmirst. Vēl no kapsētas nākot, komendants bija teicis, ka palīdzēšot Uldim iekārtoties. Kā? Vai viņam pašam jau nebija bērnu pilna iestaba? Veselt pieci.

Un tomēr tā nebija, ka nometnes komendants par Uldi nedomātu. Tikko no kapsētas pārnācis, viņš sāka apstaigāt barakas. Apciemoja visus bezbērnu pārus, visiem piesolīja Uldi. Neviens negribēja. Krastiņiem Uldis nepatika. Putniņiem nepatika bērni vispār. Lāču pāris uzlēca stāvus un sauca vienā mutē:

„Ko? Uldi? Viņš jau skatās cilvēkā kā meža zvērs. Nē! To gan nē!"

Strazdiņi sūdzējās par trūkumu, negribot liekām rūpēm apkrauties. Milleri baidījās saistīties ar svešiem cilvēkiem. Atlika vēl Kalnāji, Ūdri un Krūmiņi. Pie tiem Zaļkalns vairs negāja. Viņš gāja uz savu istabu, smagi iekrita krēslā un teica:

„Neviens viņu negrib.'

Sieva neprasīja: ko negrib? Viņa zināja, par ko vīrs runā. Viņa zieda uz bērnu maizēm margarīnu un teica:

„Aiznesīšu viņam vakariņas."

Un Zaļkalna kundze gāja. Viņa gāja un rija asaras. Atcerējās savu bērnību. Arī viņa bija zaudējusi vecākus vēl jaunāka par Uldi. Uzaugusi pie radiem bez aizvēja un sirsnīga glāsta. Zaļkalna kundze vislabāk saprata Uldi. Viņa apsēdās gultā blakus zēnam un baroja to kā mazu bērnu. Pats viņš nestiepa roku ne pēc maize rieciena, ne vājpiena krūzes. Bet, kad deva, ēda. Paēdinājusi Uldi, Zaļkalna kundze negāja prom. Viņa pieņēma zēnu klēpī kā savu trīs gadus veco Maijiņu, pieglauda viņa galvu sev pie krūts un runāja:

„Tu nedrīksti tik ļoti bēdāties," viņa teica, „varbūt jau rītu viss būs citādi."

Uldis neatcerējās, kad viņu kāds tā būtu auklējis. Mājās gan, bet bēgļu gaitās neviens. Vecāku nebija, vecāmāte par vecu. Ilgus laikus aizsērējis asaru avots lauza ceļu uz acīm un, reiz atbrīvojies, plūda pār vaigiem. Uldis nešņukstēja, neelsoja. Viņš baidījās izdvest kādu skaņu, pakustēties. Baidījās zaudēt to labo garu, kas viņu mierināja kā savu bērnu. Uldis baidījās, ka nupat atrastais pazudīs un viņam līdzi zudīs gaišais mirdzums. Uldis baidījās tās lielās tumsas, no kuras pašam saviem spēkiem laukā netikt. Bet asaras ritēja bez apstājas, pilēja uz rokām, un sirds kļuva arvien vieglāka un vieglāka. Un piepeši Uldis apvija rokas Zaļkalna kundzei ap kaklu un elsoja.

(Nobeigums 8. lpp.)

SĪMANIS NO KIRĒNAS

(Pārnesums no 5. lpp.)

dzestrumu, jo saule jau bija pacēlusies gandrīz pusdienas augstumos un tās svelme kļuvusi gluži neizturama.

Un tā zem vīģes koka sēdot, Sīmanis iesnaudās un redzēja šādu sapni.

. . . Pie viņa bija atnācis tas, kuŗa krustu viņš šorīt bija nesis. Un Sīmaņa priekšā stāvot, nepazīstamais nosvieda savu vienkāršo tērpu, un eņģeļi, no debesīm nokāpuši, tam aplika mantiju, kas bija rotāta zvaigznēm kā rudens nakts debesis. Un nāca Ābrams un Izaks, un Jēkabs un citi ciltstēvi — un locīja savus kamiešus viņa priekšā. Un nāca ķēniņš Dāvids un ķēniņš Zālamans, un tie skūpstīja viņa kurpju siksnas. Un pravieši un augstie priesteŗi klanījās tam, kas tur stāvēja kā ķēniņš savā godībā . . . un arvien lielāks auga viņa pielūdzēju un apbrīnotāju pulks. Tie nāca no rītiem un vakariem, no dienvidiem un ziemeļiem. Tur bija arī tizlie un spitālīgie, bija skrandaini ubagi, klaidoņi un sievietes, kuŗām bija liegts pārkāpt godīgu cilvēku slieksni. Jā, tur nepārskatāmā pūlī varēja redzēt laudis, kuŗu sejās bija vērojamas dziļas skumjas un acīs tikko raudāto asaru pēdas. Un tikko tie bija klanījušies ķēniņa mantijā tērptā priekšā, — noskumušie sāka smaidīt, tizlie piecēlās, kroplie aizsvieda savus kruķus un spitālīgiem sadzija viņu rētas.

Tagad visu sveicinātais ieraudzīja arī viņu — Sīmani. Un māja viņam ,lai nākot tuvāk. Un viņš gāja . . . un tas, kuŗa krustu viņš bija nesis, to apkampa un noskūpstīja . . . Bet — kad viņa lūpas aizskāra tā vaigu, Sīmanis redzēja, ka tam galvā, ķēniņa kroņa vietā, ir tikai vienkāršs ērkšķu vainags, kuŗa dzeloņi dūrās viņa pierē tā, ka sārtas asins lāses rasoja pār viņa gaišiem vaigiem . . .

Kungs, atļauj man — es noņemšu tev šo vainagu, Sīmanis lūdza: ķēniņa galvu var rotāt tikai ķēniņa kronis ar zeltu un dimantiem.

Bet krustā sistais pacēla atkal galvu — un ērkšķi sāka ziedēt . . . un tie bija tik brīnišķīgi ziedi, kādus Sīmanis vēl nekad nebija redzējis . . .

Dobja, spēcīga pērkona dunoņa uzmodināja Sīmani. Izbijies viņš uzlēca kājās un redzēja, ka saule, sarkana kā asinis, nozūd tumšos mākoņos. Bet nebija dzirdama vēju aurošana, un pār zemi bija nolaidies dīvains, stindzinošs miers. Putni bija apklusuši. Svētā pilsēta Jeruzaleme likās tukša, kā izmirusi, vairs nebija dzirdama ne svētceļnieku dziedāšana, ne balsis ielejā. Tikai kāds tumšā mētelī ietinies vīrs, bailēs izķēmotu seju un izpūrušiem matiem, steigšus rāpās Sīmaņa vīna kalnā. Sīmanis pazina nācēju. Viņš bija to vairākkārt redzējis — tas bija Jūda no Kariotas.

„Kurp steidzies, Jūda?" Sīmanis uzrunāja nācēju, „šai kalnā nav vietas, kas dotu tev patvērumu negaisā."

Bet Jūda paskatījās Sīmanī ar vajāta skatu, un nokrita viņa priekšā ceļos, šļupstēdams: „Piedod . . . piedod man, jo tu vari to darīt . . ."

Samulsis Sīmanis noliecās pār raudātāju: „Ko tu runā, Jūda! Starp mums nav ienaida, un es neesmu celts par tiesnesi starp mūsu brāļiem. Tu man neesi nekā jauna darījis . . ."

Tad Jūda skūpstīja Sīmaņa basās kājas un smilkstēja kā nopērts suns.

„Ne tev, Sīmani, ne tev . . . bet savam Kungam es esmu jaunu darījis, un viņa bezvainīgās asinis tagad mani apsūdz Dieva priekšā. Tiešām — viņš bija tā Kunga Svaidītais, bet es viņu pārdevu par 30 sudraba grašiem un, viņu apmelojis, iegrūda to slepkavu rokās. Nu viņš ir miris, un Dieva tiesas stunda ir sākusies . . . Bet tu nesi tā Kunga krustu, tu biji aicināts darbam, kas piešķir taisnību un žēlastību. Tu biji pēdējais ar Viņu, Viņa svētība dus uz tevis . . . piedod man . . ."

Nu Sīmanis no Kirēnas atcerējās sapni, ko tikko bija redzējis. Un zīmes, kas notika dabā, liecināja, ka Dieva tā Kunga bardzība tiešām iedegusies pār pasauli un cilvēkiem. Un atgrūdis Jūdu no sevis, Sīmanis steidzās uz Golgātu, lai vēlreiz redzētu to, kas bija miris kā Mesija. Un viņš runāja pats ar sevi, sacīdams: „Tā Kunga krustu nest ir liela žēlastība, un Dievs mani ir cēlis godā tad, kad kaunā es gribēju noliekt savu veco, sirmo galvu . . ."

Tā Sīmanis no Kirēnas kļuva par tā Kunga mācekli.

Bet Jūda bija pakāries Sīmaņa vīna kalnā vecā jau nokaltušā vīģes koka zaros.

(Pārnesums no 5. lapp.)

pauž tādu pašcieņu un drosmi, ka man sametas pilnīgi kauns no šā jautājuma, tāpēc steidzīgi pāreju uz olu krāsošanas tēmu. „Saki, vai Lieldienu zaķa godu un uzdevumus iegūst mantošanas ceļā, jeb vai šo amatu var iegūt katrs zaķis?" „Tradicija ir tāda, ka katrus deviņus gadus zaķi rīko olu krāsošanas skati, kur tiek piespriestas godalgas trim visskaistākajām olām.

Pirmās godalgas ieguvējai ģimenei tad piešķir Lieldienu zaķu titulu un — atbildību. Palaikam gan ir tā, ka vecas Lieldienu zaķu ģintis ir tās, kas izvirzās pirmo godalgu saņēmējās arvien no jauna, un Lieldienu zaķu tradicijas tur īsteni izkoptas, tāpat visas šīs mākslas tradicijas, kā krāsošanas technika, krāsu zināšanas un viss, kas ar to sakarā, pārīet no paaudzes uz paudzi. Jāsaka, šī māksla tieši caur aprādītajiem apstākļiem padziļinās; jaunās paaudzes izmanto nevien mantojuma kārtībā gūtās zināšanas, bet tām pievieno jaunatklājumus no savas pieredzes, bez tam katra jaunā paaudze, nonākusi savos brieduma gados, jau tā kuplo zināšanu pūru, kas, kā jau norādīju, ir priekšteču mantojums, papildina ar savām atziņām, tādējādi Lieldienu olu krāsošanas zinātne un vi . . ." — „Nu, tu, vecais, pagalam ēverģēlīgs palicis — jautiņi, olu krāsošanas zinātne!" Janciene lielos smieklos tik tikko neaizrijās, bet Jancis tā ir paliek pusvārdā pārtraukts, svarīgā apvainojuma pozā un viņa mute izskatās, kā aizvērta uz mūžīgiem laikiem. Glābju stāvokli un jautāju tieši par olu krāsām. Nu Janciene pati ņem vārdu, teikdama: „Par krāsām jau vecais tikpat nekā nezina, tālab tālāk, ciemīt, es pati, viņš tik muļas tāpat riņķī un apkārt, pa senčiem, pa zināmām, grābstās kā tāds — tās mednieku pamestās avīzes salasījies. Redz, ciemīt, un tā lai to ieraksta avīzē, olu krāsošana pati, tā ir zaķu sieviešu rokās — vienādiņ tā bijis un būs, jā! Pērnvasaras bērnos man tik viena pati meitene, tad Gudrelīti viņa izcilās saprašanas dēļ esmu pieņēmusi mūsu pulkā, citādi puikas piedalās vienīgi krāsaugu vākšanā, un krāsošanas laikā es tad viņus šur tur pasūtu, jo nav jau te kā dzimtenē, kur viss pie rokas, te jūdzēm jāskrien, līdz sadzen bērziņu vai eglīti, uz rudzu zelmeni jādiedz nereti pat desmitām jūdžu. Šīm Lieldienām man palīgos sanākušas visas manas meitas, tā mēs te strādājam jau trīs nedēļas galvas nepacēlušas, diena vai nakts. Nu viss lielums apkerts, palaidu skuķēnus nosnausties, tad pievakarē turpināsim," — „Kā ar krāsām? Tu nupat teici, ka jūs vācot krāsaugus; tā kā prātā, kur lasījusi vai, ka Lieldienu zaķi olas krāsojot ar otām un gleznotāju krāsām, vai tad jūs . . ." — „Es ticu gan, ciemīt, ka šejienieši to tā dara, te jau katrs iziet uz komfortu, tpi tu, uz augstu dzīves standartu un visvisādu lutināšanos. Mēs pieturamies pie mūsu pašu vecvecajām gudrībām, krāsojam oliņas kā sendienās, vienīgi ar dabiskajām krāsām." — „Jā, saprotu gan. Saki, vai te atrodami visi vajadzīgie augi? Kādreiz, bērnībā, esmu dzirdējusi brīnumu lietas par dabiskajām krāsām — kad vecmāmuļas sagāja kopā un sāka par to runāt — tur tika minētas gan pirts slotas, gan vīgriezes, alkšņu mizas, kadiķi, zirgu skābenes un visvisādas zālītes, saknītes un lapiņas!" — „Ar krāsaugiem te pabēdīgi, ciemīt, trūkst, piemēram, tas pats mūsu zaķu staipēknis, īstā ieviņa, kā zeltainā, tā baltā un rožainā kaķpēdiņa, ko tu pati pieminēji — vīgriezis; vai — ir uzskaitīt nevar! Meklējam jau trūkstošajiem augiem kādus līdzīgus, bet grūti ir, tas prasa daudz laika, tie mēģinājumi."— „Kad jūs šos krāsaugus ievācat?" — „ Nu, lielumties jau vasarā, kad viņi zied, tad visstiprākie, bet ir daži, no kuŗiem lietojam ogas vai saknes — ai, ciemīt, tas būtu par daudz garš stāsts, apmēram kā vecajam ar tiem radu rakstiem, bet lai tev būtu kāds priekšstats, ņemšu tikai vienu vienīgu, teiksim, ieviņu. No ieviņas ievācam gan pumpuriņus, gan ziedus un ogas un pret pavasari pat mizu paskribinām, tāpat pa saknītei izkašam."

KĀ JANCIENE KRĀSOJUSI OLAS

— „Bet krāsu sagatavošana?" — „Zini, ciemīt, amata noslēpums, tos nu katrs glabā kā dārgumu . . ." — „Tiesa gan, tiesa, Jancien, pie cilvēkiem tas akurāt tāpat." Janciene drusku padomā, tad saka: „Nu, šo to jau var arī pastāstīt, pag', pag', ārē, šī te ola par piemēru," Janciene paķiŗ garo zāli un tur vesels lēvenis skaisti jo skaisti izmargotu olu, bet viņa paņem vienu, brīnum dzidri violetu, ar zeltainem rakstiem, „—redz, ciemīt, šī ola kļuvusi tik skaista pēc ilgiem pūliņiem. Viņa ir ziesta pa divi lāgi ar smalki sazelētām kāda auga saknītēm, tad kodināta cita auga sulā, mērcēta, berzta, tīta, žāvēta. Pa divi lāgi viņa nesta uz rudzu zelmeni, rakta zemē, kašņata sūnās, tad vēl vispēdīgi mana vecākā meita veselu cēlienu darbojās ap rakstiem. Tagad — to var vārīt, to var pa kabatu berzēt, ne drusku krāsas nenobruks, bet čaula ir ieguvusi viņā šai izdarībā neparastu izturību." Es blenžu pāri sauso smilgu galiem, kur pērnajā zālē gul dučiem olu, viena košāka par otru, otra par trešo, tik, kad izdzirdu zaķēnu ķikināšanu, atjēdzos, ka man aiz brīnumiem būs mute palikusi vaļā, aiz to šie tā, bet Janciene jau pagriežas sānis un paķiŗ otru lizdu, kur skatu vien iemetot, man acis vai apžilbst. Viņa gan arī kaut ko stāsta, rāda un skaidro, bet man viss iet gar ausīm garām, vien acis kā piesietas neredzētajam skaistumam. Lai slēptu savu apjukumu, steidzīgi iejautājos: „Un piegāde?" Tikai pamazām atžirgstu no pārsteiguma, un tik pēc brīža esmu spējīga īsteni ieklausīties, ko Janciene jau atkal skaidro, tur ir runa par latviešu mājas garu, sazināšanos ar to, cik kuŗā mājā bērnu, vai tie runā latviski, vai apmeklē sestdienas skolu, vai ir uzvedīgi, tā visu ko katras mājas gars paziņojot un skaistākās olas, pats par sevi saprotams, dodot tiem bērniem, kuŗi tie uzcītīgākie latviešu valodā un setdienas skolā. Es tik jūtu, ka esmu, kā saka, izsista no sliedēm un nevaru vairs neviena prātīga sarunājuma sagrābstīt, te ieraugu iutausīša pāršauto austiņu un puslīdz jūtos atkal lietas kursā. „Un medību briesmas, kā ar tām šinī zemē?" Janciene smagi nopūšas un asaras pamirdz viņai acīs, arī vecais Jancis tā jokaini savieb ies un acis sānis vien griež. „Ak, divas mīļas meitiņas aizpērn man lodes, paņēma, bet vienīgo puišķi pērnvasar. No vietējiem nejūtamies tā apdraudēti, tie šauda tā vairāk cits citu paši, bet kad latvieši sanāk mežā . . ." — „Nabaga Jancien, neraudi vairs, mēģināsim šai lietā ko darīt, būs jāliek avīzē vai, jeb pateikšu bērniem no tevis, lai katrs palūdz savu tētiņu zaķīšus vien nešaut, patiesi to izdarīšu, es tev apsolu, Jancienīt, tikai neraudi vien vairs!" — „Jā, vai tas ko palīdzēs? Ak, jel apdomājuši kaut tā, ka var taču nošaut paši savu Lieldienu zaki . . ." Arī vecais Jancis piebilst: „Janudien, tas nav nekāds goda darbs, šaut uz nabaga zaķīti!"

Runas mums vairs neko nevedas, pār mums visiem smaga jūtoņa, ta brīdi valda nospiedīgs klusums, tikai, kad piečāpo mazais Bužvaidzītis, Janciene tā kā atdzīvojas; mazais smaida tik mīļīgi, ka noskumusē Janciene sāk jau pacelt uz krūtīm nolīkušo galvu, un kad pastarītis pieglaužas, viņa ar ķepu noraušo pēdējās asaras un drīz vien redzu Jancieni atkal tādu, kādu es viņu iepazinu šodien. Te man iešaujas laba doma galvā: „Saki, Janci, kad būs nākošā olu skate? Vai tajā pielaistu arī kādu no avīzes?"

„Hm, jā, vēl trīs gadiņi, ciemīt, tad būs deviņi gadi riņķī. Vai kādu no avīzes . . . Hm, nezinu gan, bet nākamgad sanāks Zaķu Padome spriest par nākošās skates vietu — es šo lietu varu celt zaķu runas viriem priekšā, khm, khm, es šo jautājumu izvirzīšu pilnsapulcē . . ." Jancis domīgi ar ķepu čamda vietu, kur vajadzēja sēdēt iespaidīgām raga brillēm, bet Janciene man piebiksta: „Edz, vecais jau uzņem atkal augsto stilu, hi, hi!" Taču tas Janci nebūt nesamulsina, viņš man uzstāda jautājumu par sportu, kas mani no tiesas iztrūcina; jūtos apmēram, kā pīle uz ledus, jo sports nu ir reiz lieta, kas mani nekad nav interesējusi. Nezinu ko teikt, ko neteikt, te par laimi vai nelaimi nāk prātā nesenie kari starp sporta entuziastiem un to profesoru un es nu jūtos atkal uz pekām, stāstu ko vien atceros lasījusi laikrakstos, saku: „Tad pēdīgi tas profesors bija smējies, ka tā nu gan esot augstākā gudrība, tukšu bumbu mest caurā grozā! Kas tad par vētru sac . . ." — „Nesmejies, vecen, tik dikti, tev jau tā lūpa pārplīsusi!" Jancis tik pikti iebrēcas, ka es vai salecos. Nu tik redzu, cik vīrs izskatās errīgs. Savā apjukumā, gribēdama vēl ko neko saglābt, bilstu, ka kādš cits tad atkal bija teicis: „Labi, ka tā bumba tukša, ja jau nu tas grozs caurs . . ." Taču no tā, kā nu Jancis no manis novēršas, es saprotu, ka nupat esmu kaut ko aplam saputrojusi. Tik Janciene lokās lielos smieklos: „Tu jau nezini, ciemīt, manam vecajam tādas te nevalodas par sportu trakot kož kaulā! Hi! Hi!"

Ar šo neveiksmi jūtu savu interviju nobeigtu. Abas ar Jancieni vēl brīdi patērzējam, kā jau nu sievieši to mēdz. Solos pēc Lieldienām vēlreiz atnākt, kamēr viņi vēl nav aizvākušies uz ziemeļiem, kur katru pavasari pavadot pāra nedēļas atpūtā, pirms sākas darbs ar krāsaugu vākšanu, bet es klusībā lološu nodomu līdzi labu ceļa kuli — pagrabā tak vēl vesels bušelis burkānu un dažas galviņas svaigo kāpostu; zināms, es vēl par nekā nesaku. Kad atkal saķepojos ar visiem, dzirdu Jancieni sakām: „. . . nudien, kā tāds iževics, nedos cilvēkam ķepu tālab vien, ka neizrunā tev pa prātam, kā tāds apsēsts ar savu sportu!" Mazā Pārsliņa, ķepiņu dodama, ļoti glīti „knikšē" un brālīšu vārdā saka mīļu paldies par ciema kukuli, tad liek sveicināt visus latviešu bērnus, pēdīgi vēl pasniedz man skaistu, gaiši zilu olu ar brūniem zaķīšiem izraibotu — tāda maza, mīļa zaķu meitiņa, skaisti rātna ar gludi sasukātu galviņu! Es nenoturos viņu nenomutējusi. Vēlreiz pabužinu kuplos vaidziņus bužvaidzītim un kā gribu pagriezties uz promiešanu, tā dzirdu zaķēnus korī skandējam:

„Visi bērni to zināja,
kā gaidīt Lielu dienu.
Ar vieglo šūpolīti,
ar oliņu rociņā.

Ne actiņu neaizvēru
Lielas dienas naksniņā,
tā klaudzēja, tā rībēja,
zaķa olu vezumiņš.

Kam došu oliņu,
— kam to nedošu?
Tik dailu, tik košu,

TEĀTRIS UN CIRUĻPUTENIS

Hamiltonas DV Drāmatiskā kopa viesojas Niagārā

Dienu iepriekš un svētdienā, kad Niagarā notika DV Hamiltonas drāmatiskās kopas viesizrāde — R. Galiņa Drupas — niagarieši, kas jau veselu nedēļu bija sākuši staigāt pavasara tērpos, pārsteigti sekoja pēkšņajai laika pārmaiņai — uznākošajam sniega putenim, kas nenorima divas dienas. Tā arī izskaidrojams mazais skatītāju pulciņš zālē. Patīkami, ka Hamiltonas drāmatiskā kopa parasto komēdiju vietā bija izvēlējusies jau īsti „pasmagu gabalu" - šoreiz drāmu, kur nepietika tik ar tekstu norunāšanu vien, lai apmierinātu kaut vai pašus iecietīgos skatītājus, — bet prasīja no tēlotājiem arī pārliecinošu tēlojumu. Noskatoties izrādi, palika iespaids, ka tā labi sagatavota, un režisore mēģinājusi izdabūt no aktieriem viņu spēju maksimu.

Izcelot labākos, vispirms būtu jāatzīmē J. Vilka tēlotais vecais Zaļkalnu saimnieks, kas kā varens ozols ieaudzis ar saknēm dzimtenes zemē, un viņa nostāju un domu grozīt nebija pārējiem pa spēkam. Viņa tēlotā dubultloma trešajā cēlienā karavīra ilgotā un drāmatiskā atgriešanās savas ģimenes vidū bija veiksmīga, bet ne vairs tik pārliecinoša kā redzētais Zaļkalnu saimnieks. Mazākā lomā, tēlojot kalponi Dori, šoreiz redzējām L. Kalvāni, kuru tā veica bez mazākās kļūdas, tāpat labā atmiņā palika Upenieka tēlotais kaimiņu saimnieks Jēkabs Vīksna.

Režisori Lidiju Lapsu šoreiz redzējām pašā grūtākajā lomā, — Rita tēlojumā, kur smagos dvēseles pārdzīvojumos viņai jāizšķir sava nākotne: sekot sava jaunības un skolas drauga mīlas aicinājumam, vai arī palikt uzticīgi gaidīt sava vīra atgriešanos. Uzvarēja aicinājums reālajā dzīvē, kas tad arī deva lugai tālāko drāmatisko norisi un beigu atziņu — atgriezties pie sava pirmā vīra.

Ziedoni Upīte, tēlojot agronomu Salu, deva savu parasto, stabilo sniegumu. Patika A. Vilkas labsirdīgais un visus saprotošais Zaļkalnu mātes tēlojums, Gundega Upīte tēloja Zentu, sniedzot pārdomātu tēlu, sevišķi pēdējos cēlienos. Viņa teica arī pagaro prologu. Bankas direktoru Leju tēloja J. Vītols, bet viņa referentu — J. Dubinskis. 10 gadu veco Jāni lēloja J. Silkāns. Vijoli, pavadot prologu, spēlēja O. Zvirgzdugrauds. Viņa sabiedriskā aktivitāte tiešām apsveicama, jo viņš rosīgi darbojas arī pārējās Hamiltonas latv. organizācijās. Labs bija lugas izgaismojums, par ko rūpējās E. Brīvkalns. Sufliere bija M. Garbena, dekorātors K. Bērziņš, bet ansambļa administrātors E. Mauriņš.

Pabāls bija pirmais cēliens, turpretim otrais cēliens bija labākais. Novērtējot izrādi, jāsaka, ka daudz te piestrādājusi režisore un tēlotāji, un viņu pūles skatītāji pienācīgi novērtēja — aplausiem un ziediem.

J. L.

E. KARLSONES-KUKAINES KONCERTS LONDONĀ, ONT.

Laba atsauksme Free Press slejās

Vietējā avīzē Free Press jau pirms Elfrīdas Karlsones-Kukaines koncerta bija raksts par latvju tautas dziesmām un viņas iepriekšējiem koncertiem. Šis avīzes 4. aprīļa numurā ir kritiķes L. Krauforddes atsauksme par koncertu ar virsrakstu Latvju sopranes un pianistes priekšnesums:

„Uz latvju tautas dziesmu nozīmi pasaules mūzikā norādīja... soprāne Elfrīda Karlsone-Kukaine un pianiste Rita Šēfere, sniedzot 28 no tām... Dažas šķiet pazīstamas, jo tās ir atradušas ceļu uz citu zemju tautu mūziku. Citas, šķiet, pavisam svešas, vismaz mums. No mūzikālā viedokļa ir vērts tās pētīt, un tām ir iespējas ielauzties tagadnes un nākotnes mūzikas pasaulē... Tās rāda kā intrigējošas komplikācijas, tā īpatnējus paņēmienus mūzikālā izteiksmē. Grūtāk būtu ar tekstu tulkojumiem — tulkojumā izzūd to poetiskums un skaistums.

Kukaines kundze ir latviete un dzied savā dzimtā valodā tikpat skaisti (mēs varējām izšķirt ikvienu vārdu, kaut arī nesaprotot tā nozīmi), kā viņa nēsā tautisko tērpu (seko tā apraksts).

Kukaines kundze dziedāja ar izjūtu, un vēl vairāk — viņai bija skaidrs, brīnišķīgs tonis, izcelot visas komplicētās nianses, izjūtu un tempu straujās maiņas. Viņas priekšnesums bija smalkas mūzikālitātes izpausme.

Šai ziņā viņai pilnīgi nostājās blakus Šēfera kundze, kurai daudzās dziesmās bija jāspēlē sevišķi grūti pavadījumi. Viņa parādīja briljantu techniku un mūzikālu izpratni.

Jāapsveic Latviešu biedrība par šī koncerta rīkošanu, kas kalpoja diviem mērķiem: sniedza Kanadas latviešiem viņu tautas dziesmas labā priekšnesumā un deva iespēju citiem kanadiešiem tās dzirdēt, drošī vien pirmoreiz. Bija padomāts arī par dziesmu tulkojumu angļu valodā, lai tie, kas nesaprot latviski, varētu tām sekot."

Šinī 2. aprīļa koncertā klausītāju skaits Londonā bija lielāks nekā dejas vakaros — 97 personas, kas ilgiem aplausiem pateicās par priekšnesumiem un pasniedza brīvmāksliniecēm daudz z'edu. Pēc koncerta viņas dažas stundas pavadīja pie LL kopas dāmu komitejas priekšnieces I. Epneres, kur šīs komitejas rīkotajā sanāksmē tās dalībnieki kavējās atmiņās un pārrunās par koncertiem un citiem jautājumiem.

Ps.

"Singing among Singers" par puscenu

Kā jau mūsu laikrakstā vairākkārt bija aizrādīts, Kanadas izglītības pārvalde atzinusi par vēlamu, ka kanadiešu ģimnazisti iepazīstas ar M. L. Hunt grāmatu Singing among Strangers, kas tēlo kādas latviešu ģimenes likteni dzimtenē un bēgļu gaitās. Latviešu informācijas centrs Kanadā tādēļ bija griezies ar lūgumu pie visiem tautiešiem ziedot katram pēc savām iespējām šīs grāmatas iegādei, un ziedojumi sākuši arī ienākt. **Tagad LIC noskaidrojis, ka tam ir iespēja šo grāmatu iegādāties tieši no izdevniecības par puscenu — $1,75 gabalā, tādēļ LIC laipni lūdz visus tautiešus un organizācijas sūtīt naudu tieši LIC vad. J. Gobam, 28 Falcon St., Toronto, Ont., atzīmējot, kādai skolai grāmata nosūtāma. Ziedotājus lūdz pasteigties, jo skolu mācības gads tuvojas beigām.**

Aida Niedra

ERGĻU KALNA

Aiz Ergļu kalna aizām,
Aiz viršu lauka smilts
Bij dārzs ar kiršu kokiem,
Sols cela malā silts.

Mēs kāpām kalnā augstā,
Kur ērgļi lizdu sien,
Kur viršu laukā bites
Pēc ziedu sulas brien.

Mēs krēslā mājup gājām,
Kad apdzisis bij riets,
Visapkārt sauca tāle,
Bij klinšu akmens cietš;

Viens otru uzlūkojām,
Un apslēpts kļuva viss,
Kas kvēloja kā liesma,
Kā kāvu debesis...

Un izšķirāmies kautri,
Kad pilsēts cēlās sens,
Bij rudenī pret ziemu
Šis gājiens paslepens.

KRUSTS, DEBESIS UN JŪRA

Zeltaini zili un balti lāsmoja saule, spulgoja jūra un virmoja smilts.

Jūras ūdens pieliedētām acīm, jūras vēju sagrumbotu seju un jūras saules izbalinātiem matiem Vecais Liedags skatās baltajā kuģī ar augstajiem mastiem, rokās svērdams iestūraiņus un noapaļotus akmentiņus, kas pavēsi un rāmi peldinājušies smiltīs un jūras ūdenī spoguļvioleti, gludi un paldi viens pie otra.

Dažubrīd nejauša šļakata iesviež šim mutē pa jūras stiebram — nemožu, šļokanu, ūdeni sasūkušos — tādu, kāds jūras stiebrs pa laikam mēdz būt — noputojis un noputējis spulgans.

Tad viņš sašuta. Putains saviļņojums. Skulbēja klaiga, kuldurēja ulga, guldzēja veldze.

Mutē tam mols. Pie mola malā laiva. Oda pēc darvas, pēc zivīm, pēc jūras zālēm. Salauztas brangas, lelauzta igvāts, nolauzti duļļi. Zīriņu rašanās, vilnīšu smiekli, smilšu svilpošana.

Pāri jūrai ir saule. Atsevišķas strēlas kūst gaišbaltajā, dzelteni pablāvajā jūras plašumā. Apvārsņa dziļumos peldojas kuģis, tukšēt tukš motorlaiva un gludajā gaisā slīd kaija.

Silts, dzidrs ūdens laidās, lidoja un peldēja pāri padzeltenām smiltīm. Saule tam uzmeta savu ziedu. Atspīdē saviļņojas. Vēss. Laidajās smiltīs visnotaļ lalinājas vēsūdens, spēlēdams ar dzelteniem sarkanīgi un zaļiski svītrotiem gliemežvākiem šo un to. Tumši zaļš šalkotājs pārviļņoja visu Liedaga seju līdz dziļajam sniega stūrītim, acīs zem melnajām uzacīm iespēlējot rožaini baltus gliemežu vāciņus.

Liedags saslejas, un jūras sāļais ūdens, laidenās smiltis lejup glaudīdams, maigiem mājieniem noslīd pāršļaukus plakaniskajai plūdmalei un rievainajiem sēkļiem.

Vecais Liedags atsēdās atspiežoties pret tumšo priežu mežu, saglauda savas sirmās kārklu matu sprogas, un vējš viņa ausīm deva mudinošu šalkoņu.

Apvārsnī iepeldēja duls kuģis. Stāvs, smags un zils tas nozuda strēlēs, staros un ūdenī, pār kuru lidinājās un tilinājas gaišdzeltens mēļš un balts norieta smaids.

Satumst. Pārvārsņa jūras puses mala, kur rieta saule kļūst tumši sārta, krasta apvārsnis zilgi zaļš, ūdens spīd tumši zils, un tajā dejo oranždzelteni dzintara dzieti.

Kaut kur tālu gaudo boja, vēl tālāk mirdz bāka. Un kāpu smiltīs skan ass diskants: valgu vēju, tumšas smeldzes un nakts saltuma asociācija.

Vecais Liedags sēdēja smiltīs kā lielš, salīcis stāvs. Blakus rūtainam tīklam, norautai tauvai un smilšu puspieputinātam enkuram.

Un, saulei norietot, enkura gala ēna smiltīs zīmēja krustu.

Andrejs Pablo Mierkalns

RĪGAS PRIVĀTDETEKTĪVI

A. Liepas kriminālgrozeļa

8. turpinājums

*

Asiņains mēness pasnieca apaļo seju starp vēja sapūsto koku galotnēm, un kovārņi, skaudri ķērkdami, sacēlās spārnos.

Sieviete melnā plīvurī, iznākusi no tumšajām namdurvīm, pavērās visapkārt klusajā ielā, kas, vēlā nakts stundā klusa un pamesta, elpoja noslēpumus un baismas. Maukdama melnus cimdus pār slaidajiem pirkstiem, uz kuriem vairs nebija manāmas asiņu pēdas, viņa nervozi pavērās apkārt.

Detektīvs pieplaka sienai un, elpu aizturot, gaidīja.

Nē, viņa nebija to pamanījusi.

Apmierināts smaids pārslīdēja pār sievietes skaistajām, bet noziedzīgi savilktajām lūpām, viņa iekļāvās ciešāki sasmaržotajā sudrablapsu apmetnī, kas vāri izgaroja dārgās Parīzes smaržas, un — tik mierīgi it kā nebūtu tikko pašas rokām nogalinājusi mīļāko, slaveno naktslokālu dejotāju Džimu Roju — pagriezās iešanai.

Detektīvs lāva tai paiet soļus piecdesmit, tad sekoja viņai.

„Ritza" hotelī pa šo laiku žēli ņaudēja saksofons. Klifords, Džima Roja labākais draugs . . .

Teobalds Biezulis nopūtās. — Atkal tas pats! Kāpēc nevienā grāmatā nav pamatīgi aprakstīta pati sekošana?! Tad pavērās pulkstenī. Tūlīt būs divdesmitdivi.

*

„Saules" viesnīcnieks pienāca, atslēja rokas pret piņņainā jaunekļa galdiņu.

„Beigas!" viņš teica.

„Kas? Beigas? Kam?"

„Ciet," saimnieks teica, „pulkstenis desmit."

„Jā . . ." jauneklis ierausa sainīti no galda klēpī. „Bet man jāgaida Zulters. Kaut vai trīs dienas — teica!"

„Nevar!" saimnieka roka kā maizes lize šķiebās uz ārdurvju pusi.

„Kā nevar?" jauneklis, atkal piesarkdams, pacēla balsi. „Tad dodiet man istabu!"

„Numuru?"

„Nu jā! Dodiet numuru!"

„Eulalij!" saimnieks teica pret durvīm aiz bufetes.

Un tur parādījās meitenes galva, — pabāla, lielām tumšbrūnām acīm.

„Šim kungam numuru. Septīto."

„Tēt, kāpēc septīto, visas . . . Arī trešā ir brīva . . ."

„Septīto!" nobaudās tēvs un bez vārdiem, tikai ar kustību norādīja, lai jauneklis iet pakaļ meitenei. Pats, vareni atelsies, nopūta spuldzi pie sienas.

Jauneklis sekoja meičai pa kāpnēm. Viņa nesa spuldzi un, gaismai no priekšpuses spīdot, skaidri varēja viest apaļās gūžas šaurajos, caurspīdīgajos brunčos.

Viņš kāpa piesardzīgi, abām rokām papīra sainīti pieturēdams.

Meita ierādīja viņam istabu, pateica labu nakti un nozuda. Pēc pussekundes pieklauvēja, pabāza durvju spraugā galvu: „Šis nav septītais numurs — trešais. Tēvs sliktā omā. Bet šis te ir labāks!" pasmaidīja un pievēra durvis.

Jauneklis vēl brīdi stāvēja, vērodams durvis. Viņa vaibstus pirmoreiz šodien aptecēja silts, priecīgs smaids.

9.

„Furt, (eraass) per tihr!"
sauca Švauksts.
Brāļi Kaudzītes
„Mērnieku Laikī".

VISI, KĀ MĒDZ TEIKT, PAZĪSTAMI GARA DARBINIEKI

„Pagaidām tālāk vis nenāciet. Papriekš apskatīšos, vai Emmucis negul," un vispār noskaidrošu gaisu," čukstēja Pēteris Krauķis un, atstājis sešus draugus neapgaismotās darbnīcas priekšplānā, uzmanīgi uz pirkstu galiem tipinādams, devās dibenā, savas laulības privātajos kambaros.

Nojauta nebija vīlusi.

Emmucis gulēt gan negulēja, bet taisījās uz guļu, jo grozījās pa guļamistabu biksītēs un krekliņā izmetusies, apmēram tā, kā bija tērpts vairums sieviešu pazīstamā gleznotāja un ievērojamā grafiķa Pētera Krauķa darbos.

Pie tam Emmucis nelikās noskaņots omulīgām mājas viesībām.

„Atkal pievilcies kā ērce!" Viņa apsveica vīru, atspiezdama rokas pret plāna zīda segtajiem gurniem un asi nopētīdama ievērojamā mākslinieka diezgan svārsteklīgo augumu, kas nedroši iznira spuldzes gaismas lokā.

„Ko tu gan iedomājies, atkal pusnaktī pievezdams pilnu māju piedzērušu tēviņu?" viņa turpināja, nenogaidīdama, kamēr Krauķis sakārto savu vispaļevīgāki-laipnāko smaidu, ko lietoja tikai īpaši svarīgās reizēs. „Troksnis tāds, it kā būtu vesels huzaru pulks un vēl pieci piedzēruši dzejnieki pa vidu."

Šī piezīme mirklī galīgi sajauca Krauķa smaidīšanu: viņš tačū tikko bija priecājies, ka draugi uzvedusies tik priekšzīmīgi klusu. Jau kāpnēs visi bija cienīgi lavījušies uz pirkstu galiem, nebija dziedājuši un pārtraukuši visus strīdus. Vienīgi Jēkabs — tas gan tiesa — starp otro un trešo stāvu bija klupis, pabraucis kāpienus piecus uz leju un diezgan nešpetni nolādējies. Džonis, ceturtā stāvā atpūzdamies, nejauši bija atspiedis muguru taisni pret saimnieka dzīvokļa zvana pogu. Bet citādi viss bija ritējis gludi. Andrejs Dziļezers visā ceļā nebija bildis ne pušplēsta vārda.

„Nu — ko stāvi kā svece uz altāra? Varbūt gaidīsi, kamēr es iešu izmēzt tos ārā? Man pietiek darba, kamēr pa godam tikšu galā ar tevi."

Šai brīdī Emmucis pilnīgi sastinga.

Vēlāk, šo atgadījumu pārrunājot, Krauķis arvien uzsvēra: tā bijusi pirmā un pēdējā reize, kad viņš redzējis savu lauleni mēmu no pārsteiguma.

Toties ierunājās Andrejs Dziļezers, kurš, joprojām tikpat kluss kā uz kāpnēm, bija ienācis Krauķu guļamistabā un, nedzirdams kā ēna, nostājies blakus apdāvinātajam, bet pašreiz divkārt nelaimīgajam grafiķim.

„Mīļā, labā, cienītā kundze," Andrejs Dziļezers aizsāka, „nezinu, vai lai saucu tevi par kundzi vai Emmuci. Pilnā mēs arvien esam bijuši uz tu, bet skaidrā jau tu tik stingri raugies uz to, lai es tevi cienīgi godātu. Es šovakar esmu tāds pajautrs, bet tev gan to nevarētu vēl pārmest. Nu jā. Bet es gribēju teikt: kāpēc tu sagaidi mūs tik briesmīgi pikta? Vai nezini vairs, ka viesmīlība sens latviešu tikums, un senču tikumus glabāt un miestiņu iedzert mums pavēl mūsu asinis un svētākais pienākums. It īpaši tad, ja viesi nav augstas vai zemas kārtas — es gribēju teikt: nav jāraugās uz to, vai mēs esam augsti vai zemi. Nu jā . . . Īsi sakot: ienācu tikai, lai pateiktu tev, ka nevajag dusmot, jo mēs mīlīgi esam atnākuši pie tevis pasērst un . . . Ja tu tagad uztraucies par to, ka skatu tevi . . . Ar vārdu sakot: par to, ka tev nav gluži tik daudz drēbju mugurā, cik parasti pieņemšanas reizēs, tad tas gan gluži aplam, jo neaizmirsti, ka esmu redzējis turpat vai visas tava vīra bildes un tajās tu — to tu taču nenoliegsi — esi dažkārt vēl daudz plikāka rādījusies. Bez tam jāpiebilst, ka šovakar tu izskaties patiesi jauka. Tavas krūtis, nudien, būtu mūzeja vērtas. Un . . ."

(Turpinājums sekos)

ZENTA MAURIŅA - CILVĒCES SARGI

ESEJAS PAR PASAULES LITERATŪRU, ASTRAS APGĀDS. 1955.

Latviešu eseju nodibina un padara slavenu Zenta Mauriņa. Viņa pievēršas šim rakstniecības veidam jau savas rakstnieces darbības pašā sākumā.

Apzināti un noteikti viņa to turpina visu laiku, jau dažus gadu desmitus. Viņa pati arī vairākkārt savās grāmatās devusi esejas raksturojumu. Arī šinī grāmatā viņa to dara vairākās vietās, skat. 37., 39., 107., 109. un c. lpp.

Šie esejas iztirzājumi un raksturojumi ir plaši un vispusīgi, rakstniece grib noskaidrot, kas īsti eseja ir, ko no tās var prasīt, ko tā var sniegt. Arī citi esejisti bieži darījuši to pašu, gan uzsverot esejas personīgo raksturu, gan sarunas un „tērzēšanas" stilu, gan atjautīgumu u. c.

Man esejas raksturojumu arvien ir gribējies saņemt ļoti īsi un šķitis, ka eseja ir tāda literāra forma, kas stāv uz zinātnes un mākslas robežām. Zinātnes ass norāda uz pētījamo jeb aplūkojamo objektu: literatūru, vēsturi, filozofiju u. c., bet izteiksmes veids un stils mākslinieciski, ko raksturo gleznas, aforismi, figurāla izteiksme. Prāts un doma te nekalpo mākslas mērķiem, bet tikai zināmā mērā izpaužas mākslinieciski.

Esejā vienmēr ir divu pretēju spēku spēle: skolotājs un skolēni, runātājs un klausītājies, runātājs un sarunu biedrs, kā šachā, kad baltie un melnie ķipari salikti uz galdiņa, iekāms tie uzvarējuši viens otru.

Zentas Mauriņas aplūkotais ķīnietis Lin-Jutangs arī teicis, ka savu grāmatu vēlētos nosaukt par „lirisku filozofiju," 64. lpp. Bez tam man esejā licies vienmēr kopā atspīdam kādas tautas vai rakstnieka spēks un nespēks, literāro sasniegumu un sairuma pazīmes kāda laikmeta nomaiņā vai pārkārtojumā.

Zenta Mauriņa arī pati uzsver esejas „spraigumu."

Latviešu eseju Zenta Mauriņa radīja pēc Pirmā pasaules kara, pirmajos Latvijas patstāvības gados, kad bangoja visādas gara strāvas Eiropā, kad uz kara drupām sāka zelt jauna dzīve. Mauriņas kvēlā, alkainā daba un spožais vārda spēks bija lielisks pamats esejas uzplaukumam viņas rokās.

Mauriņas eseju panākumi lasītājos jau no paša sākuma bijuši ārkārtīgi, viņas grāmatas, tā sakot, ķertin izķertas. Bet Mauriņas spožums un panākumi radījuši arī viņai daudz pretinieku, kas apkarojuši gan viņas eseju pētījumos laukus, t. i. priekšmetu, vielu, gan arī iebilduši pret viņas ļoti personīgo un kāpināto stilu, kas raksturīgs vairāk pēdējām nekā viņas pirmajām grāmatām.

Ed. Virza, piem., necieta, ja aplūko vācu literatūru, jo pats cienīja franču. Bet vai tur pamatos liela starpība!

Citiem neliekas Mauriņas pētījumi diezgan zinātniski, bet paliekot tīras zinātnes robežās nebūtu esejas. Kāpinātu stilu lieto gandrīz visi esejisti, tāpat tie lieto superlatīvus, izšķērdējas ar apgalvojumiem un nekādā ziņā nav „objektīvi."

Šķiet, zināma „pāvestība," nemaldīgs paudums, vai spoža vārdu rotaļa nepieciešama esejas dzīvībai, „sine qua non."

Vairāki Mauriņas pretinieki arī paši sarakstījuši pa esejai, pārņemot un apliecinot visus viņai pārmestos trūkumus.

Latviešu rakstniecība ar Zentu Mauriņu var uzrādīt tikpat spožas esejas kā citu tautu, kas varētu arī pacilāt mūsu pazemo pašapziņu. Viņas grāmatas arī tulkotas un iegūst atsaucību vairākās Eiropas tautās. Tās nes līdzi arī Latvijas un latviešu vārdu.

Ievērojot lasītāju plašo interesi par Zentas Mauriņas esejām, sniedzam par tām arī Zinaīdas Lazdas vērtējumu.

Grāmatas Cilvēces sargi saturs ir ļoti plašs. Rakstniece pati saka, ka grāmatā minēti kādi 50 „dižgari"; 206. lpp. Tie pārstāv dažādas kultūras un dažādas tautas rakstniecībā vai dzīves filozofijā. Tie ir esejisti galvenokārt un arī citu literāro veidu pārstāvji. Šie „dižgari" nu būtu cilvēces Kultūras sargi, tiltu cēlēji, saprašanās un mijdirbes pamatu licēji. Tiem pievienojama arī pati Zenta Mauriņa.

Varbūt tā ir laba doma, bet liekas stipri utopiska, kamēr dzīve rit pati pēc saviem likumiem, kamēr pastāv tautas, kaut vai dažu tautu brīvības utt. Kultūras nav tik viegli salaižamas kopā, arī dižgari nevarēs nekādu pasaules apvienību iztaisīt. Bet, protams, nebūtu gudri arī nekā nezināt par puķēm, kas zied kaimiņu dārzos, vai garām ejot par tām nepriecāties.

Zentu Mauriņu saista ideāls, un kā visi ideālisti arī viņa ir stipri kategoriska, pavēlīga. Varbūt to rada arī viņas kvēle, spožais gaismojums viņas darbnīcā. Arvien viņai raksturīgas bijušas plašuma alkas: sniegties tālāk par izplestām rokām. Šinī grāmatā īpaši raksturīgs šis plašums: visu aptvert, pie visa vērtīgā, skaistā apstāties: Ķīna, Francija, Amerika, labāk sakot, Eiropa un Amerika vienā grāmatā. Jā, cik tad vairs paliek pāri! Tas ir milzīgs atvēziens. Arī šādi atvēzieni raksturīgi esejai. Esejists izbraukājas gar visādiem krastiem, viņam nereibst galva, arī nelabi nepaliek. Tik ceļošanas prieks, vērtību kaudze laivā, sakrātā un arī izdalāmā, tas viņu veldzē, skubina, sauc, sauc atkal tālāk. 206. lpp. pati rakstniece saka: „Mani vadīja trīs mērķi: pirmkārt, krāt vispasaules garīgo zeltu, otrkārt, laipnos lasītājus ievest tornī, no kura logiem var saredzēt lielākās pasaules zelta krātuves, treškārt, izpētīt, kādas gara vērtības latviešu kultūrai būtu vajadzīgas no Vakareiropas un ko latviešu kultūra varētu dot Vakareiropai."

Šos mērķus viņa cenšas piepildīt, sasniegt, cik spējams, arī šinī grāmatā, risinot amerikāņu, ķīniešu franču kultūras problēmas.

Mauriņas attieksme pret visiem „cilvēces sargiem" gandrīz vienlīdz sajūsmīga, jo ikviens no tiem tiešām pārstāv un sarga kādas vispār nozīmīgas vērtības. Šīs vērtības viņa vāc un apskata, vai arī latviešiem, kas tāds būtu, un, ja nebūtu, kādas tad būtu vēlams kultivēt.

Tā kā es citas tautas tik labi nepazīstu, jo es tām nepiederu, bet latviešus kā savu tautu kaut cik zinu, tad man šinī ziņā, lasot grāmatu, radās visādas pretdomas.

Runājot par Perlu Baku, Mauriņa saka, ka viņa vēlētos, „lai arī kāds tā aprakstītu latviešu zemnieku cīņu ar latviešu zemi."

Manis prātis, būtu jāizlaiž tikai vārdiņš „tā," jo latviešu zemnieku cīņa ar un par latviešu zemi vairākkārt tēlota latviešu literatūrā un ļoti spilgti. Atcerēsimies tikai Aīdas Niedras „Sievu" no jaunākās rakstniecības vai zemes mistiku K. Skalbes pasakās.

Grāmatas 70. lapaspusē Mauriņa runā par „sensibilitātes" trūkumu latviešiem, sakarā ar Lin-Jutanga formulu, kas pati nepārliecina, kā visas tādas formulas.

Sensibilitāti varētu latviski izteikt ar jūtīguma vai atsaucīguma vārdu, negātīvi varbūt ar drebelību. Pati par sevi šī īpašība nav ne laba, ne nelaba, bet dažreiz tā var raksturot ko vērtīgu, dažreiz apzīmēt trūkumu.

Ja latviešus raksturotu taisni sensibilitātes trūkums, man neliekas izskaidrojami tautas dzejas smalkumi. Tad tālāk tai pašā sakarā apgalvots, ka sensibilitāte „vecas kultūras pazīme," varbūt, bet vairāk gan negātīvā kā pozitīvā nozīmē, man šķiet.

Vēl varētu jautāt, no kuras vietas jāsāk skatīties uz latviešu kultūru k ā j a u n u. Vai no 1918. gada? Man bieži licies arī citās reizēs, ka ieviešas paradums jaukt tautas un valsts mūžus. Ja runā par jaunām valstīm, nav jādomā jaunas tautas. Bez tam jaunuma jēgums arī dažādi tulkojams, kaut vai kā „zaļš", „negatavs," vai arī „spirgts", „dzīvīgs."

Tāpat varētu būt arī cits skaidrojums par samaitātiem jeb „izsmalcinātiem" ēdieniem, cits nekā tikai ar „pelavu maizi." Arī „sarunas virtuozitātes" vērtējumā var būt citi ieskati. Nav arī vairs iemeslu meklēt visus launumus latviešu viensētā, šai labiskajā cēluma vietā. Krievi jau pašlaik to būs pabeiguši noārdīt. Latviešu tautas raksturojums man iznāktu stipri savādāks kā Zentai Mauriņai, bet, par laimi, rakstniece jau arī pati savā grāmatā kādā vietā saka, ka viņai šķiet saprotami, ja lasītājam pasaule liktos savādāka nekā autorei, „jo jums ir citas acis."

Taisni ar savu izaicinājumu pēc pret viedokļa grāmata uztur lielu modrību.

Arī visi minētie „dižgari" nešķiet pelnām tik lielu ievērību un lomu, kā rakstniece tiem piešķirusi, bet arī tā ir vērtību un gaumes lieta, kas katram sava.

Ir labi, ka Zenta Mauriņa raksta un nemitīgi pētī, deg, kvēlo un kvēlina arī lasītāju meklēt, lasīt, vērtēt.

No grāmatas četrām daļām dauds nopietnu, smalkjūtīgu pētījumu un ieskatu taisni pēdējā daļā: „Apceres un teorētiski raksti."

Tur ir raksti par Poruku un Ničši, Poruku un Gēti un Vāgneru, par literātūrvēstures un kritikas jautājumiem, kas ieved it kā no katedras laboratorijā, kur klusībā kaut rodas un notiek.

Grāmatu aizverot, ir izstaigāts garš ceļš, daudz dzirdēts un redzēts, un, liekas, visi lielie attālumi kluvuši it kā mazāki. Arī nākamā diena kādu brīdi neķiet tik barga un bīstama, jo liekas, ka cilvēci tomēr varbūt sarga kādi sargi. Vai tie sarga visas tautas? Vai tie sarga arī Latviju? Vai tie sarga dzīvo vientuļo cilvēku, kas cieš un iet bojā? — Domāsim. Varbūt!

Bet pār tiltiem, kas uzcelti, tāpat kā draugi, var soļot arī ienaidnieki.

Zinaīda Lazda

KULTŪRAS APSKATS

Jaunais latviešu tenors Voldemārs Salna pirmoreiz uzstājās Ņujorkas publikas priekšā 1. aprīlī Carnegie Recital Hall telpās. Programma bija izvēlēta tīri latviska, ja neskaita pāris angļu valodā nodziedātās dziesmas. Arī ārijas no Jevgeņijs Oņegins, Toskas un Pajač dziedāja latviski. Pie klavierēm pavadīja Valdis Treimanis. Viņa komponēto Sapņu mirklis atskaņoja pirmoreiz. Salna dziedāja J. Mediņa, V. Dārziņa, Ozoliņa, Ķepīša, Freimanes un Meļļa dziesmas. Salna būtu pelnījis, ka Ņujorkas latvieši uz viņa koncertu ierastos kuplākā skaitā.

*

2. aprīlī Čikāgā Otto Krolla mākslas aģentūra rīkoja basa Borisa Piekalniša koncertu. Šim dziedonim īr pastāvīgs angažements plašslavenā kazaku korā, un kopā ar to viņš ir apceļojis visu pasauli. Kā jau latvietis, viņš grib dziedāt arī saviem tautiešiem, un kas viņam to var liegt?

Programma bija labi sastādīta: A. Kalniņa, P. Šūberta, A. Žilinska un Fr. Šūberta dziesmas, M. Glinkas, Dž. Verdi un V. A. Mocarta operu ārijas. B. Piekalniša sirsnīgi nodziedātās dziesmas: Svešumā klīstot, Dzimtene, Zilie sapņu kalni un Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme ieveda mūs atmiņu lokā par Latviju. Vislabāk dziedonim tomēr padevās operu ārijas. Publikas bija tuvu pie simta, un gandrīz visu vienprātīgs atzinums bija: „Labi dzied!" Ko tad vēl vairāk?..

Pie klavierēm Anatolijs Bērzkalns pavadījumus veica virtuozā technikā.

A. K.

*

Iecienītās klavieru mākslinieces māsas Gutbergas no Bostonas 3. aprīlī koncertēja Grand Rapidu sieviešu literārā kluba telpās. Ar dziļu interesi latviešu klausītāji sekoja izcilo mākslinieču sniegumam. Daudzie aplausi, kas dažkārt iekrita nevietā, liecināja, ka viešņas bijušas gaidītas. Viņas saņēma jaukas ziedu veltes. Amerikāņu klausītāju nebija daudz, bet kāds no viņiem bija izteicies, ka labprāt grib ētu redzēt šīs mākslinieces koncertējam plašākas auditorijas priekšā.

V. Z.

OSKARS PERRO REALTORS

TORONTO NEKUSTAMU ĪPAŠUMU BIROJU APVIENĪBAS LOCEKLIS
AKTĪVAKAIS LATVIEŠU NEKUSTAMU ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ
Bezmaksas aizdevumu sagāde un padomi māju pirkšanas un pārdošanas jautājumos

LL 5555
un LL 9922
1597 BLOOR ST. W.

Bloor — Avenue Rd. skaista 10 istabu dubultķieģeļu māja, garāža, jauna ūdens-eļļas apkure, atsevišķa tualete pagrabā, 2 modernas, gaišas virtuves, iemaksa apm. $5000. Steidzīgi pārdodama — tāpēc gadījums!

Pacific — Bloor 8 istabu dubultķieģeļu māja, liels skaists dārzs, 2 modernas virtuves, izmaksāta māja. Pilna cena — $15.500. Steidzieties to apskatīt pa nedēļas nogali!

Oakmount — Bloor liela 12 istabu akmens un ķieģeļu savrupmāja, 180 pēdu dārzs. Garāža. Privāts auto ceļš. Eļļas apkure, 3 tualetes istabas, 3 virtuves. Apmēram $7.000 iemaksa.

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED

1543 BLOOR ST. WEST, TORONTO
1955. g. Meteor, Mercury un Lincoln
vieglās automašīnas neierobežotā izvēlē.
Visu firmu lietotās vieglās un smagās mašīnas
Pārstāvis P. BERNĀTS
Tel.: darbā OL 7531, mājā HU 8-1488

RADIO UN TELEVĪZIJAS TECHN. A. EGLĪTIS

pieņem labošanā visāda veida radio un televīzijas aparātus.
Pārbūvē Eiropas aparātus. Garantēts darbs
62 LANGLEY AVE, Toronto Tel. RI 6477

Iris PUĶU VEIKALS

588 BLOOR ST. W. TORONTO, tel. ME 5665
Pēc darba, RI 5213
Gaumīgi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem
Griezti ziedi, podu puķes, palmas, zaļumu stādi.
Līdzīpašniece latviete — sējēja ar ilggadīgu praksi. Organizācijām rabats

Mūsu latviešu pārstāvis
P. AVOTIŅŠ

AL. GARBENS REAL ESTATE
1611 Bloor St., W., LO 2738, Toronto
Skaistākie nami pilsētas rietumos

UZ PASŪTINĀJUMU PAGATAVOJU KUNGU UN DĀMU APĢĒRBUS
V. KUČĀNS

387 Milverton Blvd., tel. GE 6813, Toronto
● Pašlaik saņēmu ●
1036 dažādākas jaunākās un labākās angļu drānas: uzvalkiem, kostīmiem, sporta žaķetēm un mēteļiem.
Modes žurnāls 1955. g. vasarai
Atrs pasūtinājuma izpildījums
● ZEMAS CENAS ●
Katru dienu no pl. 9-21, sestd. no pl. 9-16

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no plkst. 9-11 un no 5-7, izņemot trešdienas. Tel. OL 1681
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5-7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās RO 2-6324

Dr. SILVIJA UŽANS

BĒRNU, IEKŠĶIGĀS UN ĀDAS SLIMĪBĀS
pieņem no plkst. 6—7 lk dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās un sestdienās no plkst. 12—1
52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892, Toronto

Dr. ANNA LAUKS

86 BLOOR ST., WEST. TORONTO
Physicians un Surgeons Building, ieeja no sāniem, istaba 614, Pirmdienās, trešdienās un sestdienās no pl. 10-12 rītā, pārējās dienās no pl. 6-8 vakarā.
Tel. kabinetā WA 2-8855, mājās RO 7-6349

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē
Speciālists iekšķiģās, sieviešu un veneriskās slimībās
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Dr. JĀNIS REKAI
chirurgs un dzemdību palīdzība

Dr. PAULS REKAI
iekšķigās slimībās un Rentgena uzņēmumi

219 St. Clair Ave, W. Toronto, Ont. WA 3-2395
Iepr. telef. pieteikšanās

ZOBĀRSTE
NINA ČERNAVSKIS, Dr. med. dent. D.D.S.

pieņem pirmdien un trešdien no 2-9 vakarā, otrdien un piektdien no 9-5 vakarā
660 Broadview Ave, Toronto, tel. RI 4643

KANADĀ LICENCĒTS
ZOBU TECHNIKIS

ELMĀRS ŠĶOBĒ
51 Laws St., Toronto, tel. RO 2-9117
(5. ielu no High Park Ave, braucot pa Annettes vai Dundas ielu)

O. E. CARSON

Ltd., Realtor
A. KAMPE, 490 College St., WA 4-7121
AIZDEVUMU SAGĀDE PAR 3% GADĀ

YONGE — BROOKDALE 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, moderna virtuve un vannas istaba, ūdens-eļļas apkure, iekopts dārzs. Garāža. Pilna cena $16.000.

MAIN — GERRARD. Iemaksa $2.000 7 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, moderna virtuve, eļļas apkure, liels dārzs un garāža. Pilna cena $13.900.

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
MODERN DELICATESSEN

281 Danforth Ave, Toronto, tel. GE 3331, mājās tel. RI 4350
Piedāvāju lielā izvēlē: dažādu šķiršu gaļas izstrādājumus no Kristapsona, European Meat Market Central Meat Market, Šneidera u. c. uzņēmumiem. Visādu šķiršu maizi, latviešu gaumē ābolkūkas un dažādu citu šķiršu kūkas pēc izvēles, pagatavotas no latviešu amata meistara. Lielā izvēlē: delikateses, importēti zivju konservi, Šveices un Dānijas sieri, kā ar žāvēti zuši un laši. Piena produkti — Kanadā pazīstamie Silverwood ražojumi.
Dabūjams viss, kas vajadzīgs aukstam galdam
ZELMA BELTE

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

● Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario. ● Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. ● Apdrošina automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtslietas; slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.
227 Lauder Ave (pie St. Clair Ave), LA 6569

ELZA PĒRKONE

Kopj: seju, galvas ādu, matus; iznīcina: liekos matiņus, sarkanās dzīslīņas, kārpas, uz visiem laikiem.
Sniedz padomus visos kosmētikas jautājumos un piemēro tieši jums domātos preparātus.
Diatermija. — Elektrolize. — Galvanizācija. — Kalnu saule
Matu, uzacu un skropstu krāsošana. Ilgviļņi.
Pieprasiet mūsu cenrādi
AMARYLLIS
COSMETOLOGICAL INSTITUTE
61 Charles St., W., Toronto, tel. WA 1-9011

VENUS

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
105 Roncesvalles Ave,
TORONTO
Tel. OL 4645
Ziedu sakārtojumi kāzām un citiem gadījumiem, kā arī: griezti ziedi, podu puķes, greznuma stādi. Latviešiem atlaide

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķigās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1-2 EUCLID AVE, WA 1-6709
Toronto

Dr. med. K. ZYMANTIENE

Arste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave). Pieņem katru dienu no 1-4 un 5-8 un pēc vienošanās. OL 6851
Runā latviski un vāciski

Dr. MICHAEL BALKANI

spec. sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā
202 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd., Toronto, pieņem slimniekus
Tel. WA 1-9632 un HU 8-7841

Dr. T. L. Granovsky

ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī
Zvanīt EM 8-9033, Toronto

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runas stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

DAVID R. JOSEPHSON

R.O.L.B.E.O.
336A BLOOR ST. W., TORONTO
(Spadina Rd.) birojā WA 3-9494
ACU PĀRBAUDE RECEPTE

DĀMU FRIZIERSALONS MODEL

VIJA KREMANIS
109 Moberly Ave Toronto
Tel. OX 4-0464
Danforth-Woodbine, 2. stāvā

Moderns delikatesu veikals RIGHT WAY

1287 Gerrard St., E.
Toronto, tel. GL 9742
Lielākā izvēlē eiropiešu delikateses un plaša gaļas izstrādājumu — desu izvēle
Labākā maize

Frank Vass, B.A.

ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un SPADINA ielu stūrī
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112

Latviešu dāmas! Eiropas friziere
Kapsi's Hair Styling

113 MAC PHERSON AVE.
Starp Yonge St. un Avenue Rd.
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

IECELOŠANAS, IZCELOŠANAS vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legalizācijās un citas lietas administratīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KANBERGS
596 Sherbourne St., Toronto
(pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

R. BLAUMAŅA KOPOTI RAKSTI

8., 9., 10. sējumi,
ies. $11.60
Dabūjami
DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto

PLUMBINGA

darbus jaunbūvēs, pārbūvēs, kā arī remontus veic
LICENCĒTA MASTER PLUMBER
Inž. F. Valdmaņa uzņēmums
Zvanīt vakaros ME 1067
Toronto

Kungu un dāmu drēbnieks
A. SILAVS

634 Ontario St., Toronto
Tel. WA 4-8855
Uzvalki un kostīmi, sākot ar $35

MONTREALA

FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P. Q. Pilsētas centrā
Tel. WE 5543

LEASIDE ESSO GARAGE

928 Millwood Rd. Leaside, tel. HU 8-5152
(pie Lairā Dr.)
IMPERIAL ESSO PRODUKTI. ● LATVIEŠIEM ATLAIDE
Pilnīgi vieglo un smago auto remonti ● Smērēšana un eļļas maiņa ● Pirmklasīgs un garantēts darbs ● Ļoti mērenas cenas
Atvērts no pl. 7 rītā līdz plkst. 7 vakarā
Laimons MAROVSKIS Laimons ALDERS

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792, pie Grace

PRET REUMATISMU — ierīvēšanai

Ļoti labs latviešu ražotais NEW CAMPHORUB. Dabūjams latviešu aptiekā. Farm. A. GALDIŅŠ, 19 St. John's Rd. Toronto (pie Dundas un St. John's Rd.). Izsūta pa pastu uz pēcmaksu. 4 vai 6 unces. Lūdz zvanīt vai rakstīt: H. Anders, 123 Grange Ave, Toronto, Ontario, Canada. Tel. UN 1-1286

● Mūsu speciālitāte — līgavu buķetes un citi ziedu izstrādājumi dažādos stilos.
● Labākās kvalitātes griezti ziedi un podu puķes visplašākā izvēlē.
● Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons.
802 BATHURST St. pie Bloor, KE 3884, Toronto
LOTUS

HERMAŅA KLIGERA

FOTO STUDIJA
1 First Ave, Toronto, Ont.
RI 5697 — HA 9908
(Gerrard — Broadview)
Portreti, kāzu, dokumentu un krāsu uzņēmumi. Attīstu un kopēju arī amatieru darbus

Šī ir jūsu Kanada

Kanadiešiem patīk brīvo laiku pavadīt ārpus saviem dzīvokļiem un ārpus pilsētas, kā arī piekopt dažādus sporta veidus.

Iecienītākie sporta veidi kanadiešiem ir bezbols, regbijs, basketbols, bovlings un curlings (spēlē uz ledus). Ledus hokejs ir ļoti populārs sporta veids Kanadā, tas tiek saukts par Kanadas nacionālo sportu. Visā zemē no rudens sākuma līdz vēlam pavasarim daudzās līgas piedalās sacensībās. Ļoti daudzi jaunieši šo sportu piekopj uz upju, ezeru un dīķu ledus. Pavisam jauni te mācās slidot, apieties ar hokeja koku, mācās sist vārtus — reizē tie ir pirmie soļi fiziskai attīstībai ātrākai spēlei pasaules sacīkstēs. Hokeju sāka spēlēt Kanadā pirms daudziem gadiem, tāpat kā to dara citās zemēs. Kanada ir un grib palikt nākotnē viena no slavenākām hokeja spēlē visā pasaulē.

DOW
KINGSBEER
BREWERY LIMITED

BRUNO PURINS
BIEDRS TORONTO NEKUSTAMO ĪPAŠUMU TIRDZN. APV.
Latviešu aģents nekustamu īpašumu pirkšanas-pārdošanas lietās
Sagādāju aizdevumus līdz $3.000 par 3% gadā

BIROJĀ OL 3516
MĀJĀS WA 1-2226

High Park rajonā
11 istabu dubultķieģeļu māja, atsevišķi stāvoša, liels dārzs, garāža. Pilna cena $23.000.

St. Clair — Pinewood rajonā
5 istabu bungalovs. Pilna cena $12.500. Iemaksa $3.000.

O. E. CARSON LTD.
1245 ST. CLAIR AVE., W., TORONTO
Viens no lielākiem realtoriem Toronto
5 biroji, 100 aģentu, mūsu sludinājumi 15 laikrakstos dos jums ātrus rezultātus pērkot vai pārdodot

DV Hamiltonas nod. un Hamiltonas latv. b-ba rīko
SESTDIEN, 16. APRĪLI, pl. 18.00 HAMILTONĀ,
ROYAL CONNAUGHT HOTEĻA KRISTALLA ZĀLĒ
APVIENOTO VĪRU KORU
DZIESMU DIENU
PIEDALĀS:
DV VĪRU KORIS VIESTURS no Niagaras un St. Catherines
VĪRU KOŖI no Toronto un Bramptonas
un HLB KOŖA VĪRU BALSIS
DIRIĢENTI: J. CĪRULIS, V. LINDE, V. RUNDĀNS
Ieejas maksa $1.50
PĒC KONCERTA TAJĀS PAŠĀS TELPĀS PLKST. 20.00
GRANDIOZA BALLE
KUNGIEM VĒLAMI TUMŠI TĒRPI • ATSPIRDZINĀJUMI
Ieeja $1.50
FERRY BENNY UN ORĶESTRIS
Apmeklēt lūdz DV un HLB

BENJAMINA FILMU LABORĀTORIJAI
VAJADZĪGI
techniskie asistenti
no 18—25 g. veci, vidējā izglītība nepieciešama. Pieteikties tikai rakstveidā.
BENJAMIN FILM LABORATORIES
51 Duchess St., Toronto 2

TAUTIETIS
vēlas iepazīties
NOPIETNĀ PRECĪBU NOLŪKĀ
ar tautietēm no 25-35 g. v.
Nopietni domātās vēstules ar foto rakstīt šī laikraksta kantorī
ANDRIM

BEECH rajonā izīrējamas 2 istabas un virtuve ar vai bez mēbelēm. — Zvanīt OX 4-1334, Toronto. (90)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu 2 personām. Tel. GE 0756, Toronto. (85)

SUNNYSIDE — HIGH PARK rajonā izīrējama liela mēbelēta istaba un virtuve vienai vai divām personām. Zvanīt pēc 6 vakarā, tel. — LA 1798, Toronto. (80)

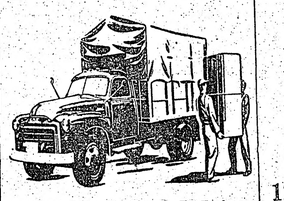

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
(BALTIC MOVERS)
Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury
Lūdz zvanīt OL 1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

MŪSU VANADZE
AGRONOME
LŪCIJA KALNIŅA
mirusi š. g. 21. martā Montreālā
Mīļā piemiņā paturēs
DAUGAVAS VANAGU MONTREĀLAS APVIENĪBA

KĀRĻA LAZDIŅA
B. Sc. (Com.)
SANSKRIT-LATVIAN WORDS
Interesanta un pamatota viela dziļām pārdomām par mūsu tūkstošiem gadu veco un ievērojamo pagātni.
Galvenie nodaļājumi:
Sociālā iekārta, Amati, Būvniecība, Zemkopība, Reliģija, Rīgas nosaukuma atrisinājums.
Grāmata saprotama arī angļu valodas nepratējiem.
Glīts izdevums, piemērots dāvināšanai
Cena $1.75
DABŪJAMA
DV KANADAS GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont.

PAVĀRS VAJADZĪGS
(dupleksā), visas modernās ierīces, dzīvoklis, $100 mēnesī. Vēlamas atsauksmes
Zv. HU 8-1275, Toronto (81)

LATVIEŠU PUKU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave, pie Pape, tel. HA 9911, Toronto
Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem Bagātīgā izvēlē rozes, neļķes, lilijas, kallas un daudz citu pavasara ziedu Podu puķes, lilijas, hortenzijas, maijpuķītes un citas ziedošas puķes Tautiski izstrādājumi.
Pasūtinājumus lūdzam nodot savlaicīgi. Piegāde mājās

A. DĪZENBACHS
Auto remontdarbnīca pārvietota tuvāk pilsētas centram
995 EASTERN AVE, TORONTO,
Tel. GE 8216 (mājās AM 1-4646)
B-A EĻĻAS UN BENZĪNS
Lūdzu manus esošos un jaunos klientus apmeklēt jaunajā vietā.
Garantēts darbs Ātra apkalpe

Pavairojiet savus ienākumus un audzējiet teļus gaļai!
Pag. gadā par pārdoto teļu ieņēma līdz $140.00, atskaitot teļa cenu apm. $30.00 un vēl uzturēšanas izdevumus $3.00 mēnesī. Padomājiet, vai neatmaksājas un rakstiet mums nekavējoties. Mēs uzņemamies izgaināt teļus tikai par $3.00 mēnesī. Arī transporta iespējas. Pieprasiet šīs av. kant. ar vārdu GAŅĪBAS

Vai jūs zināt, ka jūt varat aizņemties no savas bankas uz sava paraksta līdz 2.500 dolaru
MĀJAS UZLABOJUMIEM
ar atmaksas termiņu līdz 3 gadiem uz vieglīem mēnešu maksājumiem
HOME LUMBER LTD.
Jums piedāvā visus nepieciešamos materiālus par zemākām cenām jūsu mājas remontiem. Prasīt:
RIETUMU BIROJS
510 Hopewell Ave, Toronto 10, Ont.
Tel. RU 1-3541
OAKVILLE
Main Lumber Ltd., VIctor 5-0291
AUSTRUMU BIROJS
714 Birchmount Rd., Toronto, 16, Ont.
Tel. PL 7-2881, OX 1-1662
FONTHILL
Fonthill Lumber Ltd., TWining 2-2641

N. ŠVĀNEBACHA deju studija
175 College St., tel. WA 1-4318
TORONTO
Novēl saulainus Lieldienu svētkus saviem audzēkņiem

DAVENPORT GULTAS, SĀKOT AR $39.95,
Davenport gultas, Continental gultas, matraces pagatavotas uz pasūtinājumu mūsu fabrikā, par fabrikas cenām,
Ne mazākās peļņas.
PHILLIPS CHESTERFIELD
953 Dundas St. W., tel. EM 3-1611, Toronto

Sestdien, š. g. 16. aprīlī, plkst. 8 vakarā,
191 Lippincott ielā, Toronto
LATVIEŠU KATOĻU VIENĪBA rīko
PAVASARA ATKLĀŠANAS BALLI
Pilna bufete • Laba mūzika • Ieejas maksa $1
• Visi laipni ielūgti •

LITTLE BEAUTY SALON
(Īpašn. Erika Militiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5937
Elektriskie, ķīmiskie, aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana.
Sejas kopšana
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

LUNSKY WA 1-3924 OPTIĶIS 470 College St.
Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.
Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās

BALTIC GARAGE
445 King St. E. Tel. EM 8-8153, Toronto
Motoru, karoserijas labošana un krāsošana, lēts un garantēts darbs
AUTO TRANSPORTS
A. PURJE P. KURRE

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

Licencēta auto skola BALTIC
Visiem kursantiem garantēju atļaujas

A. MASINGS
100 High Park Ave
Tel. RO 7-7944, Toronto

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N.Y.

Lieldienās, 10. aprīlī

Bronksā, plkst. 7 rītā dievkalpojums sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols, solists, koŗa dziesma, pie ērģelēm Rita Pētersone.

Port Vašingtonā, plkst. 2 dienā Mūsu Pestītāja baznīcā māc. F. Treus, soliste Vera Vilks-Zeniņa, pie ērģelēm Valda Rozenštaina.

Lieldienās, 10. aprīlī.

Bruklīnā, pl. 3 pp. svētku dievkalpojums Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš, soliste Ksenija Brante, ērģelnieks Bruno Skulte.

Džamaikā, plkst. 7 rītā dievkalpojums Mūsu Pestītāja baznīcā kopā ar vietējo draudzi.

Hempstedē, plkst. 2 dienā dievkalpojums Metodistu baznīcā, māc. D Grauds.

Bruklīnā, plkst. 6 vak. draudzes namā jaunatnes sarīkojums. Svētbrīdis, mūzikālli priekšnesumi; olu krāsošanas sacensības, groziņu vakars.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Lieldienu svētdienā, 10. aprīlī, pl. 7.30 rītā Lieldienu svētku dievkalpojums.

Svētdien, 24. aprīlī, plkst. 6.30 vakarā dievkalpojums.

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Vellandē 10. aprīlī, plkst. 1 dienā Kvēkeru baznīcā Lieldienu dievkalpojums ar dievgaldu.

Londonā 24. aprīlī, plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu draudzē sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave, So.)

1. Lieldienās, 10. aprīlī, pl. 5.30 vakarā dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās: Beverīnas koris A. Skudras Kārkliņas vadībā.

Piektdien, 15. aprīlī, plkst. 7.00 vakarā draudzes bībeles stunda — 20 Carrick Ave.

Svētdien, 17. aprīlī, pulksten 2 pp. dievkalpojums bērniem, plkst. 3. pp. pieaugušiem. Piedalās mācītājs A. Voitkus. Dziesmu lapiņas.

Trešdien, 20. aprīlī, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme — 116 Hughson St. So.

Piektdien, 22. aprīlī, plkst. 6.00 vakarā jaunatnes jaunākās grupas sanāksme mācītāja mājā.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259

Svētdienas skola Lieldienās nenotiks.

Klusā sestdienā pl. 7.30 vakarā baznīcā garīgs koncerts. Piedalās Beverinas koris, dziedātāja Alma Skudra-Kārkliņa un ērģelniece Anna Medne. Programmā Mocarta Rekviema daļas, Čaikovskis, Vītols, Bachs utt.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st. tel. WA 4-1563).

Pirmajās Lieldienās, 10. aprīlī, plkst. 10-os dievkalpojums.

Svētdien, 17. aprīlī, plkst. 4 pp. dievkalpojums.

Svētdien, 24. aprīlī, plkst. 11-os dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi Toronto sv. Jāņa draudzē 1955. gada aprīļa mēnesī.

10. aprīlī — Lieldienās 1. dievkalpojums plkst. 5.30 no rīta sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Lūsis. — Dievkalpojumā dziedās Dainas koris.

10. aprīlī — Lieldienās 2. dievkalpojums plkst. 4 pp. sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Briedis.

17. aprīlī — Lieldienu atsvētē pl. 4 pp. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā — māc. A. Briedis.

24. aprīlī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Lūsis.

Dievkalpojuma laikā svētdienas skola bērniem un reliģiska satura skaņu filmas izrāde baznīcas apakšējā zālē.

Māc. E. Caune, 11506 109 Ave, Edmonton, Alta, tel. 25081.

Edmontonā, sv. Jāņa baznīcā, — 10759 — 96 ielā

Lieldienās, 10. aprīlī, plkst. 1.30 pp. Dziedās dubultkvartets. Pēc tam tējas galds.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

10. apr. Lieldienu dievkalp. plkst. 5 pp.

24. apr dievkalpojums pl. 5 pp.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

10. aprīlī Lieldienu svētku dievkalpojums.

17. aprīlī, plkst. 13 pp. dievkalpojums; viesis prof. Dr. K. Kundziņš. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars ar prof. Kundziņa referātu.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Kirklandlielkā, Lieldienās, 10. aprīlī, plkst. 8.45 lut. baznīcā dievkalpojums ar sv Vakarēdienu.

Virdžīnijtaunā, Lieldienās, 10. aprīlī, plkst. 14, anglikāņu baznīcā, dievkalpojums ar sv. Vakarēdienu.

Norandā, Lieldienās, 10. aprīlī, pl. 17, United baznīcā dievkalpojums.

Timminsā, svētdien, 17. aprīlī, pl. 15 lut. baznīcā dievkalpojums.

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q. tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

10. aprīlī, plkst 6 no rīta — Lieldienas rīta dievkalpojums.

24. aprīlī, Lieldienas atsvētes dievkalpojums.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojums 24. aprīlī, plkst. 12.35 pp.

Otavā, 10. aprīlī, plkst. 4 pp. — Lieldienas dievkalpojums.

17. aprīlī, plkst. 2 pp. — Lieldienas atsvētes dievkalpojums.

Latviešu skolas ticības mācības stundas baznīcas zālē stundu pirms dievkalpojuma.

TORONTO EVANĢELISTU TEMPLI

Latviešu dievkalpojums (latv. valodā) **Dundas — Bond ielu stūrī, katru svētdienu plkst. 4 pēc pusdienas.**

TORONTO BAPTISTU

Lieldienu dievkalpojums 10. apr., plkst. 3 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcā. Piedalīsies: Maiga De Jardine, soprāns; Pēteris Geistauts, baritons; Tālivaldis Ķeniņš, ērģeles; māc. R. Ekšteins.

GERALD H. MARSDEN
Advokāts un notārs
6 Adelaide St.E. Room 809
EM 6-9614
runā vāciski un krieviski
Mr. A. KERSON,
īgauņu jurists,
mājās MA 0141, Toronto

Ir pienākusi un dabūjama varoņu serijas otrā grāmatiņa
AUZĀNS
DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON ST., TORONTO, ONT.
Izsūtām pa pastu

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ .....
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9369

KANADAS JAUNAIS BUDZETS

Nākamos divos gados paredzēta ienākumu nodokļa samazināšana

Otavā. — Nākamo divu gadu laikā Kanadā paredzēta ienākumu nodokļa samazināšana 10 proc. apmērā. Apmēram 85 proc. strādājošiem ienākuma nodoklis tiks samazināts no 12 līdz 13 proc. Jaunais ienākuma nodokļa likums stājas spēkā šī gada 1. jūlijā.

Puse no samazinātā ienākuma nodokļa tiks ieskaitīta 1955. gada izpeļņā, kamēr pilnā apmērā samazinātie nodokļi varēs tikt izbaudīti vienīgi 1956. gadā. Visumā jaunais ienākuma nodoklis neko daudz tomēr negrozīs, jo nedēļas izpeļņa, nodoklim pazeminoties, būs pieaugusi tikai par kādiem 30—50 centiem. Tā, piemēram, precēts vīrs ar diviem bērniem un 3000 dolaru lielu izpeļņu gadā, sākot ar 1. jūliju ietaupīs 27 centus nedēļā, kas 12 mēnešos iztaisa 14 dolarus. Precēts vīrs ar 2 bērniem un 3.500 dolaru gada algas vienā nedēļā ietaupīs 46 centus jeb 24 dol. gadā.

Pārējā jaunā budžeta grozījumi īsumā šādi: līdzšinējais 15% akcīzes nodoklis uz jaunām automašīnām samazināts uz 10%. Likums stājas spēkā nekavējoties.

Līdzšinējais 10% akcīzes nodoklis uz autoriepām atcelts pilnīgi. Likums stājas spēkā nekavējoties.

Korporāciju nodoklis lielu sabiedrību ienākumiem samazināts no 47 uz 45 proc. Likums stājas spēkā ar 1955. gada 1. janvāri. Mazākiem uzņēmumiem, kuru ienākumi nepārsniedz 20.000 dolaru gadā, nodoklis paliek līdzšinējais.

Jaunu automašīnu gribētājiem patīkama būs līdzšinējā 15 proc. akcīzes nodokļa samazināšana uz 10 proc., kas praktiski nozīmē, ka caurmērā auto cenas tiks pazeminātas par apmēram 75 dolariem. Stājoties spēkā jaunajam nodokļu likumam populāro Fordu, Ševroletu un Plimsu cenas tiks pazemināta par apmēram 78 dolariem. Anglu Austini būs 50 dolaru lētāki, kamēr dārgāko mašīnu cenas samazināsies par 100 dolariem.

ČERČILS AIZGĀJIS

ĪDENS STĀJIES AMATĀ

80 gadus vecais Anglijas ministru prezidents sērs Vinstons Čerčils atkāpies no amata, savā vietā atstājot 57 gadīgo ārlietu ministru sēru Antoniju Idenu.

Londonā. — Salīcis, bet ar savu parasto smaidu, cigāru un Viktorijas zīmi Anglijas ministru prezidents Čerčils 5. aprīļa rītā ieradās Bakinghamas pilī, lai paziņotu karalienei Elīzabetei II savu nodomu atkāpties no Anglijas ministru prezidenta amata. Līdz ar atkāpšanās paziņojumu Čerčils karalienei nodeva ministru prezidenta zīmogus. 45 minūšu garā audiencē karaliene Čerčila atkāpšanos pieņēma. Karalienes vaicāts, sērs Vinstons minēja ārlietu ministra Īdena kandidatūru Anglijas ministru prezidenta amatam.

Londonā. — **Pēc ilgiem mācekļa gadiem politikas meistara sēra Vinstona Čerčila vadībā Antonijs Idens 6. aprīlī stājās Anglijas ministru prezidenta amatā. Līdz ar ministru prezidenta amatu Idens iegūst arī finanču ministrijas pirmā lorda nosaukumu.**

Īdens stājās jaunajā amatā pēc vizītes Bakinghamas pilī, kur Anglijas karaliene Elīzabete II viņam tradicionāli piedāvāja uzņemties karaļvalsts ministru prezidenta pienākumus. Noskūpstīdams karalienes roku, Īdens piedāvājumu pieņēma un atstāja pili jau kā ministru prezidents.

Pēc vizītes Bakinghamas pilī jaunais ministru prezidents devās uz Anglijas parlamentu. Īsā uzrunā sērs Antonijs sacīja, ka viņš darīs visu, kas vien viņa spēkos, lai kalpotu savai valstij.

Līdz ar Īdena stāšanos ministru prezidenta amatā iespējamas dažas pārmaiņas Anglijas valdībā. Cik zināms, Īdens negribēs turpināt arī ārlietu ministra pienākumus, tā ka tuvākās dienās var sagaidīt, ka tiek paziņots jauns valdības sastāvs.

Bēgļu zēna...

(Pārnesums no 6. lapp.)

„Jūs esat kā mana māte..."

Tālāk viņš netika. Šņuksti aizžņaudza rīkli.

Kad Uldis bija kaut cik nomierinājies, un Zaļkalna kundzei pašai acu plaksti no biežās slaucīšanas kļuvuši sarkani, viņa piecēlās un teica:

„Tu nevari šeit palikt. Nāc pie mums."

Viņa nedomāja: kā iztiksim? Viņa neprātoja par zēna rakstura īpašībām, tāpat viņa zināja, ka vientulībā mantoto launumu visātrāk izravē īsta mīlestība. Viņa sasēja Ulža mantiņas nastiņā, paņēma zēnu pie rokas un gāja. Istabā nonākusi, viņa teica vīram:

„Viņš dzīvos pie mums. Šonakt lai pārguļ ar Jāni vienā gultā. Rītu atnesīsim pašam gultiņu."

Zaļkalns nebrīnījās par sievas izrīcību. Viņš bija laimīgs, ka sieva izdarījusi tieši tā, kā viņš vēlējies. Tikai baidījies uzvelt sievas pleciem vēl lielākas rūpes, vēl vienu aprūpējamo.

Lieldienu rītā uz agro dievkalpojumu ejot, Zaļkalnu ģimene un arī Uldis zināja, ka īsti Augšāmcelšanās svētki ir tikai tur, kur laužu sirdīs pamodusies ikdienā aizmirstā mīlestība.

SPORTS

FUTBOLISTI GATAVOJAS CĪŅĀM

Svētdien, 3. aprīlī latviešu futbolistu vadītājs A. Grīnbergs bija aicinājis Toronto latviešu futbolistus uz apspriedi; tajā ieradās 16 spēlētāji, kas pārrunāja nākošās sezonas līgas spēles. Nolēma, ka latvieši spēlēs piedalīsies 1. senioru līgā ar Latvian Hawk's nosaukumu. Šī līga šogad ir ļoti spēcīga, jo pastiprināta ar komandām no Continental līgas. Pirmoreiz līgā šogad spēlēs arī pieckārtīgais austrumu Ontario meistars futbolā Peterborough.

Par treneri nāk. sezonai ievēlēts D. Blaubergs. Pirmais treniņš notika 8. aprīlī High Park laukumā. Pirmā līgas pēle notiks 1. maijā Greenwood laukumā plkst. 2 pp. ar Danforth komandu.

*

DV Sporta klubs 8. aprīlī izbrauca uz Montreālu, kur sacentīsies ar turienes sporta klubu Kanadas latviešu meistarības pirmā riņķa pirmajā spēlē. Sacensības paredzētas sestdien, 9. aprīlī.

SASNIEGUMI PANAMERIKAS OLIMPIADĒ

Gatavojoties nākošai pasaules olimpiādei, kas notiks 1956. gadā Austrālijā, Meksikā, Meksikas pilsētā notika Panamerikas Olimpiāde, kurā piedalījās 22 valstis. Olimpiādi atklāja 13. martā, klātesot Meksikas prezidentam un 100.000 skatītājiem. Labākās sekmes guva ASV sportisti. Sacīkstes nepalika arī bez pārsteigumiem: tā amerikāņu vienas jūdzes favorīts Wes Santee 1500 m skrējienā zaudēja. Bet lielākais pārsteigums bija ASV zaudējums basketbolā Argentīnai, kas uzvarēja pēdējās spēles sekundēs, iemetot sodu un güstot 54:53 uzvaru. Pēc vienas nedēļas ilgajām sacensībām pirmo vietu ieņēma ASV ar 507 punktiem, 2. — Argentīna ar 151,5, 3. — Meksika ar 123.5 utt. Rezultāti: 100 m pirmais amerikānis R. Ričards veica 10.3 sek., lodē — P. O'Briens (ASV) 57 pēdas un 8.5 collas, 400 m barjerskrējienā — J. Kulbrets (ASV) — 51.5 sek., tāllēkšanā vīriešiem — R. Range (ASV) 26 pēdas un 4⅛ collas, 60 m skrējienā sievietēm uzvarēja B. Diate (Kuba) 7.5 sek., 800 m vīriešiem — A. Sovels (ASV) 1:49.7 min., diskā vīriešiem — F. Godiens (ASV) 174 pēdas 2.5 collas, 5000 m — O. Suarezs (Argentīna) 15:30.6 min., kārtslēkšanā R. Ričards (ASV) 14 pēdas 9.5 collas, 200 m vīriešiem R. Ričards (ASV) 20.7 sek., 100 m siev. B. Jones 11.5 sek. trīssoļlēkš. uzvarēja A. F. Da Silva (Brazilija) 54 pēdas 4 collas, diskā sievietēm — I. Pfuler (Argentīna) — 141 pēdas 8.5 collas, 10.000 m. O. Suarez (Argentīna) 32:42.6 min., augstlēkšanā vīriešiem — E. Šeltons 6' 7", desmitcīņā uzvarēja R. Džonsons (ASV) ar 6994 punktiem, 400 m stafetes vīriešiem — (ASV) 40.7 sek., 1500 m J. Miranda (Argentīna) 3.53.2 min., 1600 m stafete (4 reiz 400) (ASV) 3:07.2 min., maratonā uzvarēja D. Flores (Gvatemala) 2 st. 59:9,2 min., 4 reiz 100 m sievietēm uzvarēja (ASV) 47 sek., 400 m — L. Džones (ASV) — 45.4 sek., 3000 m šķēršļu skrējienā G. Sola (Čīle) 9:46.8 min., šķēpa mešanā sievietēm K. Andersone — (ASV) 161' 3", 110 m barjerskrējienā — J. Dēvis — 14.3 sek., 80 m barjērā sievietēm — E. Galete (Čīle) 11.7 sek., šķēpā vīriešiem — F. Helds 228' 11", augstlēkšanā sievietēm uzvarēja M. Macdaniele (ASV) 5' 6¼". Kā rezultāti rāda, tad ASV sportisti ir lieliski sagatavoti un amerikāņu sporta speciālisti domā, ka galvenie konkurenti nākošajā olimpiādē amerikāņiem būs krievi, bet krievu vieglatlētu spējas visumā nav zināmas.

SPORTS

Ja arī Nujorkas Latvians futbolistiem neveicās Maninga kausā, tad līgas kausa izcīņā latvieši guva otro uzvaru, uzvarot West Indians ar 7:1 (4:0).

KRUSTVĀRDU MIKLA 7. N-RS

LIELDIENU ZAĶIS

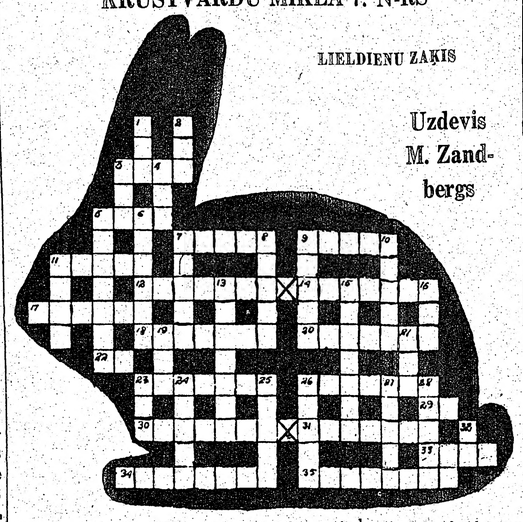

Uzdevis M. Zandbergs

Līmeniski: 3. Ediens. 5. Latviešu dzejniece. 7. Putns. 9. Aizsprostojums upē. 11. Aužamie stāvi, arī šķiets. 12. Ierīce mērniecībā. 14. Latviešu rakstniece. 17. Netiešs nodoklis. 18. Kukainis. 20. Puķe. 22. Ķīmiska elementa simbols. 23. Sengrieķu filozofs. 26. Mēbeles. 29. Ķīmiskā elementa simbols. 30. Staigna vieta mežā. 31. Sens lībju ciems Daugavas krastā. 33. Pakalns. 34. Noliktava. 35. Līdējs, spiegs.

Stateniski: 1. Aiviekstes pieteka. 2. Seno grieķu dievs. 3. Franču gleznotājs. 4. Osta Indijā. 5. Slavens itaļu vijolnieks. 6. Alus mucas padibenes. 7. Dārzenis. 8. Rokturis. 9. Minerāls. 10. Izstāde. 11. Burvis. 13. Skolnieka piederums. 15. Upe Zemgalē. 16. Ādas slimība. 19. Franču rakstnieks. 21. Zemes rags Spānijā. 23. Kūrvieta Beļģijā. 24. Latv. dzejnieks. 25. Ziedu sastats. 26. Audums. 27. Persona R. Blaumaņa lugā. 28. Lauksaimniecības produkti. 32. Apstākļu vārds.

KRUSTVĀRDU MIKLAS 6. N-RA ATRISINĀJUMS

Līmeniski: 1. Paprika. 5. Elga. 7. Ieži. 10. Homērs. 11. Drazas. 13. AT. 14. Ag (sudrabs). 15. Dagls. 16. Lepra. 17. In (indijs). 19. Mī. 20. Ātes. 22. Ira. 23. Idra. 24. Tāme. 25. Somi. 26. Speŗ. 27. Lira. 29. Lena. 30. Eda. 31. Ačka. 33. Ls (lats). 34. Sb (antimons). 36. Liepa. 37. Irisi. 38. Un. 40. Kr (kriptons). 41. Ekzēma. 43. Adieņi. 45. Ežas. 46. Sērs. 47. Soikāns.

Stateniski: 1. Pāle. 2. Prast. 3. Irida. 4. Auza. 5. Emigrēt. 6. Graši. 8. Ērgļi. 9. Izopodi. 10. Hidra. 12. Siāma. 18. Niedres. 19. Masalas. 21. Šarpa. 23. Imera. 26. Sniedze. 28. Acaines. 29. Lelle. 32. Apiņi. 33. Lauma. 35. Birde. 39. Naski. 40. Kasta. 42. Ezis. 44. Irbs.

Mūsu lasītājiem

Sakarā ar Lieldienu svētkiem, mūsu laikraksta nākošais numurs iznāks sestdien, 16. aprīlī.

ALFREDS
MEIJERS
REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
191 St. Clair Ave, E.
Tel. HU 1-3212, Toronto
Mēs speciālizējam māju pārdošanu Toronto ziemeļu rajonā.
Jūsu priekšrocības:
- Jaunākas mājas ar apstādījumiem, tīras un klusas ielas
- Ērta pasemes dzelzceļa satiksme.

$4.500 IEMAKSĀ. 12 istabu atsevišķai ķieģeļu mājai ar blakus iebraucamo ceļu un garāžu. Parkdale. Pašreizējie ienākumi $225.00 mēnesī.

$4.000 IEMAKSA. Roncesvalles — High Park 8 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, garāžas iespējas. Zema pilnā cena. Māja labā stāvoklī. Eļļas apkure.

$3.500 IEMAKSA. Ziemeļos no Danforth 6 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, moderna virtuves un vannas istaba. Ūdens apkure. Garāža.

$2.000 IEMAKSA 5 istabu ģimenes mājai (bungalovs) Willowdale, ērta satiksme. Tuvu skolai. Visas labierīcības.

Nesaistošu informāciju par šiem objektiem jums sniedzam katrā laikā. Lūdz zvanīt
HU 1-3212

Nr. 10 HIGHWAY MALĀ
0.5 jūdzes no Cooksville pilsētas robežas ziemeļos,
5 akri zemes, 5 istabu labi būvēta ģimenes māja (bungalovs). Visas labierīcības, dubultgarāža.
Pilna cena $15.500.
Iemaksa $4.500
Zvanīt tālsatiksmi,
Cooksville AT 9-1252
(tiks atmaksāts)

MELODY THEATER
344 College St., Toronto, tel. WA 2-6319
Sākot ar sestdienu, 9. aprīli darbdienās plkst. 6.05, 8.30 un sestdienās plkst. 2.05, 4.45, 7.00 un 9.15. No Lieldienu svētdienas uz pirmdienu — naktsizrāde pl. 12.15, bet pirmdien pl. 4.45, 7, 9.15
Lieliska jauna operete krāsu filmā
TANZ INS GLÜCK
Jautra mīlas operete ar burvīgu mūziku un Bodenes ezera skatiem
Galvenās lomās: JOHANN HESTER, GRETE WEISEL, HANS RICHTER, ROBERTA STOLCERA mūzika. Angļu teksts.
Jaunākais vācu nedēļas apskats. Visi laipni ielūgti

GAIŠUS UN LĪKSMUS
PAVASARA
ATMODAS SVĒTKUS!
ALLFEX COMPANY LTD.
110 MANVILLE RD., TORONTO

NEPARASTA VEIKALNIECISKA IZDEVĪBA

Mēs meklējam dalībniekus — kungus vai dāmas — jūsu pilsētā un visā Kanadā: Toronto, Montreālā u.t.t. Ja tiksit pieņemti mūsu sabiedrībā, jūs iegūsit no mums "**Twenty (20) Coins" apkalpojamo automatisko mašīnu**, kura pārdos preces. Tā iegūstam veikalu ar šo mašīnu, kas pārdod preces priekš jums, vārdu sakot, mēs dodam jums izdevību pelnīt. Šo darbu jūs varat veikt savā brīvajā laikā, nekavējot kārtējo darbu, izveidojot to par patīkamu un ienesīgu blakus nodarbošanos. Izglītība un fiziskais stāvoklis te nekrīt svarā. Jums nevajag pārdot, ne iekasēt, ne arī kādam prasīt atbalstu. Jūsu pienākumi sākas ar pirmo pārdevumu ar augšminēto mašīnu. Tas nenozīmē, ka jūs **uzreiz tapsit bagāti**, bet gan tas dos jums pastāvīgu ienākumu līdz mūža beigām.

LABA IZDEVĪBA JAUNIEBRAUCĒJIEM

Vajadzīga tikai $995.00 iemaksa, lai jūs kļūtu līdzīpašnieks šai mašīnai, kas pārdos preces, kamēr jūs vēl gulēsit. Šīs mašīnas ir ar mūža garantiju. Daļas par brīvu, un brīva apkalpošana. 100% panākumu var gūt tikai ar preču ātru pārdošanu, un, ja jums ir vajadzīgais kapitāls, tad, lūdzu, rakstiet angliski, uzdodot vecumu, adresi un telefona Nr.

To: DOMINION INDUSTRIES,
1290 Eglinton Ave. West, Toronto.
Tel. ORchard 7080.
Repr.: ALGIRDAS KUTKA.